

5/4 94 uden for betænkningen af Pernille Frahm (SF)).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Pernille Frahm (SF).

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Pernille Frahm (SF):

Det forslag om de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet, der nu er til anden behandling, er et stort og omfattende forslag. Selv om det måske ved første øjekast kunne se ud, som om det er små justeringer, er der alligevel en betydelig omskrivning af de nugældende regler, og der er en del ændringer for de enkelte institutioner.

Vi har derfor fundet det nyttigt at anbefale, at man tilføjede en revisionsparagraf til loven, da der har været en del meget kritiske, meget nervøse, meget urolige henvendelser fra de institutioner, som lovforslaget omhandler.

Vi synes, det er et beskedent krav at stille til denne lov, at man lover de institutioner, som man nu foretager en omfattende regulering af, at der vil blive kigget på sagen igen inden en årrække, og at de således kan se en ende på lidelserne, hvis der skulle vise sig at være nogen.

Jeg skal derfor anbefale SF's ændringsforslag til vedtagelse og samtidig på SF's vegne meddele, at vi stemmer for det ændringsforslag, som er stillet af kulturministeren og tiltrådt af udvalget i øvrigt.

Lone Dybkjær (RV):

Der er her under den allersidste del af udvalgsbehandlingen opstået et par spørgsmål vedrørende arkitektskolerne, og jeg skal derfor bede om, om vi kan få lovforslaget tilbage til udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-4, ændringsforslag nr. 1 i betænkningen om en ny affattelse af § 5, § 5 i den nye affattelse og §§ 6-16

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Pernille Frahm (SF) forkastedes, idet 58 stemte for, 59 imod.

§§ 17 og 18

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til statsministeren:

»Vil statsministeren fremlægge en redegørelse for, hvorledes regeringen vil angribe arbejdet med kommende direktiver, således at der ikke sker en gentagelse af forløbet ved forslag til Rådets direktiv COM 93/290 om andre tilsætningsstoffer end farve- og sødestoffer (>madsminkedirektivet«)?«

Af Lone Dybkjær (RV), Ove Fich (S), Peter Duetoft (CD) og Lysholm Christensen (KRF). (Forespørgslen anmeldt 4/2 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/2 94).

Begrundelse

Lone Dybkjær (RV):

Begrundelsen for den rejste forespørgsel er sagsforløbet fra vedtagelsen af det såkaldte rammedirektiv om tilsætningsstoffer i levnedsmidler til den senere udmøntning af de tilhørende udfyldningsdirektiver, nemlig direktiv for sødestoffer, for farvestoffer og for andre tilsætningsstoffer, det såkaldte diversedirektiv.

Rammedirektivet er forelagt Markedsudvalget i juni 1988 og vedtaget på rådsmødet i december samme år. Landbrugsministeren, som var den, der forhandlede rammedirektivet, sagde på regeringens vegne, at man ville gå ak-

[Lone Dybkjær]

tivt ind i forhandlingen om forslaget, og at man ville arbejde på at sikre en udformning af forslaget, der muliggjorde en opretholdelse af det høje sundhedsbeskyttelsesniveau, der her i landet er enighed om.

Socialdemokratiet gjorde det til en betingelse, at der var tale om en rådsprocedure. Med andre ord: Udfyldningen af rammedirektivet skulle vedtages politisk og ikke kun teknisk behandles. Dette accepteres på rådsmødet i december 1988.

Det vil sige, at allerede i 1988 ved vi, at der her er tale om en politisk sag og også noget, Danmark skal arbejde aktivt med. Så meget mere må det videre forløb forundre.

Sødestofdirektivet går nogenlunde glat. Farvestofdirektivet går galt. Kommissionen fremlægger farvestofdirektivet den 10. december 1991. I oversigtslisten til Markedsudvalget den 29. januar 1992 placeres direktivet som et mindre vigtigt direktiv, hvor der ikke udarbejdes oplysningskema, hvilket jo må siges at være ejendommeligt i betragtning af dels forhistorien, dels fordi der er tale om eksportinteresser lig fetaosten i størrelsesordenen milliarder af kroner, og selv om der er tale om klare konfliktproblemer mellem forbrugerinteresser og industriinteresser – igen fetaosten.

Den 27. september kommer Danmark i klemme på rådsmødet, og det er vi fortsat.

Der sker noget tilsvarende for »diversedirektivet«. Den 6. august 1992 optræder »diversedirektivet« på oversigtslisten fra Udenrigsministeriet som et mindre vigtigt kommissionsforslag. I betragtning af den situation, vi nu står i, og hvor miljøgarantien af hensyn til sundheden måske skal bringes i anvendelse, må det jo også siges at være noget af en fejlplacering.

Forløbet af de to sidste direktiver viser, at der slet ikke, i hvert fald ikke hvad Folketinget ved af, har været politiske signaler, der har ringet i tide.

I lyset af hele denne udvikling er mit spørgsmål til statsministeren derfor: Hvordan kan det gå så galt? Har der slet ikke været møder på specialist- eller embedsmandsniveau fra 1988 til 1992? Hvordan kan det gå til, at direktiverne placeres så forkert – forhistorien taget i betragtning? Og hvad er der sket efter fremsendelsen? Dér ved vi at der har været specialistmøder, men hvordan kan det gå til, at den politiske ledelse ikke er blevet informeret? Hvad kan vi derfor lære af forløbet, og hvilke konsekvenser vil statsministeren drage af sagen?

Besvarelse

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Den forespørgsel, vi i dag tager fat på, drejer sig om en for dette Ting forholdsvis sjældnen foreteelse, nemlig en åben og forhåbentlig også fordomsfri, nuanceret debat om dette i virkeligheden helt naturlige spørgsmål: Hvad kan vi lære af vore erfaringer?

Jeg vil gerne straks fra starten foregribe en af konklusionerne i min redegørelse. Det konkrete udgangspunkt for forespørgslen, det såkaldte diversedirektiv, der drejer sig om tilladte til sætningsstoffer til madvarer bortset fra farve- og sødestoffer, viser, at der er nogle ting, vi bør kunne gøre bedre. Hvordan kan vi følge den konkrete sag op, for den er jo ikke afsluttet endnu? Hvad kan vi lære af det konkrete sagsforløb indtil nu? Hvad kan vi gøre for at varetage de danske interesser endnu bedre? Et ordentligt svar forudsætter ikke alene en vurdering af det konkrete sagsforløb, det må naturligvis også tage udgangspunkt i vore grundholdninger til centrale dele af det europæiske samarbejde.

Lad mig starte her med vores grundholdning til EU-samarbejdet på dette område og andre vigtige EU-spørgsmål af samme karakter: sundheds-, miljøbeskyttelses-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet. Her er sagen jo, at vi ofte har stået i et dilemma i forbindelse med fastsættelsen af reglerne til etablering af det indre marked.

Vi har som et lille land, et eksportorienteret land, en afgørende interesse i adgang til et stort indre marked, hvor varer og produkter kan afsættes uden mere eller mindre skjulte handelshindringer. Sådan er det ikke nødvendigvis for store lande med en økonomi, der i højere grad er rettet mod hjemmemarkedet.

Men fælles regler og harmonisering kan også købes for dyrt. Vi ønsker ikke tilpasninger i nedadgående retning, når vi taler om sundheds- og miljøbeskyttelse i bred forstand. Det må være sådan, at de lande, der er længst fremme, trækker de andre op, samtidig med at de, som er længst fremme, ikke bremses i bestræbelserne på stadig at gøre det bedre. Det bør gælde i EU bestående af 12 lande, men også når vi bliver 16 og flere.

Heldigvis kan man da også som den absolutte hovedregel slå fast, at vi i langt hovedparten af tilfældene kan bakke op omkring de beslutninger, der træffes i EU, netop fordi vi bl.a.

[Statsministeren]

har været i stand til at sætte vores præg på det endelige resultat. Der er ikke noget at sige til, at opmærksomheden som regel samler sig om problemsagerne, om den resterende del af sagerne, hvor løsningerne ikke er tilfredsstillende. Men helhedsbilledet bør ikke tabes af sigte. Alligevel er det netop på grund af disse afgørende enkeltssager, at det er så vigtigt, at vi hele tiden diskuterer, hvordan vi indretter os, sådan at den slags sager fanges op i tide. Det gælder i regeringen, i ministerierne, men også i Folketinget og i Markedsudvalget.

Denne konstatering fører naturligt til spørgsmålet: Hvad er det egentlig for et europæisk samarbejde, vi ønsker os? Hvilke krav stiller vi til de beslutninger, der kommer fra Bruxelles, og hvordan kan vi påvirke dem i en retning, der passer med vore ambitioner?

Jeg skal ikke i dag indlede en generel Europadebat på grundlag af denne forespørgsel. Jeg skal blot slå nogle grundholdninger fast.

I Maastricht-Traktaten har vi fået knæsat nærhedsprincippet. Som andre principper skal det udfyldes hen ad vejen, men det betyder kort og godt, at Fællesskabet kun handler på områder, hvor et mål bedre kan opfyldes af Fællesskabet end af hvert enkelt land for sig. Det gælder specielt for løsning af grænseoverskridende miljøproblemer. Vi vil holde fast i, at vi ikke skal have fælles regler, bare fordi de så er fælles, eller harmonisering for harmoniseringens egen skyld. Dette princip ligger nu fast, men vi skal også gøre os klart – ikke mindst på de grænseoverskridende miljøproblemers område – at det også indebærer en risiko for, at der i nogle tilfælde måske ikke bliver fælles regler, hvor vi gerne ville have det.

Når vi taler om fælles regler, det være sig i forhold til etableringen af det indre marked eller i anden sammenhæng, så har det altid været et fast princip, at vi fra dansk side ikke vil harmonisere nedad; det giver ingen mening. Harmoniseringen skal ske opad, vi skal harmonisere op til det bedste og ikke ned til det ringeste. Niveaulet skal lægges af dem, der er længst fremme, og formålet skal være, at alle kommer med op. Netop med Maastricht-Traktaten fik Danmark slået fast, at Fællesskabets formål er at fremme en bæredygtig udvikling, der respekterer miljøet. På miljø-, arbejdsmiljø- og forbrugerbeskyttelsesområdet skal der sikres et højt beskyttelsesniveau. Det vil vi sim-

pelt hen fra dansk side holde Kommissionen fast på.

Endelig har vi miljøgarantien i de tilfælde, hvor vi alligevel i sidste ende løber ind i problemer. Miljøgarantien giver os mulighed for at sætte hælene i, hvis vi finder og kan godtgøre, at en harmoniseringsbestemmelse indebærer risiko for beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed. Kritikere vil sikkert sige, at bestemmelsen er temmelig værdiløs; man henviser til, at den sjældent er brugt. Det sidste er rigtigt; det første er forkert. Miljøgarantien er en nødbremse, og en nødbremse skal kun bruges, når der er fare på færde. Danmark har kun brugt den en enkelt gang, men vi er parat til at gøre det igen, når sagen er der.

Efter min opfattelse går udviklingen i EU i øvrigt i den retning, som vi er fortalere for. Overalt i Europa er der en voksende bevidsthed omkring miljø og sundhed; erfaringerne fra Østeuropa viser, hvor galt det kan gå. Vi gør også vores – lykkeligvis mindre katastrofale – erfaringer i Danmark.

Udvidelsen af EU trækker i samme retning. Finland, Norge, Sverige og Østrig er alle lande, hvis holdning ligger tæt på vores, og som nok skal vide at gøre deres indflydelse gældende sammen med os. Det er grundlaget, det er udgangspunktet for Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet på dette centrale område, altså på én og samme tid at sikre et højt beskyttelsesniveau på miljø-, arbejdsmiljø- og forbrugerbeskyttelsesområdet og samtidig opbygge det indre marked, hvor danske virksomheder får stadig bedre muligheder for frit at afsætte varer og produkter uden handelshindringer. Det er herudfra, vi arbejder i en europæisk virkelighed, hvor forskellige sundheds-, miljø- og industriinteresser og nationale interesser er til stede på én og samme tid.

Forespørgslen i dag er fremadrettet, men tager udgangspunkt i den konkrete sag om det såkaldte – i folkemunde – madsminkedirektiv. Forløbet og behandlingen af direktivforslaget har været genstand for en række spørgsmål, som industriministeren har besvaret. Der har også ved flere lejligheder været drøftelser i Markedsudvalget. Status i sagen er, at der på rådsmødet for indre marked den 16. december blev konstateret politisk enighed om forslaget med kvalificeret flertal. Danmark og Italien afstod fra at stemme. Rådets fælles holdning

[Statsministeren]

blev formelt vedtaget den 10. marts i år, hvor Danmark og Italien ligeledes afstod fra at stemme. Vi afgav i den forbindelse en stemmeforklaring, som nok er værd at lægge mærke til, hvori det hedder:

»I lyset af, at spørgsmålene om nitrit/nitrat og sulfitter yderligere vil blive behandlet i Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler og herefter vil blive gjort til genstand for drøftelser, vil Danmark« – og jeg understreger: »på nuværende tidspunkt undlade at stemme imod forslaget i tiltro til, at der, når forslaget er færdiggjort og skal vedtages endeligt, vil være opnået sådanne fremskridt, at Danmark vil kunne medvirke til en vedtagelse.«

Og så kommer det centrale:

»Såfremt direktivet ikke ved den endelige behandling i Rådet har fået et tilfredsstillende sundhedsmæssigt indhold, vil Danmark stemme imod forslaget.

Det pågældende direktiv er i øjeblikket i en forhandlingsfase, men vi vil allerede nu understrege, at vi fra dansk side kun vil kunne acceptere en regulering, der grundlæggende tilgodeser de vigtige behov, der er begrundet i hensynet til beskyttelse af menneskers liv og sundhed.«

Danmark opnåede ikke de ændringer i direktivteksten, vi ønskede, for de tilladte mængder eller tilsætningsstoffer, men vi fik igangsat en fornyet vurdering af de få, men vigtige stoffer, som vi anser for sundhedsmæssigt betænkelige.

Danmark opnåede på rådsmødet den 10. marts tilslutning til, at EU's videnskabelige komité undersøger disse tilsætningsstoffer, som i givet fald kan danne grundlag for, at Kommissionen kan ændre sit forslag.

Behandlingen af »madsminkedirektivet« er således ikke afsluttet. Regeringen er fast besluttet på at arbejde intenst for at få ændret forslaget på en for Danmark tilfredsstillende måde i den kommende tid. Det er der flere veje til. Forslaget kan blive ændret på flere måder i det videre forløb herfra.

For det første kan Kommissionen ændre forslaget på ethvert tidspunkt i beslutningsprocessen frem til den endelige vedtagelse af den fælles retsakt. Industriministeren har allerede i en direkte kontakt til Kommissionen fået sikret, at Den Videnskabelige Komité's behandling af de for Danmark betænkelige tilsæt-

ningsstoffer fremskyndes; arbejdet i Den Videnskabelige Komité er faktisk allerede gået i gang.

For det andet ved vi, at forslaget nu er sendt frem til anden behandling i Europa-Parlamentet. Både sundhedsministeren og industriministeren vil tage de nødvendige kontakter med EU-parlamentarikerne og Parlamentets sundheds- og miljøudvalg. Vi vil arbejde for, at Parlamentet under andenbehandlingen kan fremsætte ændringsforslag til direktivet i den retning, vi ønsker. Der er også grundlag derfor; en nærmere analyse af Parlamentets muligheder bekræfter os i, at hvis der kan tilvejebringes det politiske flertal, så kan der også fra Parlamentet fremsendes de ønskelige ændringsforslag til forslaget.

Når den fase så er overstået, skal forslaget igen op til behandling i Ministerrådet. Det vil ske i løbet af efteråret. Afhængigt af Parlamentets ændringsforslag kan der endelig blive tale om forligsforhandlinger, forligsprocedurer, med Rådet og Parlamentet. Også i denne forligsprocedure vil regeringen selvsagt sætte ind for at opnå et tilfredsstillende resultat gennem en fornuftig ændring af EU's såkaldte positivliste. Og apropos positivliste – lad os nu også endnu en gang erindre, hvad det egentlig er, vi her taler om. EU's positivliste er jo udtryk for en liste over tilladte tilsætningsstoffer, hvori der samtidig ligger, at andre stoffer, der ikke står på listen, er det forbudt at anvende. For at et tilsætningsstof kan optages på listen, skal der være et teknologisk behov derfor, og det må ikke tilsættes i større mængder end nødvendigt for at opfylde dette behov.

For det tredje: Et tilsætningsstof skal være godkendt for at blive optaget på listen. Derfor vil EU's Videnskabelige Komité løbende blive inddraget i arbejdet med tilsætningsstoffer. Og her vil jeg gerne understrege, at hverken Kommissionen eller medlemsstaterne eller lobbyinteresser eller erhvervsorganisationer kan give instrukser om indholdet i udtalelser fra Den Videnskabelige Komité.

Når vi ser på det i sin helhed og vurderer vore holdninger til en sådan positivliste, må jeg sige, at en sådan harmonisering efter disse hovedprincipper – men vel at mærke med en tilfredsstillende positivliste – indebærer klare fordele også for Danmark. Herigennem får vi skabt sikkerhed for, at varer, der importeres fra

[Statsministeren]

andre EU-lande, kun indeholder de tilsætningsstoffer, der er opført på listen i direktiverne og kun i de mængder, der er tilladt. Den danske kontrol med varer fra andre lande kan ifølge sagens natur kun ske via stikprøver. En ensartet kontrol allerede i producentledet betyder selvfølgelig en klar forbedring.

Som jeg nævnte indledningsvis i min rede-gørelse, har Danmark i sidste instans mulighed for at anvende miljøgarantien. Hermed vil jeg ganske klart understrege to holdninger, som også industriministeren i realiteten har varslet på rådsmødet den 10. marts.

For det første: Hvis direktivet ikke har en udformning, der er acceptabel for Danmark, vil vi stemme nej.

For det andet: Når direktivet foreligger i sin endelige udformning, vil den danske regering også i givet fald være fast besluttet på at anvende miljøgarantien i relation til de stoffer, vi anser for sundhedsmæssigt betænkelige. Men det er lige så klart, at vi naturligvis må afvente de kommende forhandlinger og, når de er afsluttet, så vurdere, hvordan det endelige forslag og det endeligt vedtagne forslag ser ud. Men som jeg sagde det: Hvis det ikke er tilfredsstillende, er regeringen af den opfattelse, at miljøgarantien skal anvendes.

Jeg håber med denne konkrete gennemgang af sagsforløbet at have påvist, at regeringen ikke har opgivet kampen mod de tilsætningsstoffer, som vi finder er sundhedsmæssigt betænkelige.

Så meget om den konkrete sag. Og så til erfaringerne. Kunne sagen – selv om den som nævnt ikke er afsluttet – være håndteret anderledes op til rådsmødet den 10. marts i år? Kan der udpeges syndere? Og i givet fald hvem er den eller de formastelige? Er der nogen, der har sovet i timen? Kort sagt, hvad kan vi lære af denne sag?

Jeg vil gerne i denne opsummering af vore erfaringer understrege, som det ligger oplyst for mig, at alle normale procedurer for behandlingen af Rådets direktiver er blevet fulgt – fra det forberedende arbejde, herunder behandlingen i Rådets regi, arbejdsgrupperne for levnedsmidler, i regeringens EU-specialudvalg og Fællesmarkedsudvalget, til behandlingen i Folketingets Markedsudvalg.

Men når det er sagt, hæfter jeg mig ved et par enkelte passager i den periode, forslaget

har været til behandling på forskellige niveauer. Jeg hæfter mig ved, at det oplysningsskema, som Udenrigsministeriet fremsender til Markedsudvalget i juli 1992, placerer »madsminkedirektivet« i den rubrik, der hedder »mindre vigtige direktiver«.

Det må give anledning til megen undren, fordi det at kalde et sådant direktiv mindre vigtigt mildt sagt ikke harmonerer med det, den daværende regering klassificerede som et politisk vigtigt direktiv. Når dette er sagt, skal jeg tilføje for god ordens skyld, at det forhandlingsmandat, regeringen – den nuværende regering – fremlagde, i øvrigt har haft tilslutning i Markedsudvalget fra regeringspartierne samt fra V og fra K. Den politiske håndtering i Ministerrådet er sket i overensstemmelse hermed.

Men når nu spillereglerne er fulgt – naturligvis, havde jeg nær sagt – med et par enkelte undtagelser, så må vi overveje, hvordan vi kan forbedre disse retningslinjer for behandling af direktivforslag fra EU. Min samlede vurdering er derfor, at vi i den fremadrettede behandling af EU-forslag især må interessere os for en række faktorer.

For det første, at den allerførste politiske vurdering fra dansk side af EU's direktivforslag må ske på et tidligere tidspunkt.

For det andet, at vi får sikret et tættere samspil mellem embedsværkets sagsvurdering og den politiske proces. Fru Lone Dybkjær var inde på i sin indledning, at man, når man ser på det relativt ret lange forløb, godt kan stille sig selv det spørgsmål: Ville det ikke have været bedre, hvis vi havde fået tingene sådan tilrettelagt, at kommunikationen, som det hedder, forbindelseslinjerne mellem Levnedsmiddelstyrelsen – for et par år tilbage, for endnu flere år tilbage, da det starter tilbage i 1988 – og det politiske niveau var mere intens?

Vi ved jo alle, at Levnedsmiddelstyrelsen gjorde et stort stykke arbejde, et meget stort stykke arbejde, ved adskillige rejser til andre medlemslande, ved fremsendelse af masser af dokumentation for de danske standpunkter, og jeg synes også, at vi kan drage den erfaring og den lære, at når vi skal styrke vore spilleregler, så bør vi på det tidlige stadium styrke forbindelseslinjerne mellem embedsværkets sagsbehandling og det politiske niveau.

For det tredje, at vi tilrettelægger trinnene sådan, at vi opnår et mere direkte samspil mel-

[Statsministeren]

lem det danske Folketing og Europa-Parlamentet.

Og endelig for det fjerde, at vi fra dansk side på det tidligst mulige stadium er endnu mere opmærksom på de andre landes holdninger til konkrete EU-forslag. Også her skal vi jo huske, at når det pludselig gik så stærkt under det belgiske formandskab, hang det også sammen med, at der i nogle sydeuropæiske lande er andre holdninger til spørgsmål om farvestoffer og til visse produkter, end der er i Danmark.

Man skal være opmærksom på et tidligt stadium, forfægte sin sag, som vi også gjorde det. Men også her gælder det jo – som i det danske Folketing – at man kan komme op imod et flertal. Og derfor er der ikke noget at bebrejde de ministre, der håndterede sagen. Det er min absolutte opfattelse. Men der er den eftertanke, at var vi kommet ind på det meget tidlige niveau for et par år siden, så havde forløbet fra Kommissionens udspilsfase indholdsmæssigt måske været anderledes.

Så vil jeg gerne slå fast, at man aldrig gennem procedureregler kan dække sig helt ind over for, at en forhandling pludselig går stærkt, eller at den tager en uforudset drejning. Det var jo bl.a. det, der skete i Bruxelles før jul. Men det ændrer ikke ved, at man skal være bedre forberedt på, at en sådan situation kan opstå, og at de parlamentariske procedurer selvfølgelig skal følges og, hvis det er nødvendigt, tilpasses.

Grundlæggende har vi jo et velfungerende EU-beslutningssystem med specialudvalg, inddragelse af interesseorganisationer, EU-udvalg, regeringsudvalg og Markedsudvalg. Det er velkendt, og det vil jeg ikke gennemgå. Men i lyset af den sag, vi har drøftet – hvordan procedurerne kunne justeres – synes jeg, vi skal tage fat så hurtigt som muligt.

Udgangspunktet har været, at der i dag går utrolig meget papir mellem regering og Folketing i EU-sager. Løsningen er ikke mere papir, selv om det er svært at undgå. Vi er i regeringen nået frem til, at beslutningsprocedurerne kunne tilpasses på følgende meget konkrete punkter:

For det første vil proceduren for oversendelse af kommissionsforslag til Markedsudvalget generelt blive fremskyndet. Det kunne overvejes at erstatte de hidtidige oplysningsskemaer med en simpel oversigt over indkomne forslag.

For det andet bør der udarbejdes et hurtigt faktisk notat til Markedsudvalget, når der fremlægges nye forslag af væsentlig interesse for Danmark på sundheds-, miljø-, sikkerheds- og forbrugerbeskyttelsesområdet. Ved væsentlighed forstår jeg her, om forslaget påvirker beskyttelsesniveauet i dansk lovgivning inden for de pågældende områder. I det faktuelle notat vil vi endvidere angive, hvorledes gennemførelsen af forslaget vil påvirke dansk lovgivning. Notaterne skal være så specifikke som muligt, men det er klart, at der aldrig kan blive tale om en udtømmende angivelse, fordi notaterne ofte vil blive udarbejdet, inden behandlingen påbegyndes i Bruxelles i rådsarbejdsgrupper m.v. Målet er at få oversendt disse faktuelle notater til Markedsudvalget, inden den første behandling i Parlamentet går i gang, og helst inden behandlingen i Europa-Parlamentsudvalgene begynder.

Jeg vil gerne gøre det helt klart, at oversendelsen af disse første notater ikke bør føre til, at der reelt fastlægges et forhandlingsmandat på et meget tidligt tidspunkt, hvor forslaget måske i betydeligt omfang afviger fra det, som forventeligt kunne blive vedtaget. Det ville komplicere og vanskeliggøre både Tingets og regeringens arbejde i meget betydeligt omfang.

For det tredje vil regeringen parallelt hermed fremsende de faktuelle notater til de relevante ressortudvalg i denne tidlige fase. Hvordan vi gør det i praksis, og hvilke udvalg der skal have hvilke notater, vil vi naturligvis drøfte med Markedsudvalget. Jeg skal understrege, at denne procedure ikke ændrer på det forhold, at forhandlingsoplæggene fortsat fremlægges i Markedsudvalget, men jeg er overbevist om, at proceduren vil sikre en mere tilbundsående behandling af forslagene end den, vi kender i dag.

Det fjerde punkt er, at disse notater af Markedsudvalget vil kunne stilles til rådighed for de danske europaparlamentarikere og dermed også vil kunne tjene til at forbedre vort samspil, samarbejdet mellem det danske Folketing og vore europaparlamentarikere.

Det femte punkt, som jeg synes bør nævnes, er, at regeringen lige fra starten har tilrettelagt en ny procedure for sager under den såkaldte fælles beslutningstagen. Den indebærer, at regeringen i Markedsudvalget redegør for sin holdning til Parlamentets ændringsforslag, in-

[Statsministeren]

den Råd og Parlament mødes i forligsudvalget. Denne nydannelse er ikke mindst vigtig på de områder, vi her drøfter.

Endelig skal jeg understrege, at disse tilpasninger ikke ændrer de gældende procedurer for regeringens tilrettelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Markedsudvalg forud for rådsmøder. I forbindelse med fremlæggelse af forhandlingsoplæg vil der som hidtil blive udarbejdet et endeligt notat, der beskriver forslaget, som det foreligger på dette tidspunkt.

Jeg tror, at alle kan være enige om, at der løbende er behov for at justere den måde, vi arbejder på. En stigende del af vores lovgivning udspringer i dag af EU-samarbejdet. Det er derfor vigtigt med demokratisk kontrol af denne beslutningsproces. Den udføres af Rådet, Parlamentet og det enkelte medlemslands eget parlament. I Danmark har vi for længst vænnet os til den demokratiske kontrol gennem Ministerrådet. Den sker via ministrenes deltagelse i rådsmøder og den forudgående drøftelse med Folketingets partier i Markedsudvalget.

Men den demokratiske kontrol sker jo også i stigende omfang gennem Europa-Parlamentet. Det har vi vidst længe, men vi har måske ikke brugt det så aktivt, som vi kunne, gennem årene. Konklusionerne fra Edinburgh-topmødet har også skabt øget åbenhed og dermed demokratisk kontrol. Maastricht-Traktaten har givet øgede beføjelser til Parlamentet, som vi bør benytte os af.

Det kræver nytænkning både af Folketing og regering at udvikle disse nye samarbejdslinjer. Der er ingen tvivl om, at det både vil være til gavn for os selv og for Europa-Parlamentet, hvis vi kan få denne udvikling sat på rette spor. Det er jeg overbevist om at vi kan. Vi har en lang tradition for et meget effektivt samarbejde mellem regering og Folketing i EU-sager. Det er en tradition, regeringen lægger afgørende vægt på ikke bare at videreføre, men også at forbedre. Derfor mine konkrete forslag til procedureændringer.

Må jeg slutte med at gøre den enkle, måske lidt filosofiske bemærkning: I Danmark som i EU gælder jo i grunden det samme. Det politiske demokrati er nu engang det bedste svar på særinteresser eller europæiske lobbyinteresser, når helheden og dermed samfundets interesser

skal varetages. Også i dette lys tror jeg at de nye procedureregler vil være til gavn for Danmark.

Min sidste bemærkning skal være: En gang imellem kan man komme i den situation også her i Folketinget, at det faktisk ikke rigtig er til at udpege, hvem der er skyld i hvad. Det gælder i denne sag – dens kompleksitet og de nationale interesseforskelle taget i betragtning.

Konklusionen er, at tingene næppe kunne være forløbet meget anderledes, medmindre vi havde haft procedureregler, som tilsagde os en tidligere indgang til påvirkningen af de meget tidlige forslag og dermed en tidligere kontakt mellem embedsværk i sagsbehandlingen og det politiske niveau i Danmark. Det synes jeg er vigtigt også som et udgangspunkt for debatten om, hvordan vi får bedre regler for samspillet og samarbejdet.

Formanden:

Jeg har tidligere gjort opmærksom på, at det ikke er hensigten med forretningsordenen at åbne for en række korte bemærkninger umiddelbart efter ministerens svar, men en enkelt opklarende vil altid kunne tillades – en enkelt opklarende bemærkning.

Forhandling

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg har et enkelt opklarende spørgsmål til statsministeren. Statsministeren gjorde meget ud af, at man ville til at orientere Markedsudvalget bedre, og så vil jeg gerne høre, hvad statsministerens kommentarer er til den frygtelige tilståelse fra Sundhedsministeriet, vi her til morgen har fået i vores bokse, hvoraf det fremgår, at man har orienteret Markedsudvalget forkert. Det fremgår af pressen i dag, at man har givet departementschef Varder en næse, men er det den måde, man fremover agter at orientere Markedsudvalget på, eller vil statsministeren gøre noget i denne sag?

Formanden:

Jeg mener ikke, det er korrekt at fortsætte behandlingen i form af korte bemærkninger, og jeg mener, det var lidt af et misbrug, fru Charlotte Antonsen gjorde af min venlighed.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret og ligesom statsministeren både se lidt frem og lidt tilbage.

Når det drejer sig om det tilbageskuende, har jeg følt mig lidt som en detektiv, der om ikke skal opklare et mord så dog prøve at finde en eller anden form for sandhed i et forløb, og det gælder for så vidt både, når det drejer sig om »farvestofdirektivet« og »diversedirektivet«.

Jeg vil derfor godt opdele tilbageblikket i fire dele med spørgsmål og kommentarer.

For det første: Hvad skete der med opfyldningsdirektiverne før behandlingen af rammedirektivet i juni 1988 og i efteråret, mens rammedirektivet forhandlede? Formentlig er der allerede her forhandlinger om de efterfølgende direktiver.

Når jeg her hæfter mig specielt ved denne periode, er det, fordi den egentlige fejl måske sker her. De, der forhandlede, synes nemlig at have overset, at sagen ændres fra en komitébehandling, dvs. en teknisk behandling, til en politisk behandling i forbindelse med rådsvedtagelsen. Der køres videre ad samme spor uanset Ministerrådets beslutning om at gøre denne sag til en rådsproceduresag. Jeg synes næsten, det er den eneste forklaring på, at man fortsætter drøftelserne af de videre forløb på embedsmandsniveau, mens man først på et alt for sent tidspunkt overhovedet involverer de politiske niveauer.

For det andet: I perioden 1988-1992 fortsætter denne metode med udfyldningsdirektiverne. Statsministeren sagde selv, at Levnedsmiddelstyrelsen på Sundhedsministeriets vegne deltager i alle møder og bidrager aktivt til arbejdet – eller noget i den retning i hvert fald – men man må jo spørge sig selv, om der har været kontakt på politisk niveau. Jeg tænker ikke nødvendigvis her på ministerniveau, men så i hvert fald på departementalt niveau. Når man diskuterer de konfliktinteresser, der så åbenbart ligger i begge direktiver, er det mærkværdigt, hvis ikke det er sket; måske er det allermest tydeligt i »farvestofdirektivet«. Er den grundlæggende fejl ikke, at Sundhedsministeriet i hele denne periode overser, at denne sag ikke længere er en teknisk sag, men en politisk sag?

Når jeg hæfter mig lidt ved dette, er det selvfølgelig også på grund af det lidt videre forhandlingsforløb, hvor der afgives forkert svar, og hvor der går en måned, inden fejlen rettes; det er måske en lille ting, men ofte findes dramaet jo i detaljen.

Det fører mig så til det tredje: Hvordan kan det gå til, at sagen havner på en oversigtsliste over mindre vigtige direktivforslag, som der vel og mærke ikke skal gives yderligere oplysninger om? Er det, fordi man fortsat kører videre med sagen som en teknisk sag, eller ønsker man at skjule de politiske konfliktpunkter, der vitterligt hele tiden var mulighed for kunne opstå mellem sundhedsinteresserne og fetaosten eller spegepølserne? Hvem træffer den beslutning at placere sagen over mindre vigtige forslag? Er det teknikerne, eller er det politikerne, og hvordan i alverden kan det ske?

Som jeg allerede i mit første indlæg påpegede, er det jo ikke kun »diversedirektivet«, der får den behandling. Det er faktisk også »farvestofdirektivet«, og dermed kommer jeg til det fjerde punkt, nemlig perioden fra orienteringen af Markedsudvalget ved oversendelseskrivelsen og til den politiske forhandling i selve Markedsudvalget. Der foregår en intens diskussion i Parlamentet med fremlæggelse af forslag, og heller ikke her ringer klokkerne på noget tidspunkt; men det har statsministeren også selv redegjort for i sit indlæg.

Når jeg netop hæfter mig ved denne side af sagen, er det selvfølgelig, fordi jeg spørger mig selv om, hvorvidt ministeriernes fremgangsmåde generelt er den samme som Sundhedsministeriets. At man med andre ord fortsætter med tekniske forhandlinger, selv om det politisk er vedtaget, at der ikke længere er tale om teknik, og selv om det under hele forløbet er åbenbart, at der vil opstå konfliktinteresser. »Farvestofdirektivet« er det mest klare eksempel på den konflikt, der er mellem farvestofferne og vores egen fetaost, som vi altså også kommer i klemme med, dvs. at der er oplagte politiske konfliktpunkter, som jeg ikke mener alene kan løses på et eller andet teknisk niveau.

Den behandling, Sundhedsministeriet har givet sagen – altså det, at man fortsætter med at betragte det som en teknisk og ikke en politisk sag, til trods for at den er defineret som sådan af Socialdemokratiet og af øvrige forligsparter bag forhandlingsoplægget – håber

[Lone Dybkjær]

jeg ikke at andre end Sundhedsministeriet kø-
rer med, men hvis det er tilfældet – og jeg er
godt klar over, at der er tale om ikkefærdigfor-
handlede direktiver, og at embedsmændene
ikke kan binde deres minister, men den politi-
ske forhandling sker faktisk allerede på dette
tidspunkt, for en grænseværdi er ikke kun tek-
nik, men også en politisk fastsættelse – vil jeg
godt bede statsministeren om at sikre, at vi i
det fremtidige ikke blot får en ændret procedu-
re, men også får sikret, at vi med hensyn til det,
der allerede er i gang, bliver orienteret om,
hvorvidt der er problemer med de foreliggende
direktiver, og hvorvidt vi kan imødesæ tilsva-
rende konfliktpunkter, for hvis det er tilfældet,
kunne vi måske politisk få dem samlet op i ti-
de.

Med henblik på det fremadrettede synes jeg,
at det er nogle udmærkede forslag, statsmini-
steren lægger op til, og jeg håber, at de vil være
med til, at vi i tide får startet den politiske dis-
kussion på en fornuftig måde. Det vil selvføl-
gelig også kræve noget af os politikere, bl.a. at
vi ikke på forhånd lægger os fast på nogle
standpunkter, som det, fordi vi har været ude
med dem i offentligheden, bliver umuligt at
ændre på senere, for al erfaring viser selvfølge-
lig, at sådan noget ikke er så enkelt.

Den helt konkrete udformning af forslagene
mener jeg hører hjemme i Markedsudvalget,
og jeg skal derfor ikke kommentere dem yder-
ligere her, blot understrege, at jeg er enig i den
linje, at den endelige fastlæggelse af forhand-
lingsmandatet skal ske i Markedsudvalget,
men at jeg personligt gerne så, at de enkelte
fagudvalg var mere inddraget, ligesom vi har
det for Miljøudvalgets vedkommende, men jeg
erkender, at det er der forskellige opfattelser af
i de forskellige udvalg, og det må selvfølgelig
være op til udvalgene selv.

I stedet skal jeg kommentere miljøgaranti-
ens anvendelse. Jeg er glad for, at statsministe-
ren finder, at dette er et område, hvor miljøga-
rantien muligvis kan komme til anvendelse.
Jeg hører til dem, der altid har haft tillid til, at
der var tale om et reelt indhold i miljøgaranti-
en, men den skal selvfølgelig anvendes med
omhu, og den skal også anvendes på et områ-
de, hvor et land af sundhedsmæssige grunde
og ikke på grund af tekniske handelshindringer
faktisk har gennemført en strengere lovgiv-
ning, end producenterne i det øvrige Europa

mener er nødvendig, men ligesom statsministe-
ren synes jeg heller ikke, at man skal lægge sig
fast på, hvordan man vil anvende den, før re-
sultaterne af de videre forhandlinger er afkla-
ret. Derfor må dette blive nogle foreløbige
kommentarer, som dog er signalgivende.

Når det drejer sig om nitrat og nitrit, er vi
stort set i overensstemmelse med Den Videns-
skabelige Komité. Nogle steder ligger vi lidt
forskelligt, og jeg tror derfor, det kan være
nødvendigt, at man i det videre forhandlings-
forløb kigger på nogle justeringer, så vi ikke
igen får sat os mellem to stole. Men lægger vi
os, hvor Den Videnskabelige Komité er, og det
er forskelligt fra, hvad resultatet er i øjeblikket,
mener jeg godt, at vi kan bruge miljøgarantien.

Når det drejer sig om sulfitter, ved vi ikke,
hvor Den Videnskabelige Komité er, og derfor
kan vi vente med at tage stilling til det, men
blot understrege, at vi faktisk mener, at de stof-
fer er allergifremkaldende. Vi ved, at der er et
voksende antal mennesker, der af en eller anden
grund reagerer allergisk over for forskelli-
ge ting – og nu tænker jeg ikke bare over for
personer i al almindelighed – og at det derfor
er nødvendigt, at vi kigger på, om de får nogle
stoffer, der er skadelige for dem.

De tre sidste stoffer er for så vidt alle enten
forbudt eller ikke anvendt her i landet; for na-
tamycins vedkommende er det en ældgammel
diskussion, som tager sit udgangspunkt i, at
der hidtil i Folketinget har været et flertal for,
at antibiotika ikke skal anvendes i levnedsmid-
ler, selv om der ikke direkte kan påvises sund-
hedsmæssige problemer, og det har været ar-
gumentet i de 10 år, natamycin har været frem-
me.

For alle tre stoffers vedkommende mener
jeg, at det er muligt at placere dem under det
forsigtighedsprincip, der nu er indført i Maas-
tricht-Traktaten. Dette er et oplagt sted for
miljøgarantiens anvendelse, og jeg skal derfor
opfordre statsministeren til at tage disse syns-
punkter, specielt synspunktet om forsigtig-
hedsprincippet i relation til antibiotika, hvor vi
ikke direkte kan påvise en sundhedsfare, men
hvor princippet tilsiger, at vi skal lade være
med at anvende det i levnedsmidler, med i de
videre forhandlingsforløb.

På linje med statsministeren skal jeg under-
strege, at vi selvfølgelig ofte står i et dilemma i
forbindelse med fastsættelse af reglerne om det

[Lone Dybkjær]

indre marked, og at vi kan komme ud i nogle klare interessekonflikter, men dem må vi håndtere så åbent, som det nu lader sig gøre, og naturligvis også gøre os klart, at vi ikke altid kan få vores vilje, hvilket dog ikke er ensbetydende med, at vi nødvendigvis skal lade grænserne løbe af med sejren; jeg synes, at det havde været rarere, hvis det havde været os.

Det er åbenbart for enhver, at vi står med et svagt argument i forbindelse med »farvestofdirektivet«, og man kan derfor spørge sig selv om, hvorvidt eksportindustrien har været tilstrækkelig vågen i denne sammenhæng, eller om man kunne have forestillet sig, at der var andre måder at lave hvid fetaost på. Denne ost er da efterhånden produceret i et stykke tid, og spørgsmålet er derfor, om dansk industri i virkeligheden er for sent ude på grund af en eller anden tiltro til, at det nok gik.

Til sidst skal jeg sige, at det er helt nødvendigt, at vi skærper interessen for det europæiske samarbejde, og at vi tilrettelægger procedurer, der i tide starter nogle politiske forhandlinger, således at vi får klarklagt, hvordan vi bedst håndterer sagerne. Det skal selvfølgelig ske i åbenhed, men jo også på en sådan måde, at det må være muligt at drøfte tingene internt, så vi ikke forhandlingsmæssigt binder os urimeligt.

Så længe en sag behandles, vil der altid være et dilemma i forhold til offentligheden, og det må vi så lære at leve med, men vi skal bare gøre os klart, at der ind imellem er danske interesser på spil, og derfor kan det godt være, at vi i nogle sammenhænge skal stå mere sammen om dem end om partitaktiske manøvrer.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne bidrage lidt til fru Lone Dybkjærs opklaringsarbejde, som jeg også selv har været temmelig meget engageret i.

Jeg synes, at det er et vigtigt spørgsmål, om andre ministerier gør ligesom Sundhedsministeriet, herunder også spørgsmålet om, hvad det egentlig er, Sundhedsministeriet gør. I den forrige kommentar fik vi lige en antydning af, at der har været et problem med et svar, nemlig på et spørgsmål, jeg stillede om, hvornår sundhedsministerens specialudvalg for EU-spørgsmål har arbejdet. Jeg fik så at vide, at det udvalg ikke havde arbejdet under det belgiske

formandskab, altså op til beslutningsproceduren for »diversedirektivet«, og det er meget naturligt, for Ministerrådets arbejdsgruppe har heller ikke arbejdet i den periode.

Bagefter har vi så fået at vide, at det er forkert. Arbejdsgruppen har faktisk mødtes fire gange, og det, jeg godt ville have et bidrag til opklaringen af, er, om det er normen i Sundhedsministeriets specialgruppe og i andre specialgrupper, at der ikke er kontakt mellem arbejdsgruppefolkene, om der slet ikke har været dansk deltagelse i den arbejdsgruppe, og hvorfor de ikke melder tilbage om, at tingene faktisk er i gang.

Helt op til det belgiske formandskabs for ministeriet sådan helt overraskende beslutning om, at man nu ville have sagen til endelig afgørelse, har der så været møde i specialgruppen.

Ove Fich (S):

Tak for besvarelsen af forespørgslen og tak for oplægget til en ny procedure. Svaret viser, at regeringen aktivt vil medvirke til, at vi nu får en bedre behandling af EF-sagerne, således at de danske Europaparlamentarikere og de danske fagudvalg i højere grad vil kunne blive inddraget. Det er en i øvrigt god konsekvens af en sag, der er lidt kedelig, fordi Danmark tabte afstemningen i Ministerrådet.

Inden vi nu starter med at bebrejde hinanden, at det gik, som det gik, er det måske værd lige at opholde sig ved, at vi i EF's Ministerråd rent faktisk arbejder med en metode, der hedder kvalificeret flertal, og når man har en sådan metode, løber man selvfølgelig den risiko, at man af og til taber en afstemning. Det er der ikke noget unaturligt i, og der skal ikke herske tvivl om, at vi fortsat går ind for et sådant kvalificeret flertal. Vi er nødt til at have et EF, der er beslutningsdygtigt, og vi har netop under udvidelsesforhandlingerne kæmpet for, at dette kvalificerede flertal skal bevares aktivt.

Når det alligevel støder mange, at vi tabte denne afstemning, er det selvfølgelig, fordi det lige netop var på dét punkt. Der er ikke noget at sige til, at mange mennesker lægger vægt på at kunne få sunde og gode fødevarer uden alt for mange tilsætningsstoffer, og jeg deler helt den opfattelse. Lad det derfor være krystal klart, at det er Socialdemokratiets opfattelse, at hvis vi ikke under det videre forhandlingsforløb opnår sundhedsmæssigt forsvarlige re-

[Ove Fich]

sultater, skal Danmark anvende miljøgarantien. Vi skal sikre danske forbrugere mod tilsætningsstoffer i mængder, som vi ikke kan acceptere.

Selv om vi nu er i den situation, at vi altså kan tabe en afstemning af og til i EU's Ministerråd, er det på den anden side naturligvis værd at overveje, om der alligevel var noget, vi kunne have gjort bedre. Var hele proceduren optimal? Det kan man vel bedst besvare ved at forestille sig, at vi havde indført den nu foreslåede procedure allerede for år tilbage og så havde anvendt den i denne situation.

Hvorledes havde billedet så egentlig set ud? Kommissionen ville naturligvis have fremsat de samme forslag. Europa-Parlamentet ville nok have stillet de samme – måske lidt mere præcise og måske lidt flere – ændringsforslag, men der er ikke nogen, der siger, at Ministerrådet under det belgiske formandskab havde taget højde for det. Det kunne udmærket have brugt den samme efter min opfattelse lidt ufine procedure og i december måned 1993 have fået en fælles holdning i Ministerrådet, der ganske svarede til den, vi i dag har fået.

Måske havde der alligevel været en lille forskel, for måske havde vi så haft en situation, hvor Europa-Parlamentet i den anden behandling, det nu skal i gang med, ville have haft lidt flere strenge at spille på. Der ligger en række udmærkede ændringsforslag fra førstebehandlingen, som Europa-Parlamentet kan tage op igen under andenbehandlingen, især hvad angår nitrat og nitrit, men også på sulfitorrådet. Måske kunne de have været lidt bedre og lidt mere eksakte.

Hvem har så ansvaret for, at de måske kunne have været lidt bedre og lidt mere eksakte? Ja, det ansvar må vi vel alle dele.

Hvem var særlig opmærksom på Europa-Parlamentets første behandling i foråret 1993? Situationen var vel den, at man regnede med, at i lighed alle de andre direktiver ville også dette direktiv ende på en for Danmark tilfredsstillende måde, og derfor var der ikke nogen, der tog den helt store notits af det.

Nu regner jeg da også med og håber på, at det ender godt. Man skal ikke glemme, at vi rent faktisk i rådsprotokollen fra industriminister mødet har et par løfteparagraffer både om nitrat/nitrit og om sulfat, og den nuværende industriminister har jo insistet på, at disse løf-

teparagraffer skal anvendes, så jeg regner da med, at denne sag til slut ender tilfredsstillende.

Jeg vil godt kommentere det forslag til en ny, og man kan sige, mere effektiv procedure, som statsministeren i dag har lagt op til. Jeg skal sige, at det er tanker, Socialdemokratiet har arbejdet med i flere måneder i et samarbejde mellem medlemmerne af Folketinget og medlemmerne af Europa-Parlamentet; man behøver ikke have dobbelt mandat for at kunne koordinere holdningerne.

Kommentarerne er, at det for det første er godt, at vi får hurtige faktuelle notater på områderne miljø, arbejdsmarked, sundhed og sikkerhed, men at det også er konkret og ønskeligt, at Markedsudvalget kan bede om faktuelle notater på andre områder vedrørende andre direktiver, som det kan være værd at være opmærksom på.

For det andet er det vigtigt, at de faktuelle notater afspejler alle konsekvenser for danske regler og ikke blot for dansk lovgivning, for mange af reglerne på disse områder ligger jo i bekendtgørelser og cirkulærer, og det er vigtigt, vi også kender konsekvenserne for dem.

For det tredje er det vigtigt, at de faktuelle notater rent faktisk er faktuelle. Den politiske beslutning eller vurdering af, om det er en forbedring eller en forværring, må man overlade til politikerne.

For det fjerde er tidspunktet for de faktuelle notaters fremkomst overordentlig væsentligt. Det haster. Det er vigtigt, at de så vidt muligt foreligger, inden man overhovedet går i gang i Europa-Parlamentet, for kun derved kan man få vore parlamentarikere aktivt med på banen. Det er også væsentligt på grund af mange af disse direktivers kompleksitet, at de faktuelle notater ikke blot generelt beskriver, hvad direktiverne indeholder, men også, så vidt det er muligt, helt specifikt påpeger, hvilke ændringer det medfører, for dermed hjælper man vores europaparlamentarikere til at fremsætte de nødvendige forslag.

Når alt dette er sagt, så lad mig i øvrigt slå fast, at det efter vor opfattelse fortsat er regeringens ansvar at føre forhandlinger med Ministerrådet. Det kan der ikke pilles ved, og det er også fortsat således, at når regeringen ønsker et forhandlingsmandat, er det Markedsudvalget, der giver dette forhandlingsmandat.

[Ove Fich]

Endelig bør en sådan ny procedure vel føre til mere åbenhed og til mere offentlighed om EF-sagerne. Det tilstræber vi og meget gerne også, når der er problemer. Det er nemlig vigtigt, at befolkningen kan følge, hvad der er af problemer, og hvad der efterfølgende er af sejre og eventuelle nederlag. Som det er i dag med den lidt mere lukkede procedure, er der en tendens til, at det eneste, der kommer til offentlighedens kendskab, er nederlag.

Med den nye Maastricht-Traktat, som trådte i kraft den 1. november 1993, skete der markante forbedringer i traktatgrundlaget på områderne miljø, arbejdsmarked, sundhed og forbrugerbeskyttelse. For forbrugerne skete der helt konkret det, at man fik en ny forbrugerparagraf, § 129 A, som skal sikre et højt beskyttelsesniveau. Den paragraf synes vi man skal bruge meget offensivt. Den bør være en del af det retlige grundlag for alle kommende direktiver, som påvirker forbrugernes stilling i EU. Samtidig mener vi, at vi fra dansk side bør stille en række markante krav om at styrke forbrugerpolitikken ved næste traktatrevision i 1996; det kunne f.eks. være kravet om indførsel af en forbrugerombudsmand.

Lad mig så i øvrigt påpege, at udvidelsen af EU med en række lande, der traditionelt er forbrugervenlige, Sverige, Norge, Finland og Østrig, i sig selv vil medvirke til at styrke forbrugernes stilling, og lad os derfor håbe, at udvidelsesratifikationerne vil gå glat igennem såvel i Europa-Parlamentet som i de nationale parlamenter. Der er altså efter vor opfattelse bedre tider på vej for forbrugerne i EF.

Til slut vil jeg gerne sige, at ændringer af procedurer naturligvis er vigtige og nødvendige, men det er ikke sikkert, at det er tilstrækkeligt. Det centrale er nemlig, at alle aktive i det politiske liv indser, at den europæiske dimension sætter nogle rammer for den nationale politik. Det gælder derfor om at internationalisere dansk politisk liv og i stigende grad hurtigt og effektivt at påvirke de internationale rammer for vore egne beslutningsmuligheder. Det handler derfor ikke blot om regler og procedurer, men i lige så høj grad om adfærd i et politisk system, der er blevet stadig mere internationalt.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er med undren, jeg har konstateret, at sundhedsministeren ikke har svaret på de to spørgsmål, der er stillet, for det er jo ikke nogen hemmelighed, at der er kommet svar fra Sundhedsministeriet om, at der er givet urigtige oplysninger om bl.a. denne sag og sagen om farve- og sødestoffer.

Jeg forventer, at sundhedsministeren vil komme op og give en redegørelse for, hvordan det kan lade sig gøre, at vi fra et så vigtigt ministerium ikke kan få korrekte svar, som måske ville have belyst nogle af disse sager, således at vi ikke var kommet i denne forfærdelige situation.

Det kan også undre mig, at statsministeren kan stå på talerstolen og sige, at det ikke er til at sige, hvem der har skylden. Jeg kan ikke se, at der er nogen som helst tvivl om, hvem der har skylden. Det har den slendrian, som regeringen rent faktisk har stået fadder til. Der er ingen tvivl om, at vi får stadig færre oplysninger om de forskellige direktiver, og vi får stadig dårligere svar eller også henholder ministrene sig til, at de har en flertalsregering, hvorfor der såmænd nok ikke rigtig er nogen grund til at komme med uddybende svar.

Netop om denne sag har Fremskridtspartiet advaret i Markedsudvalget. Vi vidste, det kunne gå galt, det gik galt, og nu står vi altså i denne situation.

Jeg håber på hurtige og klare svar fra sundhedsministeren og statsministeren.

Formanden:

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg afskar sundhedsministeren fra at få ordet på det tidspunkt, hvor han bad om det, fordi det ikke ville være i overensstemmelse med forretningsordenen at åbne en række korte bemærkninger umiddelbart efter statsministerens redegørelse. Sådan ligger det!

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Det er i og for sig besynderligt, hvis spørgsmålet om, at der er givet en faktisk forkert oplysning – ikke på et spørgsmål, der var stillet af Markedsudvalget, men på et her i huset såkaldt § 20-spørgsmål, der var stillet af fru Birgitte Husmark – skal være hovedtemaet for at

[Sundhedsministeren]

fastlægge gode procedurer for det fremtidige arbejde med EU-direktiver og EU-forslag, men det er der måske nogle der synes at kunne se en interesse i.

Jeg har over for fru Birgitte Husmark beklaget, at der er givet nogle faktuelte forkerte oplysninger i en del af det svar, der blev givet på et § 20-spørgsmål, og jeg har også i ministeriet – det er vist også fremgået af en del af dagspressen – klart tilkendegivet og indskærpet, at det naturligvis er helt uacceptabelt, hvis der er faktuelle fejl i de svar, vi afgiver. Sådan er det, og det har jeg beklaget.

Om arbejdsgrupperne i Rådet og det såkaldte specialudvalg her i landet skal jeg sige, at det jo er to forskellige størrelser.

Arbejdsgruppen i Rådet, der består af teknikere – her i landet er det folk fra Levnedsmiddelstyrelsen, der deltager – har arbejdet med bl.a. dette direktivforslag, med farvedirektivforslag, sødedirektivforslag på masser af møder under det danske formandskab og også under det belgiske formandskab, og da man når frem til, at det belgiske formandskab fremlægger et kompromisforslag i november 1993, holder specialudvalget her i landet møder.

Man holder to møder, og jeg kan svare bekræftende på, at Danmark selvfølgelig har deltaget i arbejdsgruppen, og Levnedsmiddelstyrelsen har med sine folk hver eneste gang dygtigt fremført de danske synspunkter på nitrat, nitrit og sulfid i arbejdsgruppen, lige så vel som andre landes repræsentanter har fremført problemer, de måtte have med de pågældende direktivforslag. Sådan er arbejdet i de pågældende arbejdsgrupper.

Derudover kan jeg sige, at i specialudvalget er Levnedsmiddelstyrelsen repræsenteret, altså den samme styrelse, som har repræsentation i Rådets arbejdsgruppe, så det er ikke sådan, at det er to forhold, der er totalt adskilt fra hinanden.

Men oprigtig talt synes jeg, at debatten i dag om disse EU-procedurer burde ende i, at man drøfter, hvad kan man gøre i fremtidige procedurer, sådan som det også er lagt op fra statsministeren og fra, går jeg ud fra, de ordførere, der skal have ordet i sagen, så debatten i dag ikke skal dreje sig om, at Sundhedsministeriet i februar måned har begået en faktisk fejl i et § 20-spørgsmål fra fru Birgitte Husmark.

Jeg har beklaget den fejl, og den har også fået den konsekvens, den burde have internt i ministeriet. Det er indskærpet, at det ikke er acceptabelt, at der er faktuelle fejl i de svar, vi giver; det politiske ansvar for svaret er selvfølgelig mit.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne sige tak til sundhedsministeren for uddybningen af, hvad der er sket i arbejdsgruppen; den er jeg glad for.

Det er selvfølgelig ikke for at pinde den fejl, der er begået, mere ud. Det er ikke den fejl, det handler om. Det, det handler om, er at få set på, hvordan procedurerne har været indtil nu, for det er den arbejdsform, man har haft indtil nu, som har medført – eller har været medvirkende til, for selvfølgelig er der kvalificerede flertalsregler osv. – at vi er havnet i det moralske, vi sidder i.

Sagen var jo – ikke, som hr. Ove Fich sagde, at der ikke var nogen i Europa-Parlamentet, der tog den store notits af disse forslag – at der var en næstformand i Miljøudvalget, som var medforslagsstiller til en række af de ændringsforslag, som blev stillet i Europa-Parlamentet, og som faktisk gjorde en ret stor indsats. Og netop fordi den viden var til stede også i Europa-Parlamentet, er det endnu mere uforståeligt, at man ikke har kommunikeret dels fra Europa-Parlamentets side, dels fra arbejdsgruppens side over til det politiske system, så man kunne se, at tingene var mere komplicerede end som så, netop fordi det jo landede på, at det ikke bare drejede sig om sundhedsinteresser, men også i den grad om industriinteresser. Det gjaldt jo både for farvestofdirektivet og for diversedirektivet eller direktivet om andre tilsætningsstoffer end sødestoffer og farvestoffer, som det jo hedder med den lidt tekniske term.

Derfor synes jeg nok, det er vigtigt for at se processen: Hvordan kan vi komme fremover, når der netop er konflikter på området, det var jo ikke en entydig holdning?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes nu nok, det er temmelig store ord, der bliver brugt i debatten: moralske og kata-

[Peter Duetoft]

strofer osv. Jeg synes, man skal holde fast i, at EU's miljø- og sundhedspolitik altså er god nok og rent faktisk fortsætter på et niveau, vi kan være godt tilfreds med.

Vi kan måske være uenige i denne beslutning, og vi kan også diskutere de fejl, der måtte være begået, men jeg synes, man skal passe lidt på, at man ikke tager denne sag fuldstændig hæmningsløst ud af proportioner. Det er altså en kendsgerning, at der er kommet en positivliste, og at forbrugerne og erhvervslivet har større garantier i dag, end de ville have haft før, og det synes jeg ikke man helt skal glemme. Lad os nu ikke fremstille det, som om det er den helt store ulykke.

I øvrigt var den egentlige grund til, at jeg bad om ordet, at jeg gerne ville sige til fru Annette Just, at jeg tager skarpt afstand fra hendes beskrivelse af, hvad der foregår i Markedsudvalget. Vi får ikke dårligere notater eller færre informationer i dag, end vi har fået tidligere, fordi vi har en flertalsregering. Det er helt urimeligt at fremstille det, som om Markedsudvalget i dag kun er et ekspeditionskontor. Så vidt jeg ved, har fru Annette Just kunnet få hvert eneste notat side efter side, som fru Annette Just har bedt om i Markedsudvalget, ligesom vi andre har kunnet få de notater, vi har bedt om. Jeg tror, fru Annette Just skal lede længe for at finde faktuelle fejl i de fleste – langt de fleste, 99,9 pct. – af de notater, der faktisk er kommet. Derfor synes jeg ikke, det er rimeligt, man i dag fremstiller det, som om Markedsudvalget pludselig er på herrens mark. Det fungerer faktisk ganske udmærket, kan jeg sige til fru Annette Just.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Peter Duetoft: Der har faktisk i Markedsudvalget været eksempler på, at regeringen end ikke har kunnet samle sit eget flertal for en sag, fordi Markedsudvalget ikke var tilstrækkeligt oplyst. Det oplevede vi ikke i den tidligere regerings tid, fordi der naturligvis er forskel på en flertalsregering og en mindretalsregering, når vi ser på Markedsudvalgets magt. Det mener jeg ikke der er nogen tvivl om.

Jeg vil i øvrigt gerne sige til sundhedsministeren, at netop i dag, hvor vi drøfter Folketingets indsigt med EU-direktiver og Markedsudvalgets mulighed for at følge med i, hvad der

sker i EU, er det da interessant at finde ud af, om fadæser som den foreliggende, hvor vi får en fuld tilståelse, som åbenbart i går aftes er blevet lagt i vores bokse, er noget, der sker ofte. Det er da interessant, om de oplysninger, vi nu skal have endnu flere af, er korrekte, eller de ikke er korrekte. Og det er helt usædvanligt at få en sådan fuld tilståelse – jeg har i hvert fald ikke oplevet det før i den tid, jeg har siddet her. Det er jo ministerens ansvar; man kan ikke bare tørre det af på en departementschef.

Formanden:

Sundhedsministeren. Jeg gør opmærksom på, at jeg har en række korte bemærkninger.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Ja, jeg skal love formanden heller ikke at forlænge debatten.

Jeg vil gerne sige til fru Charlotte Antonsen, at det ærlig talt forekommer mig, at det må være nærmest pinligt at måtte gå herop og sige, at det er helt usædvanligt at få en fuld tilståelse. Det har været mig magtpåliggende at komme med en fuld tilståelse i den sag, hvis man endelig vil bruge det udtryk. Jeg har her fra talerstolen taget det politiske ansvar, og da jeg i påsken blev gjort opmærksom på fejlen, ringede jeg til fru Birgitte Husmark, der var spørgeren – det er jeg sikker på fru Birgitte Husmark vil bekræfte – og sagde, at det var mig magtpåliggende at få det bekræftet skriftligt – også en korrektion til besvarelsen i forhold til Folketinget, altså på et § 20-spørgsmål her i Folketinget, så jeg var sikker på, at det også kom til at stå i Folketingstidende, at der var givet en forkert oplysning.

Jeg har her taget det politiske ansvar for det. Det er mit. Og jeg har også redegjort for, at jeg naturligvis over for ministeriet har indskærpet, at det ikke er rimeligt, at der indgår forkerte oplysninger i svarene fra ministeriet.

I øvrigt kan jeg love fru Charlotte Antonsen, at det er et enkeltstående tilfælde – jeg har i hvert fald ikke kendskab til noget andet tilfælde – og jeg synes ærlig talt ikke, at det, at jeg har optrådt loyalt ved med det samme at få fejlen korrigeret, skal bruges som et væsentligt element i denne vigtige debat om procedurerne i forbindelse med behandlingen af EF-direktivforslag. Jeg synes ærlig talt, det sætter niveauet alt for langt ned.

Formanden:

Jeg giver ordet til fru Annette Just for en kort bemærkning, og så har jeg derudover fire andre – sagt til venlig erindring.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne begynde med at sige, jeg egentlig er enig med sundhedsministeren; det er stort, at man også skriftligt kan erkende, at der er begået en fejl. Det er helt fint, og jeg synes, det er pragtfuldt, at det kan lade sig gøre.

Men det rystende var egentlig sundhedsministerens oplysning om, at udvalgene selvfølgelig har siddet og arbejdet og haft viden om, at listen over diversedirektivet rummede sulfid og nitrat og nitrit, og da det kom op i Markedsudvalget i november måned, hvor man altså havde siddet og arbejdet med det i disse specialudvalg i næsten et år, fremstår det, som om det er noget fuldstændig nyt, ingen rigtig vidste noget om, og som man troede man kunne få verfet ud lige i sidste øjeblik. Det er dér, fejlen er, det er dér, vi ikke har fået oplysningerne, og det var selvfølgelig dér, vi skulle have haft de oplysninger, som jeg stadig mener ikke bliver givet ordentligt i Markedsudvalget i masser af tilfælde, hvad jeg jo også har påpeget hver eneste gang, jeg har kunnet vise eksempler på det, så det ved hr. Peter Duetoft udmærket.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg venter stadig væk spændt på, om Venstre har noget substans at deltage med i denne debat, men det er egentlig ikke det, der bringer mig herop. Det er derimod fru Birgitte Husmarks udtalelse om, at SF's – og det må jeg gå ud fra det var – næstformand i Europa-Parlamentets miljøudvalg var vældig aktiv, da Parlamentet havde sin første behandling. Nå! Jeg har en liste med de 53 ændringsforslag, der blev lavet i miljøudvalget i Europa-Parlamentet under førstebehandlingen, og dér finder jeg ikke navnet på det pågældende SF-medlem – ikke ved ét eneste af ændringsforslagene – så jeg ved så sandelig ikke, hvori den aktivitet har givet sig udslag.

Jeg har også gennemset referatet af debatten i plenum, da man diskuterede det pågældende direktiv. Dér finder jeg heller ikke at det på-

gældende SF-medlem har taget ordet overhovedet – i øvrigt i modsætning til det socialdemokratiske medlem af Miljøudvalget, Kirsten Jensen.

Derfor vil jeg egentlig gerne høre, hvor denne store SF-aktivitet afspejler sig i foråret 1993 i Europa-Parlamentet; jeg har simpelt hen ikke været i stand til at finde ét eneste spor efter den.

Formanden:

Fru Lilli Gyldenkilde for en kort bemærkning. Jeg har seks efterfølgende, og så mener jeg faktisk, vi bør slutte de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Først vil jeg gerne spørge hr. Peter Duetoft, som jeg lyttede til med stor interesse, om ikke hr. Peter Duetoft står bag statsministerens tale her i dag, og at dermed CD står bag den, for ellers synes jeg, det er interessant. Efter det, jeg har lyttet mig til af statsministerens tale, er der tale om, at man erkender, at der er foregået noget, der ikke var så heldigt. Hvis jeg må bruge sådan et almindeligt ordentligt billedsprog, har der været tale om noget kluddermiddel, og det er derfor, man nu vil til at lave nogle nye procedurer, så det ikke skal gentage sig. Tager jeg fejl i, at CD står bag ved det? For det synes jeg er interessant efter det, hr. Peter Duetoft her sagde.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at vi i SF har lavet en hel dokumentationsrapport om, hvor galt det er gået med denne sag, og hvor det er gået galt, og hvor alvorlige problemer vi fremover også kommer til at stå i, hvis vi ikke får forbedret mulighederne for at gøre dette her på en anden måde fremover. Den vil jeg gerne forære hr. Ove Fich, sådan at han kan sætte sig ned og se på dokumentationen af, hvad vi har foretaget os bl.a. i EF-Parlamentet.

Der skal ikke herske tvivl om, at SF's næstformand, hr. John Iversen, i den grønne gruppe i Europa-Parlamentet har været meget aktiv i disse sager – lad være med at sætte spørgsmålstegn ved det. Og giv os så det, vi skal have i denne sag, nemlig at vi har udarbejdet rene rapporter om, hvordan det er gået galt, og at det er derfor, det har ført til så stor en debat i Danmark!

Formanden:

Hr. Kent Kirk for en kort bemærkning, og så har jeg stadig væk seks.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det forholder sig jo nu ikke sådan, som sundhedsministeren lige har sagt på talerstolen, nemlig at det er i et enkeltstående tilfælde, at regeringen må indrømme, den kommer med forkerte svar. For nylig hørte vi jo skatteministeren indrømme, at Folketinget også havde fået forkerte svar i bilskrotningssagen.

Men derudover synes jeg, at sundhedsministeren ligesom prøver på at negligere det, at der er givet et forkert svar, ved at sige: Jamen det er et § 20-spørgsmål, og det er fru Birgitte Husmark, der har stillet spørgsmålet, og jeg har ringet til fru Birgitte Husmark, og dermed betyder det jo ikke noget.

Jo, det betyder så sandelig noget, også for Folketingets videre arbejde. Det betyder bl.a., at det notat, som Folketingets Markedsudvalgs EU-konsulent har udarbejdet, ikke er et fyldestgørende notat. Og det betyder igen, at vi har fået et forkert billede af, hvad der rent faktisk er foregået. Derfor synes jeg nok, sundhedsministeren bør være lidt mere forsigtig med at tage så let på det, når et § 20-spørgsmål er besvaret forkert til Folketinget.

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Det har jeg bestemt ikke taget let på, må jeg sige til hr. Kent Kirk, og det mener jeg også er fremgået af mine tidligere svar.

Det, jeg mente, da jeg sagde, at det ikke burde påvirke debatten i dag, er, at det jo ikke ændrer begivenhedsforløbet. Det var nogle historiske oplysninger, jeg gav i det svar til fru Birgitte Husmark, og det er jo helt vanvittigt, hvis en forkert oplysning om det historiske forløb, som jeg påtager mig ansvaret for, skal påvirke debatten om EF-procedurer. Det ændrer jo ikke den procedure, der har været i den pågældende sag. Det var den, jeg skulle beskrive i det svar, og som så ikke blev besvaret fuldt korrekt. Det, vi taler om i dag, er EU-procedurerne, og derfor er det da ikke rimeligt, at den fejl, der blev begået i Sundhedsministeriet, skal påvirke en diskussion om EU-procedurerne, for den har jo været der.

Formanden:

Jeg har en opfattelse af, at forhandlingen begynder at gå en lille smule i tomgang i forhold til hovedemnet, men jeg vil gerne gå videre i rækken af korte bemærkninger og giver ordet til fru Birgitte Husmark for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil da nødig bidrage til en eventuel tomgang, men jeg synes, det er lidt vigtigt at understrege, at når sundhedsministeren siger, at den fejlagtige oplysning, som blev givet til mig, ikke ændrer begivenhedsforløbet, må jeg gøre opmærksom på, at den ændrer begivenhedsforløbet derhen, at vi kunne have en forventning om, at der havde været en kommunikation imellem de danske deltagere i arbejdsgruppen og Sundhedsministeriets specialudvalg, så man på den måde havde vidst, at der var en proces i gang og kunne have taget højde for det på en anden måde, end man nu gjorde, hvor man ikke gjorde noget andet, end at man blev gevaldigt overrasket, da man nåede til november og sagde: Hov, der sker noget, og at vi så får et ganske ufyldstgørende notat den 8. december. Det forløb kunne have været anderledes, hvis man virkelig havde haft kommunikation imellem de to parter.

Men det var ikke det, jeg tog ordet for at sige. Jeg tog ordet for at sige, at hr. Peter Due-tofts beskrivelse af, at det gode i, at vi nu får en positivliste, ligger milevidt fra, hvordan jeg tror de fleste andre i denne sal opfatter den positivliste, som nu er på bordet fra Europa-Kommissionens side, og som jo er en opsummering af en uendelig mængde tilsætningsstoffer, der i øjeblikket ikke er tilladt i Danmark, og som vi ikke bruger i Danmark, og af hvilke vi decideret har fået mange ud af vores positivliste. Så det at beskrive det, at der kommer en positivliste, som et fremskridt, synes jeg altså er at male tingene med en farve, der er fuldstændig fjern fra virkelighedens verden, hvor det handler om at få en så lille positivliste som muligt. Nu får man tværtimod en opsummering af de stoffer, der er tilladt stort set i de andre EU-lande.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne begynde med at skuffe fru Lilli Gyldenkilde: CD står altid bag statsministeren, og det gør vi også i denne sag. Det betyder selvfølgelig ikke, at jeg ikke er utilfreds med de fejl, der måtte være sket, men jeg advarer bare mod en dramatisering, så at man helt glemmer, at det faktisk er et fremskridt, at der kommer fælles regler på dette område i det indre marked – altså at man hele tiden gør det til nogle få stoffer mere eller mindre. For det, fru Birgitte Husmark siger, er jo ikke rigtigt, for en række af disse stoffer ville kunne anerkendes i Danmark; vi har bare valgt ikke at gøre det.

I øvrigt vil jeg gerne understrege over for fru Lilli Gyldenkilde, at jeg også er utilfreds med, at der måtte være givet fejlagtige oplysninger, og at vi ikke har været inddraget på den måde. Men det ændrer altså ikke noget ved, at det nu bruges til et generalangreb på, at EF's miljøpolitik altså er sådan og sådan og sådan. Det var det, jeg i al stilfærdighed forsøgte at sige, selv om stilfærdighed ikke altid ligger til mig.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Charlotte Antonsen, at jeg er dybt imponeret af fru Charlotte Antonsen – specielt over hendes renhed og uskyld, mens jeg er lidt mindre imponeret af fru Charlotte Antonsens hukommelse. Mig bekendt var der i en tidligere regerings tid en diskussion om støtte til skibsværfter, hvor oplysningerne vist ikke helt var, hvad de burde have været. Og jeg mindes også en udenrigsminister, der hu-hej vilde dyr måtte fare ned til Bruxelles og forsøge at kæmpe for en sommerhusregel, fordi der var nogen, der havde glemt at sige, at kapitalliberaliseringsdirektiverne faktisk rørte ved sommerhusreglen. Det var, så vidt jeg husker, i en regering, hvor fru Charlotte Antonsens parti havde en ganske væsentlig placering. Så det er altså ikke noget, der er særegent for denne regering, at der kan ske fejl i oplysningerne til Markedsudvalget.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Peter Duetoft kan nævne to fejl på 10½ år, vi har i dag en fejl fra sundhedsministeren, og så havde vi den fejl, jeg nævnte, som vi har været ude for tidligere, hvor regeringen ikke kunne få sit mandat i hus, bl.a. fordi hr. Risgaard Knudsen stod af.

Derfor mener jeg, der har været en tendens til, at fejlene er blevet hyppigere og oplysningerne er blevet tyndere. Men det kan vi nok ikke blive enige med regeringen om.

Jeg vil imidlertid gerne vende tilbage til den anden sag. Det er ikke nogen lille sag, når en minister giver Folketinget vildledende oplysninger. Nu indrømmer sundhedsministeren fra talerstolen, at han selvfølgelig har ansvaret for de svar, der bliver givet. Men vi har jo også en statsminister her i salen, og jeg vil nu spørge statsministeren, hvad han agter at foretage sig i anledning af, at en minister har givet Folketinget vildledende oplysninger.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det, der kalder mig herop, er til dels fru Charlotte Antonsens bemærkninger, som jeg synes på visse punkter er helt urimelige.

Sundhedsministeren har sagt, at han påtager sig det politiske ansvar for sagen; det skal en minister jo altid gøre.

Jeg går ud fra, at sundhedsministeren med det mener, at han, i det øjeblik han fik kendskab til sagen, foretog sig det politisk fornødne, nemlig at orientere om, at der var afgivet forkert svar. Det synes jeg er flot og den rigtige måde at håndtere sagen på.

Så siger fru Charlotte Antonsen, at man ikke bare kan tørre ansvaret af på departementet. Jeg mener i øvrigt, at det er en utrolig sprogbrug, men lad nu det være. Jeg går ud fra, at fru Charlotte Antonsen også følger ministerielt arbejde så meget, at fru Charlotte Antonsen ved, at det ikke kan være en ministers opgave at sidde og checke samtlige faktuelle oplysninger, der havner på hans bord, med henblik på afgivelse af svar. Hvis ministeren får et oplæg, hvor der står, at der ikke har været arbejdsgruppemøder, må ministeren derfor naturligvis gå ud fra, at der ikke har været arbejdsgruppemøder, og at departementets oplysning er rigtig. Derfor er der ikke tale om at tørre noget af på departementet, forudsat min sagsbeskrivelse er rigtig, nemlig at ministeren handler, så snart han får at vide, at han har afgivet et forkert svar. Ministeren har ikke selvstændigt afgivet et forkert svar; dette fremkommer, fordi departementet har givet nogle forkerte oplysninger i anledning af det svar. Jeg går ud fra, at det også er derfor, man har

[Lone Dybkjær]

givet departementets ledelse under en eller anden form en næse.

Formanden:

Jeg giver ordet til hr. Ove Fich for en sidste kort bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne spørge fru Charlotte Antonsen, om hun vil karakterisere de to fejl, der, som statsministeren tidligere fremdrog, faktisk var i de oplysningslister, vi får over direktiver – to fejl, der lå tilbage fra den tidligere regering, hvor man havde klassificeret de direktiver, vi her beskæftiger os med, både diversedirektivet og farvedirektivet, som mindre betydningsfulde – som vildledende oplysning? Og vil fru Charlotte Antonsen forklare os, hvad der skete i den anledning?

Der er nemlig ikke bare to fejl inden for de sidste 10½ år. Disse her er da yderligere to, og jeg tror, vi vil kunne lave en anelig liste, hvis vi virkelig går i gang med at undersøge det.

Fru Lilli Gyldenkilde blev lidt ophidset over, at jeg påpegede, at det var svært at finde de ændringsforslag, som SF skulle have stillet i Europa-Parlamentet. I den anledning må jeg sige, at så må SF's repræsentant enten hedde Amendola eller Rafin – og jeg kender ingen SF-medlemmer med de navne – for det er dem, der står bag de ændringsforslag, som er blevet stillet, og jeg kan ikke finde spor af SF's aktiviteter. I det mindste kunne SF's repræsentant da have taget ordet i debatten. Men det er der jo heller ikke spor af.

Endelig må jeg sige, at jeg naturligvis glæder mig til at se det notat, som SF har fået lavet. Det undrer mig bare, at det kom den 14. december, nemlig på det tidspunkt, hvor løbet stort set var kørt, og at man, når man nu havde noget på hjerte, ikke offentliggjorde det noget før, så vi dog i det mindste kunne have grebet ind.

Formanden:

Jeg må give fru Lilli Gyldenkilde ordet for en kort bemærkning, men jeg sigter mod at slutte.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Ove Fich, at jeg godt kan hidse mig op, godt kan blive vred, men jeg plejer at holde mig nogenlunde til, hvad jeg ved er rigtigt. Og det vil jeg bede om at vi alle sammen gør.

Hr. Ove Fich ved jo godt, at hr. John Iversen er næstformand i Europa-Parlamentets miljøudvalg, og dér har man stillet 15 ændringsforslag, hvoraf Kommissionen har taget de 10, så vidt jeg husker det. De er selvfølgelig lavet under udvalgsarbejdet, og så vælger man en fra den grønne gruppe, som vi tilhører, til at tage ordet i salen. Sådan er det jo, og det ved hr. Ove Fich godt. Derfor synes jeg, han skal lade være med slag under bælttestedet. Så skal jeg også nok lade være med det.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.54

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Kent Kirk (KF):

Det burde være indlysende, at ethvert EF-direktivforslag, uanset om det har stor eller lille rækkevidde, skal behandles med omhu. Uanset om det dækker forbrugsspørgsmål, miljøspørgsmål, landbrug eller fiskeri eller det indre marked, må vi sikre os, at et sådant forslag behandles med omhu i hele det parlamentariske system. Det er danske interesser, som skal varetages, og de skal varetages optimalt, fordi direktiverne jo har lovkraft over for danske statsborgere og på den måde kommer til at præge hele det danske samfund.

Det er også indlysende, at de eneste, der kan sikre sig, at vi får behandlet direktiverne ordentligt, er den til enhver tid siddende regering. Det er regeringen, der har ansvaret for, hvordan danske interesser varetages i Bruxelles, ligesom det er regeringen, der har ansvaret for, at de nødvendige interesseorganisationer, eksperter og Folketinget inddrages i den ende-

[Kent Kirk]

lige behandling af kommissionsforslagene, og at man sikrer sig, at den danske stillingtagen, den danske forhandlingslinje afspejler de danske synspunkter.

Når regeringspartierne har stillet den foreliggende forespørgsel i dag, må det jo være i erkendelse af, at regeringen ikke har behandlet »diversedirektivet« eller »madsminkedirektivet« særlig omhyggeligt. Fru Lone Dybkjær skal have tak for, at man har taget initiativ til denne forespørgsel, for selv om vi må erkende, at der ikke er sket en omhyggelig behandling, kan vi måske bruge denne debat til noget nytigt i fremtiden.

Vi kommer selvfølgelig ikke langt med at prøve at finde ud af, hvor fejlen er begået. Jeg har hørt tidligere i debatten her i dag, at der er nogle, der mener, det var i perioden fra 1988 til 1992, inden der i det hele taget forelå et kommissionsforslag, at man skulle have gjort noget, men jeg må nu konstatere, at regeringen og Folketinget først har mulighed for at gå i aktion, når kommissionsforslaget foreligger, når vi kender EF-Kommissionens løsning på det pågældende område.

Kommissionsforslaget forelå den 1. juli 1992. Så kan man selvfølgelig have den opfattelse, at man skulle være gået i gang med at behandle sagen allerede i juli måned, men da det var en kendsgerning, at det britiske formandskab i andet halvår af 1992 ikke satte sagen på dagsordenen, var det nærliggende og naturligt, at vi heller ikke fik taget fat i sagen i det danske parlamentariske system. Men den daværende KV-regering ønskede at få sagen på dagsordenen, da Danmark skulle have formandskabet i første halvår af 1993, og det fulgte rødsklöverregeringen op på.

Det er her, det efter min opfattelse går galt, for rødsklöverregeringen gør jo det, som vi også synes var hensigtsmæssigt, nemlig får aktiveret den politiske beslutningsproces i Bruxelles, man får Rådets arbejdsgrupper til at behandle det pågældende direktivforslag, og man holder 11 møder. Det belgiske formandskab følger op i andet halvår af 1993 og holder fire møder.

Desværre sker der så det, at man under hele dette lange mødeforløb med de mange møder i arbejdsgrupperne ikke aktiverer den politiske beslutningsproces i Danmark - ja, sundhedsministeren indkalder ikke engang specialudvalget, som også kunne være rådgivende for Sundhedsministeriet.

Det synes jeg er kritisabelt. Jeg synes, at man må sige, at sundhedsministeren i denne sag ikke har levet op til en omhyggelig behandling af et direktivforslag. Ja, vi kommer endda så langt hen, at specialudvalget først bliver hørt 3 uger før den endelige behandling i Ministerrådet, og dagen før, at sagen skal behandles i Ministerrådet, bliver Folketingets Markedsudvalg hørt.

Det er med stor undren, at vi efterfølgende har kunnet konstatere, at den minister, der skulle behandle sagen i Ministerrådsmødet, nemlig industriministeren, først kort før foretrædet i Folketingets Markedsudvalg bliver involveret i selve sagen og bliver gjort bekendt med de problemer, der er i den.

Det er indlysende, at når en regering behandler en sag på den her måde, så kan man heller ikke udstede de nødvendige politiske direktiver til de embedsmænd, der nu engang i arbejdsgrupperne skal forsøge at opnå et ordentligt resultat for Danmark, og derfor finder vi, at regeringen burde have været mere omhyggelig.

Det andet, der desværre så sker, når man ikke har været politisk omhyggelig med sagen, er, at man heller ikke får informeret Europa-Parlamentet, der jo også har sagen under behandling. Man får heller ikke gjort Europa-Parlamentet opmærksom på de særlige danske problemer.

Og det er jo nu engang sådan, at efter at vi har fået Maastricht-Traktaten sat i kraft, har Europa-Parlamentet fået afgørende indflydelse på de forskellige direktivforslag, som Rådet behandler til en fælles holdning, og derfor er det afgørende vigtigt, at Europa-Parlamentet også får at vide, hvordan Danmark står, og hvordan de danske interesser i den pågældende sag er, med henblik på, at vi måske kan påvirke Europa-Parlamentet under dets behandling.

Så jeg forstår fuldt ud, at regeringspartiernes folketingsgrupper har rejst denne forespørgsel, for man må jo erkende, at behandlingen af sagen ikke har været tilfredsstillende.

Hvad kan Folketinget så gøre for at forhindre, at sådan noget sker igen? Hvordan kan vi få ændret proceduren, således at vi har en sikkerhed for, at interesseorganisationerne, eksperterne og Folketinget bliver inddraget på et tidligere tidspunkt?

[Kent Kirk]

Dér kan vi da i vid udstrækning følge de tanker, som statsministeren også har været inde på i sin tale. Vi mener, det er rigtigt, at når Kommissionen fremlægger sine forslag, må og skal Folketingets Markedsudvalg have et faktisk notat, men det skal gerne være et notat, der er udarbejdet på en sådan måde, at der også er politisk stillingtagen til Kommissionens forslag. Vi vil altså sikre os, at den ansvarlige ressortminister også inddrages i det forslag, som Kommissionen har lagt frem, og giver sine meldinger om, hvorledes regeringen stiller sig til det. Og så må det selvfølgelig være op til de enkelte partier i Folketingets Markedsudvalg, om de allerede på det tidspunkt vil begynde at foretage sig noget.

Det andet problem, som jeg mener vi er nødt til at tage fat i – men som er lidt sværere, fordi det helt klart er et rent regeringsanliggende – er spørgsmålet om, hvornår EU-specialudvalgene i de respektive ministerier skal inddrages. Jeg mener, at de bliver inddraget alt for sent i dag. Der sidder eksperter i specialudvalgene, som kan give gode råd – nødvendigvis ikke af politisk karakter, men gode faktuelle råd – til den til enhver tid siddende regering, og jeg mener, at vi er nødt til at få de råd frem til regeringen på et tidligere tidspunkt. Derfor er det nødvendigt – og jeg vil gerne spørge statsministeren, om han vil tage initiativ til det – at vi får inddraget de respektive specialudvalg tidligere i selve behandlingen af kommissionsforslagene, så det ikke, som det faktisk sker i dag, først sker dagen før Markedsudvalget skal mødes og tage stilling til tingene.

Det næste, jeg mener er vigtigt, som statsministeren også var inde på, er spørgsmålet om, hvordan vi sikrer os, at Europa-Parlamentet – i hvert fald de danske medlemmer af Europa-Parlamentet – får de nødvendige politiske signaler fra regeringen i Danmark. Dér vil det være nyttigt, hvis det faktuelle notat, som vi får tilstillet i Folketingets Markedsudvalg, kan blive fremsendt på så tidligt et tidspunkt, at man også kan bruge det i behandlingen i Europa-Parlamentet.

Det er de ting, vi kan gøre, og de ting, vi kan bede regeringen om at gøre i forhold til Folketinget; men jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at selv om vi nu beder om denne ændring af proceduren, så hjælper det jo ikke noget, hvis ikke de enkelte ressortministre er me-

get, meget omhyggelige med, hvad det er for nogle forslag, Kommissionen lægger frem, og hvordan de videre skal behandles. Det er regeringens ansvar, det er den enkelte ministers ansvar at sikre, at de danske interesser varetages optimalt, og det er kun den enkelte minister, der kan sikre et godt forhandlingsgrundlag. Vi kan give gode råd, og vi kan give politiske retningslinjer – og vi vil meget gerne inddrages tidligere, så vi kan give de gode råd – men det er i sidste ende regeringens ansvar. Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, om han vil sikre, at enhver minister, der har sager, der behandles i EU's Ministerråd, også går ind i de sager på så tidligt et tidspunkt, at de danske interesser varetages optimalt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Ja, jeg kan jo passende starte med at takke hr. Kent Kirk for rosen.

Men ellers vil jeg sige, at vi jo af indlysende grunde har en forskellig interesse ved placering af ansvaret for, at det er gået galt. Hr. Kent Kirk prøver jo at placere det hos rødkløveret, og det er forståeligt nok; jeg har ikke den samme interesse, og det er formentlig også oplagt nok. Og i øvrigt synes jeg, at vi skal stoppe diskussionen om det – for min skyld gerne i hvert fald.

Når jeg gerne har villet fremdrage farvestofdirektivet, så er det for at sige, at den grundlæggende fejl faktisk sker under KV-regeringen, idet der sker en forkert placering, der gør, at det politiske øje på sagen forsvinder, al den stund det klasseres som mindre vigtigt – og det sker allerede 1. januar 1992 for farvestofdirektivets vedkommende – og det vil sige, at der i en meget lang periode simpelt hen ikke har været tilstrækkelig fokus på det, heller ikke fra KV-regeringen. Derfor er der tale om, at alle måske har et medansvar i det her, men der er i hvert fald også tale om et ansvar i KV-regeringen. Det er fortsat ikke opklaret, hvordan den fejl sker, og noget må under alle omstændigheder være sket i KV-regerings tid.

Og navnlig er det interessant i lyset af, at KVR-regeringen – hvis vi nu endelig skal gå tilbage til disse regeringer – jo faktisk sagde, at det var en utrolig vigtig sag. KV-regeringen – kan man så have mistanke om – gør det til en mindre vigtig sag. Det synes jeg at man også

[Lone Dybkjær]

må tage med i betragtning, og derfor synes jeg ikke, at det er så enkelt at placere ansvaret, som hr. Kent Kirk gør det til.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Hr. Kent Kirk var inde på vigtigheden af at indkalde specialudvalgene, og det mener jeg bestemt også er rigtigt.

Hr. Kent Kirk sagde, at der sidder eksperter i specialudvalgene. Det er sikkert også rigtigt, men nu har vi i Markedsudvalget fået en liste over, hvem der bliver indkaldt til de forskellige specialudvalg, og dér må jeg jo altså nok sige f.eks. om dem, der bliver indkaldt om sundhedsspørgsmål, at man da kan diskutere, om det sådan er de mest relevante, der bliver indkaldt. Det er selvfølgelig udmærket at indkalde Budgetdepartementet, og det kan da også være en god ting at have Udenrigsministeriet med, men hvorfor er Forbrugerstyrelsen f.eks. ikke med?

Desuden er der så en rubrik, hvor der står de øvrige deltagere i specialudvalgets ressortområde, og dér er Akademikernes Centralorganisation og Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd. Jamen det er da udmærkede mennesker alle sammen, men hvorfor er Forbrugerrådet f.eks. ikke med? Ville det ikke være en anelse mere relevant?

Jeg vil godt opfordre regeringen til at kigge de specialudvalg igennem og se, om der virkelig er inviteret de rigtige mennesker, for jeg tror også, at det ville kunne forbedre sagsbehandlingen, hvis der er repræsentanter for de relevante organisationer.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Til hr. Kent Kirk vil jeg gerne stille et spørgsmål: Hvordan kan det være, at specialudvalget ikke blev indkaldt fra direktivets fremkomst i sommeren 1992 og indtil den daværende KV-regering gik af? Når De Konservative nu er så indstillet på, at specialudvalgene skal være tidligt med og være med hele vejen igennem processen, hvorfor gik der så rent faktisk over et halvt år, hvor specialudvalget ikke blev indkaldt? Det kunne da være nok så interessant at høre.

Dernæst vil jeg gerne erklære mig uenig på et punkt: Hr. Kent Kirk sagde, at de faktuelle notater skulle indeholde en politisk stillingtagen. Jeg er ganske uenig. Det gælder om at få de faktuelle notater hurtigt frem med en beskrivelse af, hvad direktiverne rent faktisk indeholder, og så må vi efterfølgende tage politisk stilling hver især – og jeg er sikker på, at vi i mange tilfælde vil være uenige – og ønsker man regeringens politiske holdning, kan fagudvalget jo indkalde til et samråd. Det kan det allerede i dag, og det vil det også kunne under den kommende procedure.

Mit sidste punkt skal være, at hr. Kent Kirk jo overraskes over en hel del ting i forløbet, men er det ikke korrekt opfattet, at alle faktisk forventede, at denne her sag gik sin vante gang med møder i arbejdsgruppen i Rådet? Man havde holdt elleve møder i 1993, og man skulle fortsætte i arbejdsgruppen med at løse yderligere problemer, og når man så engang var færdige i arbejdsgruppen, skulle man have det på ministerniveau.

Men det, der sker, er rent faktisk, at det belgiske formandskab pludselig smider et kompromisforslag på bordet ganske uventet for alle, inklusive hr. Kent Kirk – er det ikke rent faktisk det, der sker? – hvorfor vore forskellige udvalg og strukturer naturligvis skal til at reagere lynhurtigt, hvad de da i vid udstrækning efter min mening også var i stand til. Er det ikke en korrekt beskrivelse af, hvad der rent faktisk skete?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jo, jeg har bemærket, vil jeg sige til fru Lone Dybkjær, at man forsøger at tale meget om perioden fra 1988 til 1992, og det kan man selvfølgelig bruge megen tid på, men jeg tror heller ikke, at vi kommer ret meget længere i den debat. Det eneste, jeg synes man kan konstatere, er, at under det danske formandskab i første halvår af 1993 forsøger det danske formandskab at aktivere sagen på en sådan måde, at den kan komme til endelig stillingtagen i Ministerrådet.

Vi ved jo godt, at mange direktivforslag, der bliver fremsat fra Kommissionen, ligger i overordentlig lang tid, inden de kommer til realitetsbehandling; men her havde vi fra dansk side besluttet, at vi ville gøre noget for at få sagen afgjort.

[Kent Kirk]

Og så må man sige, at når man aktiverer alle arbejdsgrupperne og holder så mange møder, så er tidspunktet vel også inde, hvor både det politiske system, men også specialudvalgene bør inddrages i selve forløbet. Jeg synes, at det er for sent, hr. Ove Fich, hvis man venter, til det endelige kompromisforslag kommer frem.

Det kan da godt være, at man i denne her sag er blevet overrasket over, at det belgiske formandskab lige pludselig smider et kompromisforslag på bordet, men der burde have været nogle politiske klokker, der havde ringet i den situation. Når man har holdt 15 arbejdsgruppemøder, burde man vide, at nu kunne det nærme sig en afslutning, og så burde man have inddraget også Folketingets Markedsudvalg i den endelige beslutning.

Jeg er også overrasket over, at den minister, der skulle ned at forhandle sagen i Ministerrådet, ikke anede noget som helst om sagen, før kort inden vedkommende skulle i Folketingets Markedsudvalg. Det er overraskende oplysninger, vi har fået her.

Må jeg så sige til hr. Ove Fich, at man selvfølgelig godt kunne have inddraget specialudvalgene, allerede dengang kommissionsforslaget kom den 1. juli 1992; men her er mit svar ligesom en følge af det, jeg har sagt tidligere: at vi jo godt ved, at hvis et formandskab ikke gør noget for at få sagen bragt frem til beslutning – og det havde det britiske formandskab indiceret at det ikke ville gøre – ja, så er det klart, at det så kan være unødvendigt at starte sagen op politisk.

Derfor mener jeg, at det politiske signal bør sættes i gang i det øjeblik, man kan se, at der begynder at ske noget. Og dér traf det danske formandskab beslutningen, vi traf den beslutning i KV-regeringen, at vi gerne ville have det til at ske under dansk formandskab; og rød-kløverregeringen fulgte op på det og holdt de mange arbejdsgruppemøder.

Hvordan specialudvalgene skal være sammensat, må det være op til regeringen at finde ud af. Jeg mener bare, at når man har dem, så bør man også bruge dem og bruge de råd, de kan give.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Som repræsentant for et parti, der ikke har været med i nogen af de regeringer, der bliver

diskuteret lige for øjeblikket, må jeg indrømme, at det ligefrem er lidt morsomt at høre, hvordan de forskellige partier kan skælde hinandens regeringer ud. Der er jo også enkelte partier med i hakkeordenen her, som har været med i begge regeringskonstellationer, og det er jo da meget morsomt.

Men lad os da erkende én ting: Der var ikke nogen af unionstillhængerpartierne, der var særlig interesseret i at tage den debat, da den reelt skulle have været taget i 1992. Der var ikke nogen af de partier, der ville gøre det i begyndelsen af 1993 – nej, Vorherre bevares, lad den komme hen et sted, hvor man ikke diskuterer sådan noget, som eventuelt kunne gå ud over Danmarks indflydelse på, hvilke tilsetningsstoffer vi reelt ville tillade. Jamen er det ikke det, vi taler om? Derfor kom det først frem i slutningen af 1993, da man var vel ovre afstemningerne.

Så lad det være glemt, og lad os prøve på at få det til at fungere, så det ikke kan gentage sig. Lad os prøve på at sikre os, at vi nu får de notater frem i tide – og så vil jeg gerne bede om, at vi ikke får regeringens politiske vurderinger med i notaterne, for så er de i hvert fald intet bevendt, vil jeg sige til hr. Kent Kirk. Lad os bare få helt neutralt, hvad det drejer sig om, hvilke faldgrupper der er, og selvfølgelig hvilke ændringer det eventuelt vil medføre i dansk lovgivning. Se, det ville være et stort, stort fremskridt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke kommentere fru Annette Justs bemærkning ud over den enkelte ting, at Maastricht-Edinburgh faktisk er en stor fordel netop på det her område, så helt entydigt. Der kan være andre områder, hvor fru Annette Just ikke mener det er en fordel, men netop her er der faktisk tale om reelle forbedringer og reelt større forbrugerbeskyttelse, end der ville være uden Maastricht-Traktaten.

Det andet, jeg vil sige, er til hr. Kent Kirk, som siger »kendsgerningen er . . .«. Skal vi så ikke også vedtage, at en kendsgerning er, at farvestofdirektivet og »diversedirektivet« 1. juli 1992 placeres som et mindre vigtigt direktiv. Jeg går ud fra, at KV-regeringen derfor også konstaterer, at det er et mindre vigtigt direktiv.

[Lone Dybkjær]

Der er ikke noget mærkeligt i, at KV-regeringen tager det frem, men jeg spørger bare: Har KV-regeringen givet nogen specielle politiske instrukser på det tidspunkt, som sagde: Ved I hvad, det her er et ekstremt vigtigt direktiv, i modsætning til hvad vi hidtil har troet, altså skal hele den politiske sagsbehandling laves fuldstændig om, og vi skal inddrage alle mulige, for nu tager vi det op i formandskabet?

Enhver ved jo – og specielt de, der har siddet i regering – at det formandskabs arbejde jo ikke er noget, der starter 1. januar, når man får formandskabet; allerede i halvåret inden, for ikke at sige året inden, begynder forberedelserne at ske. Sådan må det også have været i KV-regeringens tid, og derfor må man spørge: Hvad er det så for instrukser, der er givet dér, som er af politisk betydning? For på det tidspunkt – med al respekt for den nuværende regering – hvor denne regering træder til, er der jo altså en hel del ting, som den forrige regering har tilrettelagt, og som man må tage som et givet udgangspunkt; sådan er dansk udenrigspolitik jo. Så kan man godt føje noget nyt til selv – og det mener jeg også regeringen har gjort – men der er alligevel en hel del ting, hvor man bare må følge op på, hvad den tidligere regering har lavet.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Hr. Kent Kirk undlod at besvare et spørgsmål, som jeg stillede. Jeg tillader mig derfor at stille det en gang mere og lidt mere præcist: I efteråret 1992, da vi har kommissionsdirektivet om madsminken, fastlægger den daværende regering under ledelse af den daværende statsminister ved udgangen af oktober måned forhandlingslinjen ved de møder, der skal være under det danske formandskab.

Hvorfor indkaldte regeringen ikke dengang specialudvalgene? Når nu hr. Kent Kirk så gerne vil have specialudvalgene indkaldt, hvorfor gjorde man det så ikke på det helt afgørende tidspunkt, hvor man lægger forhandlingslinjen? Det er dog interessant.

Derefter holdes der rent faktisk de fire første møder under den daværende KV-regering, men her indkalder man heller ikke specialudvalgene. Jeg må konstatere, at De Konservatives store interesse for specialudvalgene er opstået, efter at de kom i opposition.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til fru Lone Dybkjær: Altså, det kunne jo være, at den person, der har lavet oplysningskemaet om, hvad der er vigtigt og mindre vigtigt i forhold til de forslag, der er kommet fra Kommissionen – jeg kender ikke vedkommende, men det kunne jo være – havde regnet med, at den daværende regering ville have fortsat, således at denne her sag var blevet løst på tilfredsstillende måde, så der ikke var blevet nogen som helst polemik om den, og dermed har rubriceret den pågældende sag som mindre vigtig. Jeg ved det ikke, men man kunne jo forestille sig, at det har været en af de tanker, der har ligget bag det.

Så synes jeg ikke rigtig, at man kommer godt fra at sige: Jamen formandskabet forberedes jo i halvåret, før man overtager formandskabet. Ja, det er korrekt, det gør det, men fakta er jo, at det er, når man har formandskabet, man kan have indflydelse på, hvad der kommer på dagsordenen, og hvad det er for nogle sager, der bliver fremmet, og hvad det er for nogle sager, man tror man kan få gjort færdig til beslutning.

Det var jo da også det, vi hørte for et øjeblik siden fra hr. Ove Fich: at lige pludselig opdagede man, at det belgiske formandskab kom med et kompromisforslag. Det er, mens man sidder i formandsstolen, at man har en indflydelse på, hvad er det for nogle sager, der kommer til endelig behandling.

Og så kan jeg forstå på hr. Ove Fich, at hr. Ove Fich er udmærket tilfreds med, at specialudvalgene ikke var indkaldt. Jeg mener – og det siger jeg igen – at specialudvalgene skulle have været indkaldt på et tidligere tidspunkt. Jeg skal ikke sige, om det skulle have været i marts 1993 eller april 1993, men jeg synes, det er for sent, når det sker 3 uger før den pågældende sag skal færdigbehandles i Ministerrådet. Så synes jeg i hvert fald, at man har passeret grænsen for, hvornår man skal spørge sine rådgivere til råds.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes næsten, at hr. Kent Kirks bemærkning er under hr. Kent Kirks normale niveau. Mener hr. Kent Kirk virkelig, at hvis ting løses

[Lone Dybkjær]

sådan rimelig stilfærdigt, så er de ikke politiske, mens de ting, der ikke løses, og som går i konflikt, er de rigtig politiske? Så bærer hr. Kent Kirk jo ved til bålet om, at det kun er konflikter, der er interessante, og at alle mulige andre politiske opgaver er ret uinteressante.

Men tilbage står altså, at hele forudsætningen for forhandlingen af udfyldningsdirektiverne er, at det er politiske forhandlinger. Det er vedtaget i 1988. Når det er tilfældet, kan man ikke tillade sig at placere det som et mindre vigtigt direktiv, dvs. uden særlig politisk interesse, for det er jo det, der ligger i det, når det ikke sendes et oplysningsskema med.

Det er i realiteten ikke, fordi jeg tror, vi kommer så meget videre i denne her sag, men jeg kan ikke love, at dette er den sidste korte bemærkning, når jeg ikke ved, hvad hr. Kent Kirk vil stille sig op og sige.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Med alt det, hr. Kent Kirk har på samvittigheden – også i sager i denne sammenhæng – står jeg aldeles uforstående over for mange af de korte bemærkninger, som hr. Kent Kirk har haft her i dag.

Sidst hr. Kent Kirk havde ordet, brugte hr. Kent Kirk tiden til at omtale disse oplysningsskemaer, som Folketinget har modtaget under den tidligere regering, og hr. Kent Kirk havde en tilføjelse om, at det stod noget usikkert, hvem der havde ansvaret for disse oplysningsskemaer.

Må jeg ikke spørge den konservative ordfører, om ikke der var nogle ministre i den tidligere regering, der havde et politisk ansvar for disse oplysningsskemaer? Jeg er tilbøjelig til at tro, at det var den tidligere udenrigsminister, der sad med ansvaret for disse oplysningsskemaer, men jeg kan forstå, at hr. Kent Kirk rejser tvivl herom, og derfor vil jeg gerne direkte spørge hr. Kent Kirk: Var det ikke den tidligere udenrigsminister, der havde ansvaret for disse oplysningsskemaer?

Når hr. Kent Kirk er i tvivl herom, så skyldes det måske, at den tidligere statsminister, heller ikke hvad disse sager angår, har levet op til sin tilsynspligt over for sine ressortministre.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Til hr. Kent Kirk for forhåbentlig sidste gang om specialudvalget: Jeg kunne høre, at hr. Kent Kirk mener, at det skulle være indkaldt i marts eller måske april 1993. Det var dog et besynderligt tidspunkt; men jeg kan selvfølgelig godt se logikken bag det, for da var der kommet en ny regering.

Men det logiske havde dog været, at man på det tidspunkt, hvor KV-regeringen fastlægger forhandlingslinjen, nemlig i slutningen af oktober 1992, indkalder specialudvalget. Jeg mangler stadig væk svar på, hvorfor man ikke gjorde det. Det må den daværende minister da kunne huske. Der må da være en grund til, at man ikke indkaldte specialudvalget dengang i oktober 1992. Lad os få den grund.

Og så vil jeg gerne sige, at marts-april 1993 havde dog været det mest unyttige tidspunkt af alle. Hvorfor? Jo, for i 1993 fandt der 11 møder sted. Det var 11 møder, som i virkeligheden handlede om det samme. Da gik man nemlig systematisk bilag igennem, og det, man ikke nåede på det ene møde, tog man og gik videre med på det næste. Man gik bilag for bilag seks bilag igennem på de elleve møder; det var én lang serie. Så enten skulle man have holdt specialudvalgsmødet før – det gjorde man så ikke under KV-regeringen – eller også skulle man holde det bagefter, da man var færdig med bilagsgennemgangen. Det var, hvad man gjorde under den nuværende regering.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Kent Kirk har ordet for en kort bemærkning, og så vil jeg mene, at vi nærmer os talerlisten igen.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg kan forstå, at regeringspartiernes ordførere gør meget for at dække sig bag et oplysningsskema, og det skal man da selvfølgelig have lov til. Man kan selvfølgelig dække sig under, at man dér har oplyst, at det var en mindre vigtig sag. Jeg må så bare konstatere, at da rødkløverregeringen overtager det, har man jo ikke omprioriteret sagen. Man har ikke på ét eneste tidspunkt fra januar og til december 1993 forsøgt at inddrage Folketingets Mar-

[Kent Kirk]

kedsudvalg i den pågældende sag, så man må jo i hvert fald sige, at man ikke har foretaget en omprioritering af den pågældende sag.

Og til hr. Risgaard Knudsen må jeg sige: Det er jo klart, at det altid er den til enhver tid siddende minister, der har ansvaret for, hvad der sendes til Folketinget; det er jo indlysende, og det var ikke det, der lå i min bemærkning.

Jeg forstår, at hr. Ove Fich og Socialdemokratiet er udmærket tilfreds med, at specialudvalget først inddrages, tre uger før sagen kommer på Ministerrådets bord. Jeg finder stadig væk, at det er alt for sent, og at det er forkert. Vi kan diskutere, hvornår det skal ske. Jeg synes, det ville have været for tidligt, hvis man havde inddraget det, straks man havde fået forslaget; man er nødt til at vente, til det er ved at komme til realitetsbehandling i Ministerrådet, og det er en kendsgerning, at den realitetsbehandling foregår i løbet af foråret 1993.

Men lad os nu prøve at se fremad, for jeg vil godt have en indrømmelse fra hr. Ove Fich af, at det er rigtigt, at vi får inddraget specialudvalgene på et tidligere tidspunkt, således at man ikke venter, til de endelige forhandlinger er færdige i arbejdsgrupperne og man skal have den endelige stillingtagen til forslaget i Ministerrådet. Det håber jeg at Socialdemokratiet vil støtte os i.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Hvornår specialudvalgene inddrages, er naturligvis regeringens afgørelse, og det kan jeg selvsagt ikke afgøre her; det afgør regeringen suverænt.

Men jeg undrer mig stadig væk, for når hr. Kent Kirk mener, at specialudvalgene skal inddrages, når forhandlingerne går i gang, så må det dog være, når man laver forhandlingsmandatet – altså det interne forhandlingsmandat i regeringen – og det gjorde man i oktober 1992, hvor den daværende KV-regering ikke inddrog specialudvalget.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Ove Fich, at det er jo udmærket, at man på et tidligt tidspunkt laver et forhandlingsmandat, men der kunne jo altså dukke nogle problemer op undervejs. Jeg kan i

hvert fald helt tydeligt se det problem, vi blev præsenteret for, da vi havde vores møde den 15. december i Markedsudvalget. Det var spørgsmålet om sundhedsinteresser kontra erhvervsinteresser, og det var en af de ting, man kunne have taget hul på i specialudvalget. Der er både Industriministeriet, Sundhedsministeriet og en lang række andre – måske mindre betydningsfulde personer i den sammenhæng – repræsenteret.

I hvert fald mange i Markedsudvalget blev temmelig overrasket over at se, at det var erhvervsinteresserne, som faktisk spændte ben for, at man virkelig kunne lægge den vægt på sundhedsinteresser, som man jo ellers havde hørt fra regeringens side at man gjorde. Og vi har hørt igen nu fra sundhedsministerens side, at man også i arbejdsgruppen – altså i Ministerrådets arbejdsgruppe – lagde meget vægt på, at man skulle følge de danske interesser på nitrit/nitrat-området, og man lagde meget vægt på, at man skulle følge de danske interesser på sulfitorområdet; men alt sammen blev det spoleret, fordi man skulle kombinere det med erhvervsinteresser.

Sådan som jeg ser det, så man altså først den kombination, da specialudvalget mødtes, ganske kort tid før man skulle afgive det endelige mandat. Derfor synes jeg, det er en utilfredsstillende procedure.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg er overrasket over hr. Ove Fichs bemærkninger om, at der blev lavet et internt forhandlingsmandat i oktober 1992. Hvad er det for et internt forhandlingsmandat, hr. Ove Fich henviser til?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg er lidt forbløffet over den lethed, hvormed hr. Kent Kirk betragter oversendelsen fra Udenrigsministeriet til Markedsudvalget, som jo indikerer, om der er tale om noget politisk, Markedsudvalget skal tage sig af, eller noget ikkepolitisk, Markedsudvalget skal tage sig af.

Jeg går naturligvis ud fra, at dette sker under en udenrigsministeriel instruks af en eller anden slags. Den udenrigsministerielle instruks kan ikke have været rigtig, al den stund der her

[Lone Dybkjær]

er tale om en politisk sag og ikke en teknisk sag. Det er vedtaget i 1988. Altså må der være sket en fejl.

Det er muligt, at udenrigsministeren ikke personlig har været involveret i det, således at det er en departemental fejl, og så mener jeg ikke, at vi kan komme længere med det, for fejlen er sket på daværende tidspunkt. Spørgsmålet er, om den er sket i Udenrigsministeriet eller den er sket i Sundhedsministeriet, eller hvordan der er sket en nedklassificering af en sag, som Folketingets Markedsudvalg har betegnet som en klar politisk sag. Det er jo det, der er sket. Hvis det er sådan, at man i al almindelighed – og det er jo det, jeg også har spurgt om – håndterer sagerne på den facon, så er der jo behov for, at man prøver at se lidt på, om der er noget her, der skal ændres.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg havde håbet, at hr. Kent Kirk var lidt bedre orienteret om, hvad der skete i den daværende KV-regering. Det, der skete, var, at i slutningen af oktober – jeg tror endda, jeg kan sætte dato på: den 21. oktober – fastlagde man i Sundhedsministeriet forhandlingsretningslinjerne i forbindelse med »diversedirektivet«. Det er dog en væsentlig beslutning. Der lagde man simpelt hen linjen, som der skulle køres efter, og den tror jeg er bekendt for de fleste, nemlig at man skulle forsøge at sikre, at den danske positivliste også i realiteten blev EU's liste. På det tidspunkt – når nu hr. Kent Kirk er så interesseret i specialudvalg – kunne man have hørt specialudvalgene. Det er stadig væk min påstand.

Til fru Birgitte Husmark har jeg blot den ene bemærkning, at vi selvfølgelig godt kan indlede en længere diskussion om erhvervsinteresser kontra forbrugerinteresser. Det vil jeg godt vende tilbage til senere. Nu vil jeg sige, at det, der var hovedproblemet, da man nåede frem til afgørelsen i Ministerrådet, jo i realiteten var noget andet, nemlig at belgierne havde skaffet sig et kvalificeret flertal uden om Danmark. Det var hovedproblemet. Dermed blev Danmarks muligheder for at manøvrere såvel til den ene side som til den anden side overordentlig begrænsede. Jeg tror i virkeligheden, at det var dér, vores store problem opstod, og det skal da ikke være nogen hemmelighed, at jeg

synes, det var en unfair handling af belgierne, en meget unfair handling; men det var rent faktisk, hvad de gjorde.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne sige til fru Lone Dybkjær, at jeg ikke tror, vi kommer ret meget længere i denne sag. Jeg kan bare konstatere, at på oplysningskemaet har sagen stået som mindre vigtig. Jeg kan også konstatere, at da rødkløverregeringen overtog sagen, ændrede man ikke på nogen som helst måde klassificeringen af den pågældende sag. Man forsøgte ikke på nogen måde at inddrage Folketingets Markedsudvalg.

Til hr. Ove Fich vil jeg sige: Det er imponerende, at hr. Ove Fich ved, hvad der foregik i Sundhedsministeriet i oktober 1992. Det er klart, at man i Sundhedsministeriet selvfølgelig prøver at finde ud af, hvordan og hvorledes man skal »handle« en sag, men det, jeg mener er det afgørende, er det tidspunkt, hvor sagen begynder at blive aktiveret politisk i Bruxelles. Så må vi være sikre på, at de nødvendige eksperter, interesseorganisationer, og hvem der nu har mulighed for at henvende sig til specialudvalgene, inddrages, og vi må være sikre på, at Folketingets Markedsudvalg også bliver inddraget i den pågældende sag. Det troede jeg da i det mindste man kunne blive enige om.

Charlotte Antonsen (V):

Udgangspunktet for dagens debat er jo interessant. Det fremgår af ordlyden af forespørgslen, at regeringen ikke har tacklet direktivet om tilsætningsstoffer tilstrækkelig fornøftigt. Der står simpelt hen i ordlyden – og det er vel at mærke regeringspartierne selv, der har formuleret forespørgslen – at man ikke ønsker en gentagelse af forløbet. Det fremgår, at de, der har anmeldt forespørgslen, er de fire regeringspartiers folketingsgrupper, og disse grupper føler altså, at regeringen har tacklet denne sag så dårligt, at man ikke ønsker gentagelser.

Det fremgik af statsministerens tale, at regeringen generelt ikke har været åben og meddelsom nok i behandlingen af EF-direktiver, for statsministeren sagde, at vi skulle til at være mere åbne og mere meddelsomme i behandlingen af EF-direktiver. Det, der så kan undre lidt her i Folketinget, er, hvorfor regeringen ikke allerede for f.eks. et år siden har gjort

[Charlotte Antonsen]

denne åbenhed større. Der er jo ikke nogen i Folketinget eller i Folketingets Markedsudvalg, der ville have modsat sig en større åbenhed. Jeg tror, at den generelle holdning i dette Ting er, at man gerne ser så megen åbenhed som muligt, når vi diskuterer EF-direktiverne.

Jeg tror, at et af problemerne med direktivet om tilsætningsstoffer netop har været, at debatten om direktivet ikke har været tilstrækkelig åben og tilstrækkelig fordomsfri. Lukketheden i EU er for Venstre at se en væsentlig årsag til, at omtalen af direktivet tilsyneladende og uberettiget har opskramt store dele af befolkningen. Det ville have været lettere at tage en god og saglig debat, hvis alle oplysninger var kommet frem på et tidligere tidspunkt; så havde vi undgået mange mytedannelser.

Vi er ikke i tvivl om, at det er den nuværende rødkløverregering, der har ansvaret for forløbet; dér er vi helt på linje med hr. Kent Kirk. Forslaget blev som bekendt fremsendt fra Kommissionen til Rådet den 1. juli 1992, men selve debatten om direktivet gik jo først i gang efter det britiske formandskab. Briterne rørte overhovedet ikke ved den sag, så i efteråret 1992 skete der slet ingenting med sagen. Hr. Ove Fich har så lige fortalt, hvad det interne mandat i regeringen var på det tidspunkt. Jamen hvad gik det interne mandat ud på, hr. Ove Fich? Det gik jo ud på, at vi skulle opretholde de danske regler, og det er jo i og for sig ikke så farligt eller så politisk.

Regeringen forsømt som sagt at underrette Markedsudvalget, da sagsbehandlingen gik i gang, og dér er vi i Venstre enige med forslagsstillerne i, at vi må sætte en stopper for, at denne procedure kan gentage sig. Derfor er vi faktisk også glade for, at debatten er blevet rejst. Vi er glade for, at regeringspartierne har rejst debatten, og vi imødeser, at der er et stort flertal her i Folketinget, der vil bakke den dagsorden op, som tilsyneladende vil komme senere i dag. Statsministeren har måske løftet sløret lidt for, hvad man agter at gøre fra regeringens side med hensyn til større åbenhed, og det vil vi selvfølgelig bakke op.

Det er godt, hvis vi får større åbenhed i det daglige arbejde i Unionen; åbenhed er den bedste måde at undgå mytedannelser på. Det, der er vigtigt, er, at vi i Markedsudvalget og i Folketinget automatisk får meldinger fra regeringen, når fremlagte direktivforslag forventes

at medføre ændrede regler eller ændrede love i Danmark. Kun derved kan vi sikre, at Folketinget hurtigt kan bidrage til debatten og også bidrage til en fornuftig løsning og en fornuftig gennemførelse af de nye direktivforslag. Venstre støtter en større åbenhed, såvel i behandlingen af EF-direktiver som generelt. Vi savner faktisk meget en generel åben debat om Unionens fremtid og om Danmarks placering i Unionen, men det er jo ikke temaet i dag, selv om statsministeren også var lidt inde på det i sin tale.

Der er et særligt behov for, at Folketinget griber ind og sikrer en større åbenhed. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at en næstenflertalsregering lettere kan gøre, som den vil, og informere, som den vil, end en mindretalsregering kan. Markedsudvalget er ikke så magtfuldt, som Markedsudvalget har været tidligere.

Nu vil jeg så vende mig til den mere politiske diskussion af direktivet om tilsætningsstoffer, og jeg vil for det første gerne understrege, at Venstre ønsker sunde madvarer; det skal der ikke være tvivl om. Det skal naturligvis fortsat være forbudt at putte gift eller andre farlige stoffer i maden, og de tilsætningsstoffer, som er nødvendige i fødevarerne, skal begrænses mest muligt. Det er hovedformålet med at have direktiver om levnedsmidler. For os at se er det også dette hovedformål, EU har. EU ønsker også med sine direktiver at sikre sunde madvarer i Unionen, og det er jo lige præcis det, direktivet om tilsætningsstoffer lægger op til. Man laver en positivliste over tilladte tilsætningsstoffer, og kun stoffer, der står på denne liste, må anvendes i fødevarerne. Denne liste bliver lavet på baggrund af Den Videnskabelige Komité's vurdering af farligheden. Der er altså tale om, at man videnskabeligt vurderer hvert eneste tilsætningsstof, inden man tillader, at det bliver tilført fødevarerne. Det er ikke lægmænd eller politikere eller industrien for den sags skyld, der afgør, hvilke tilsætningsstoffer der kommer i maden i Unionen, og vi mener, det er et fornuftigt udgangspunkt, at man på den måde sikrer, at der ikke er farlige fødevarer i EU.

Statsministeren luftede i sin tale tanken om at benytte miljøgarantien. Jeg vil gerne spørge statsministeren, om statsministeren også agter at benytte miljøgarantien, hvis det nu viser sig,

[Charlotte Antonsen]

at Den Videnskabelige Komité f.eks. frikender nitrat for at være farligt i den mængde, som er foreslået i det nuværende direktiv. Vil regeringen så fortsat benytte miljøgarantien, og tror statsministeren, at EU vil acceptere, at vi benytter miljøgarantien, hvis EU's Videnskabelige Komité siger, at den foreslåede mængde er ufarlig?

Det har været lidt chokerende at opleve, at danskerne tilsyneladende er blevet skræmt af diskussionen om tilsætningsstoffer, og derfor vil jeg gerne slå nogle andre ting fast, som fremgår af direktiverne. Alle tilsætningsstoffer til fødevarer skal være anført på indpakningen eller anført på et mærke på varen, så der er ikke noget med, at man kan snyde – altså putte et eller andet i og lade være med at skrive det på mærkningen. Det synes jeg er noget centralt i informationen til danskerne.

Det er rigtigt, at der kommer flere stoffer på positivlisten; men det skyldes, at 12 lande har 12 forskellige madtraditioner, og dermed bliver det samlede antal tilsætningsstoffer på positivlisten naturligvis større. Det betyder imidlertid ikke, at alle disse nye tilsætningsstoffer nødvendigvis vil blive tilsat danske fødevarer. Hovedparten af de nye tilsætningsstoffer ville faktisk blive godkendt i dag i Danmark, hvis nogle af producenterne ønskede at benytte dem, men da producenterne ikke ønsker at benytte disse nye tilsætningsstoffer i dag, hvorfor i alverden skulle de så ønske at benytte dem fremover?

Generelt mener vi i Venstre, at det er fornuftigt med fælles EU-regler på dette område. På den ene side skal vi sikre sunde madvarer, og på den anden side skal vi bidrage til at afskaffe de tekniske handelshindringer. Det ligger jo klart, at et af de områder, der stadig er meget præget af tekniske handelshindringer, netop er fødevarerindustrien, og jeg har med glæde konstateret, at industriministeren nu har erklæret de tekniske handelshindringer krig. Det støtter vi også i Venstre, og vi mener faktisk, at gennemførelsen af både det direktiv, vi taler om i dag, og de andre direktiver vedrørende tilsætningsstoffer ikke blot kan være medvirkende til at sikre sunde madvarer, men også til at afskaffe tekniske handelshindringer.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

I modsætning til hr. Kent Kirk, der ønskede

specialudvalgene indkaldt, ønskede fru Charlotte Antonsen, at Markedsudvalget var blevet informeret tidligt, og det er jeg enig i.

Fru Charlotte Antonsen sagde, at det er for galt, at Markedsudvalget ikke blev inddraget i processen, da forhandlingerne gik i gang i arbejdsgruppen i Ministerrådet. Hvornår gik de i gang? Det gjorde de den 6.-7. januar 1993. Hvem havde regeringsmagten den 6.-7. januar 1993? Det havde den daværende KV-regering. Det var underligt, at den daværende regering ikke indkaldte Markedsudvalget, og det vil jeg faktisk gerne have en forklaring på.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Fru Charlotte Antonsen ligger jo på linje med hr. Kent Kirk, når det drejer sig om placeringen af ansvaret for direktivets nedklassificering eller den manglende politiske opmærksomhed. Hr. Kent Kirk mener, at den tidligere regering åbenbart ikke har tillagt det nogen særlig betydning, og det må den jo heller ikke have gjort ifølge fru Charlotte Antonsens bemærkninger. Og så synes jeg, det er endnu mere påtrængende med et udsagn fra statsministeren på et eller andet tidspunkt, når vi kommer længere frem i debatten: Om statsministeren mere systematisk vil gennemgå, hvad KV-regeringen har foretaget sig på dette område, for at vi kan se, om der ligger andre lig i lasten end dem, der er dukket op her.

Men i denne sammenhæng vil jeg også godt sige til fru Charlotte Antonsen, at vi bør prøve at sikre åbenhed, og i forbindelse med behandlingen af det videre forløb i Markedsudvalget bør vi også diskutere, i hvilket omfang Folketinget kan inddrages gennem debatter. Men vedrørende det, fru Charlotte Antonsen siger om, at lukkethed bidrager til opskræmtheden, vil jeg sige, at det mener jeg faktisk ikke er korrekt. Jeg skal ikke benægte, at det kan være en del af forklaringen, men jeg mener, vi har nogle regler her i landet om, hvor meget man må bruge af tilsætningsstoffer.

Jeg synes også, det er for fjollet at sige, at vi naturligvis ikke vil have gift eller andre farlige stoffer i maden, for det er der ingen der vil. Det handler om nogle grænseværdier for nogle stoffer, som vi måske helst ville være foruden, når det kom til stykket, men alligevel accepterer. Vi har nogle lavere grænseværdier end an-

[Lone Dybkjær]

dre lande, og nogle stoffer er direkte forbudt, og det gør vi jo ikke for sjov; det har jeg i hvert fald ikke gjort, men hvis fru Charlotte Antonsen har accepteret det for sjov, er det jo fru Charlotte Antonsens problem.

Men når vi har de grænseværdier, vi har for nitrat og nitrit, og forbyder natamycin, er det selvfølgelig, fordi vi tror, det er rigtigt. Det er ikke noget, vi bare har vedtaget, fordi vi vil genere en eller anden industri.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er selvfølgelig meget morsomt at sidde og høre den forhenværende og den nuværende regering skælde ud over, hvem der nu har skylden for hvad; men sagen er vel i virkeligheden, at dette forslag første gang kom til behandling i Markedsudvalget i 1988. Det blev forelagt af landbrugsministeren, det var et rammedirektiv på daværende tidspunkt, og det skulle senere udmøntes i forskellige direktiver, bl.a. med EF-positivlister. Vi har set direktiver om bl.a. sødemidler og farvestoffer, og nu har vi så dette »diversedirektiv«. Det er altså rent faktisk en langstrakt sag, vi har at gøre med her.

Men hvad er det, der er sket? Fru Charlotte Antonsen siger, at vi kunne gå ind for en meget stor del af dette »diversedirektiv«, og derfor sagde bl.a. Venstre ja til forhandlingsoplægget. Det gjorde De Konservative også, og det gjorde regeringspartierne også. Der var kun to partier, der gik imod, og jeg vil i hvert fald gerne have lov at løfte sløret for, hvorfor Fremskridtspartiet gik imod. Direktivet krævede en gevaldig ændring af den danske lovgivning, det var dårligt belyst, og hovedsagen i vores beslutning om at gå imod var, at vi ikke kunne få ordentligt belyst, hvilken betydning det ville få. Derfor har vi diskussionen i dag, og derfor er det lidt latterligt at høre både den nuværende og den tidligere regering sidde og falde over hinanden med hensyn til, hvem der er skyld i hvad.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg synes også, det er lidt slemt, at vi er kommet i den situation, vi er i nu; men for flere timers tid siden, da statsministeren holdt sin tale, bemærkede jeg i hvert fald, at der er tale

om, at der skal laves nogle nye procedurer, fordi det ikke har været gjort godt nok. Og jeg synes da, man skal tage hatten af for, at man nu begynder at lave om på det.

Når man fra højresiden her i Folketinget forsøger at holde fast i, at det er altså den siddende regering, der er skurken, må jeg have lov til at sige: Nej! Som fru Annette Just netop så rigtigt har sagt, var det jo i første omgang landbrugsministeren – som kom fra Venstre i 1988 – der havde fingre i denne sag, og senere var det udenrigsministeren, som gjorde forslaget til et ikkevigtigt forslag, så man ikke behøvede at være opmærksom på, at det skulle følges nøje. Og udenrigsministeren var også fra Venstre – så helt ærligt: Kan vi ikke godt blive fri for, at den skyldplacering og ansvarsplacering bliver alt for enøjjet, for det er da ikke til at holde ud! Det, der er væsentligt her, er, hvordan vi nu kommer videre, og hvordan vi får fastlagt nogle procedurer, så det ikke kan ske mere; ikke at tørre ansvaret af på hinanden.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Til hr. Ove Fich: Markedsudvalget skal have besked tidligt, når der sker noget i sagen. Men jeg har ikke noget imod, at man fremover strammer op og siger, at nu vil vi vide med det samme, når Kommissionen har fremlagt et forslag; så vil vi have det første foreløbige notat. Men det, der var tilfældet med dette direktiv, var, at det lå underdrejet under det britiske formandskab. Man var ikke interesseret i sagen, og derfor skete der ikke noget.

Fru Lone Dybkjær siger, at der ikke er tale om gift i denne sag. Nej, men jeg synes, det er sørgeligt, at når vi taler med folk rundt omkring i landet, har de efterhånden nærmest fået opfattelsen af, at der er tale om, at EU vil komme gift i maden. Det var derfor, jeg understregede det, det er ikke, fordi jeg ikke ved, at fru Lone Dybkjær godt ved, at der ikke er tale om gift i madvarerne. Men der har faktisk været en lidt hysterisk stemning ude i landet; man er blevet opskræmt, fordi man har fået nogle skæve indfaldsvinkler på, hvad sagen egentlig drejede sig om, og det er dét, jeg synes er sørgeligt. Vi vil i hvert fald ikke bidrage til at skabe angst og nervøsitet i befolkningen, når det drejer sig om noget så basalt som madvarer. Men det er klart, at grænseværdierne for til-

[Charlotte Antonsen]

sætningsstoffer skal være de mindst mulige. Det sagde jeg også i min ordførertale, og her er jeg helt enig med fru Lone Dybkjær.

Fru Annette Just nævnte, at rammedirektivet blev fremlagt i 1988, og det er også korrekt. Men det direktiv, vi taler om i dag, blev altså først fremlagt nogle år senere, så der er tale om to forskellige direktiver. Det er rigtigt, at vi godt var klar over, der kom nogle opfølgende direktiver, men man kan jo ikke begynde at oplyse om direktiver, før de ligger på bordet.

Fru Lilli Gyldenkilde vil inddrage den tidligere udenrigsminister i sagen, og det skal fru Lilli Gyldenkilde da have lov til. Men her må jeg så sige, at godt nok havde Venstres formand stor indflydelse – også da han var udenrigsminister – men i denne slags sager var han i højere grad et gummistempel. Det er altså ikke Udenrigsministeriet, der særbehandler alle direktiver i Unionen. Det er de enkelte fagministerier, og sådan mener jeg i øvrigt også det skal være.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg synes godt nok, debatten kører i ring. Jeg ved ikke, om det er bevidst fra regeringspartiernes ordførere, at man simpelt hen forsøger at gøre den mere og mere tåget.

Hvad er det, denne sag egentlig drejer sig om? Den drejer sig om, at et meget stort flertal her i Folketinget er ked af, at direktivets endelige indhold blev således, at Danmark var nødt til at undlade at stemme den 16. december 1993, og at Danmark var nødt til at komme med forklaring om, at hvis vi ikke kunne få det ændret undervejs, så ville vi stemme imod. Det er det, sagen drejer sig om, og det beklager vi.

Så kan vi selvfølgelig diskutere, hvornår Danmark havde maksimal indflydelse på det pågældende direktiv – altså slutresultatet, som vi stemte om den 16. december 1993. Her er jeg af den opfattelse, at vi selvfølgelig har haft maksimal indflydelse i hele den periode, hvor arbejdsgrupperne har arbejdet i rådsregi. Det er her, man har diskuteret substansen og er blevet enige om, hvilke ting der skal på listerne, og hvilke der ikke skulle. Det er her, diskussionen er foregået, og så kan vi beklage, at de nødvendige eksperter i Folketingets Markedsudvalg ikke har været inddraget i forhandlingerne undervejs. Det kan vi da godt blive enige om.

Jeg går ud fra, at en anden gang vil næsten alle medlemmerne af Folketingets Markedsudvalg gerne inddrages i forhandlingerne, når man er gået i realitetsforhandlinger. Det går jeg da ud fra at vi kan blive enige om, og det håber jeg også fru Lone Dybkjær kan støtte. Jeg håber også, fru Lone Dybkjær er enig med mig i, at det ville være ønskeligt, hvis vi kan få lavet en procedure, som gør, at vore medlemmer af Europa-Parlamentet også får et grundlag at arbejde på, når de skal behandle de samme direktivforslag, så vi både kan gøre en optimal indsats via regeringen i Ministerrådet og via de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er altså nødt til at sige nej, når hr. Kent Kirk står her og vil fortælle os, hvad det egentlig drejer sig om – at hele debatten i dag drejer sig om selve det mandat, der blev givet, og den måde, hvorpå det blev givet, og sådan noget. Nej, debatten drejer sig om, at et meget, meget stort flertal gav et mandat, som man i dag fortryder at man har givet, og så gælder det om at forhindre gentagelser.

Vi ved, at en flertalskonstellation mellem regeringspartierne og de tidligere regeringspartier pludselig gav det mandat i bar befipplelse over, at der skete noget inden for Unionen, som de gerne ville være med til, og så glemte eller overså de, at der rent faktisk var nogle faldgruber. De sagde med stor begejstring ja til et sådant mandat, og så kunne man jo altid diskutere videre siden hen. Vi andre ved udmærket godt, at man ikke kan diskutere videre siden hen. Når først mandatet er givet, har regeringen at rette sig derefter, og derfor gælder det om at forhindre, at den slags gentagelser overhovedet kan ske.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Nu synes jeg, vi er godt i gang med at få sagen sat i det rette historiske lys; og det var jo denne korrekte placering, der gav Venstres ordfører, fru Charlotte Antonsen, anledning til for et øjeblik siden at betegne den tidligere udenrigsminister – altså den tidligere, konservativt ledede, regerings udenrigsminister – som et gummistempel.

[Risgaard Knudsen]

Det, at fru Charlotte Antonsen betegner sit partis formand, tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, som et gummistempel i den konservativt ledede regering, er jo en meget, meget interessant oplysning for det samlede Folketing, og denne meget interessante oplysning er jo i høj grad årsag til, at sagen nu kommer i det rette historiske lys.

Så har der også 2-3 gange været hentydet til det ansvar, der kan knytte sig til den landbrugsminister, som sad i 1988. Husker jeg rigtigt, hed landbrugsministeren på dette tidspunkt hr. Tørnæs, og hr. Tørnæs har jo siddet og slugt alle disse antydninger i den dybeste tavshed. Det er måske også årsagen til, at hr. Tørnæs her for et øjeblik siden forlod salen i stedet for at bede om at få ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er til fru Annette Just.

Jeg må sige til fru Annette Just, at vi fortryder ikke, at vi har givet industriministeren det mandat.

Vi fortryder måske eller er kedede af, at regeringen ikke har været i stand til at sikre forhandlingsgrundlaget til det ministerrådsmøde, der skulle være den 16. december, på et bedre niveau, så industriministeren kunne opnå et bedre resultat dernede. Men da industriministeren blev gjort bekendt med sagen en uge før rådsmødet og skulle nå at sætte sig ind i sagen, så var det eneste, man kunne gøre, naturligvis at give ham så åbne forhandlingsmuligheder som overhovedet muligt. For vi ved jo godt, at når forhandlingerne i Rådet så foregår, er det meget, meget ubehageligt for den pågældende minister – hvis han skal opnå et resultat – at han er bundet for stærkt. Så vi var enige i sigtet med hensyn til det, der skulle opnås, og den eneste måde, det kunne opnås på, var så ved at give ham åbne muligheder i forhandlingerne.

Det, vi så kan beklage, er, at industriministeren ikke opnåede resultatet, så Danmark måtte undlade at stemme. Og Danmark må så komme med en stemmeforklaring, der siger, at hvis vi ikke får nogle ændringer, inden vi skal have sagen til endelig færdigbehandling, vil Danmark stemme imod. Så det er ikke mandatet, vi beklager, men hele det handlingsforløb, der har været op til rådsmødet: at vi ikke fra dansk

side har været i stand til at påvirke det bedre. Og dér håber vi så på at få en procedureaftale, som gør, at Folketingets Markedsudvalg kan inddrages på et tidligere tidspunkt, så Markedsudvalget kan forsøge at give den pågældende minister de rigtige råd, og at ministeren så også er politisk opmærksom på, hvad det er, der foregår, og prøver at påvirke situationen, inden sagen kommer til endelig afgørelse i Ministerrådet. For når den kommer til endelig afgørelse dér, er løbet normalt mere eller mindre kørt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Hr. Kent Kirk spurgte mig direkte, om jeg kunne støtte de fremadrettede initiativer, og det må skyldes, at hr. Kent Kirk ikke helt hørte, hvad jeg sagde i mit svarindlæg til statsministerens tale, nemlig at jeg mente, det var gode forslag, og at vi naturligvis kunne støtte dem, og at vi i øvrigt skulle arbejde videre med dem i Markedsudvalget for ikke at gå for meget i detaljer her.

Jeg har sådan set selv ønsket at få en fremadrettet debat; men i lyset af, hvad der er sket tidligere, mener jeg – i modsætning til nogle af ordførerne, Venstres og de Konservatives – at man skal gå længere tilbage end blot til, hvad der er sket under denne regering. Jeg mener faktisk, at man sagligt set er nødt til at gå tilbage til 1988, for der er tale om tre direktiver. Det bliver vi ikke enige om, og derfor synes jeg ikke, der er grund til at tvære mere i det.

Men derudover sagde jeg i mit indlæg, at jeg også ville præcisere nogle ting – og derfor gik jeg ikke så dybt ind i det på det tidspunkt – vedrørende det konkrete proceduremæssige, at jeg ville komme med nogle betragtninger om miljøgarantien, hvor jeg personlig synes det er vigtigt, at vi allerede nu sender nogle signaler om, at den om nødvendigt vil kunne anvendes, sådan at vi ikke får en debat om, at det er noget, vi ikke tør, fordi vi ikke mener, at miljøgarantien har nogen betydning, for det er jo det, der specielt har været oppe at vende i debatten. Den form for argumentation synes jeg ikke vi skal acceptere, idet jeg tillægger miljøgarantien stor betydning og mener, at dette om nødvendigt kan være et af de steder, hvor vi kan anvende den, og så synes jeg, vi skal gøre det.

[Lone Dybkjær]

Men konkluderende vil jeg sige, at jeg selvfølgelig kan støtte alle de fremadrettede initiativer. Jeg er faktisk også glad for, at det ser ud til – uanset at ingen kender dagsordenen endnu, formelt set i hvert fald – at det ender med at blive en rimelig bredt vedtaget dagsorden. Det skal jeg da være den første til at være glad for.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Debatten er nu langt henne i den tredje time, og der er en række ordførere, der endnu ikke har haft ordet. Det beder jeg deltagerne med de korte bemærkninger have i erindring.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg sætter normalt hr. Kent Kirk meget højt, og jeg mener, at han er en dygtig EF-politiker; men derfor har jeg også lyst til at spørge hr. Kent Kirk: Mener hr. Kent Kirk virkelig seriøst, at hvis vi havde fået nogle andre notater i Markedsudvalget eller havde diskuteret det på et tidligere tidspunkt, havde vi fået ændret holdningen i alle de lande, der stemte for dette direktiv?

Altså, hvad er det da for noget! Nok er Markedsudvalget et vigtigt udvalg, men at tro, at vi ved nogle procedurediskussioner skulle kunne ændre det flertal blandt de 12, der ønskede at få dette direktiv vedtaget, er da en selvovervurdering, så det basker! Så jeg tror, hr. Kent Kirk må have forklaret sig forkert, når man kan få den opfattelse, at nogle procedureregler skulle kunne føre til et andet resultat end det, der foreligger nu.

Når der foreligger et resultat, vi ikke kan lide, så er det da, fordi der i disse lande er en politisk vilje til at få dette her kørt igennem med de forudsætninger, der er, og da ikke, fordi de ikke har fundet ud af, hvad der foregik i Markedsudvalget!

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at tage ordet, når hr. Risgaard Knudsen fortsætter med at berette, hvad der skete, da landbrugsministeren i 1988 forelagde rammedirektivet for Markedsudvalget, for jeg er overbevist om, at hr. Risgaard Knudsen har lige så god en hukommelse som jeg, så han

erindrer, hvad det egentlig talt var, der blev sagt dengang. Det var nemlig, at nu ville dette rammedirektiv blive delt op i tre mindre direktiver, hvor vi i ét direktiv ville få problemer med farvestoffer i fetaost og farvestoffer i pølser, og hvor vi i et andet direktiv ville få problemer med nitrit, nitrat og sulfid. Det var de tre ting, der blev gjort opmærksom på. Det ene sted ville vi gerne have noget ekstra, som de andre ikke ville have, og det andet sted var der noget, vi ikke ville have, men som de andre gerne ville have. Det var den diskussion, vi havde i 1988, og som så førte til, at det skulle udmøntes i tre direktiver. Så hånden på hjertet: Selv om den tidligere landbrugsminister ikke er til stede i salen, synes jeg ikke, at vi kan være bekendt at komme med bagholdsangreb over for nogen, som rent faktisk prøvede at fremlægge sagen, som den forelå.

Hvis vi havde været lidt mere aktive i Markedsudvalget, hvis de bilag og noter, vi fik, havde holdt os lidt mere på plads, kunne det godt være, at vi havde taget denne diskussion langt tidligere; men jeg er helt opmærksom på, at der var et meget stort flertal af Folketingets partier, som ikke ønskede at røre ved den slags ubehagelige direktiver, for vi stod over for en folkeafstemning, og det kunne måske få befolkningen til at se den i et forkert lys.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg synes, jeg har grund til at være lidt ked af hr. Peter Duetofts korte bemærkning, for den viser jo, at hr. Peter Duetoft ikke tror, at industriministeren ville have været i stand til at gøre noget som helst, selv om industriministeren på et tidligere tidspunkt var blevet politisk opmærksom på, hvordan denne sag var, og hvordan den så ud for Folketingets flertal.

Dér havde jeg troet – men jeg er muligvis forkert underrettet – at industriministeren ville have været så dygtig, at han ved at bruge sine kontakter til kollegaerne i de andre lande og til Kommissionen kunne have gjort opmærksom på, at her har Danmark et stort problem, og at man er nødt til at forsøge at medvirke til at få løst det problem for Danmark.

Det er jeg overbevist om kunne have ladet sig gøre; men det er muligt, at den nuværende regering ikke er i stand til at gøre det. Jeg kan i hvert fald sige, at de tidligere, borgerlige rege-

[Kent Kirk]

ringer ofte har været i stand til at løse nogle problemer inden rådsmøderne.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Vi går tilbage til talerlisten.

Birgitte Husmark (SF):

I SF er vi glade for og faktisk stolte af, at det nu er kommet så vidt, at regeringspartierne har følt sig foranlediget til at rejse en forespørgselsdebat om hele forløbet af sagen om det såkaldte »madsminkedirektiv« over for deres egen regering.

Som statsministeren sagde, er der her faktisk meget at lære om, hvordan den demokratiske proces i Danmark kan gøres bedre. Og hvis den til enhver tid siddende regering er indstillet på at overholde principperne om åbenhed og fuld information – også om besværlige sager – vil der være helt anderledes muligheder for at tale så klart til Europa-Kommissionen, at vi bliver hørt på en anden måde, end vi er blevet i disse sager.

For hvad var det, der skete med de tre direktivforslag om tilsætningsstoffer? Jo, der skete det, at selv om den borgerlige regering under behandlingen af rammedirektivet i 1988 lovede, at man ville gå aktivt ind i detailforhandlingerne, så blev direktivforslagene, således som vi har hørt, i sommeren 1992 lige så stilfærdigt annonceret med den mindste skrift, man kunne finde, og under overskriften »Mindre vigtige retsakter«. Både sødestofdirektivet og farvestofdirektivet er efter SF's opfattelse dybt utilfredsstillende; men det var først ved behandlingen af det sidste af de tre direktiver, nemlig »madsminkedirektivet«, at vi i SF havde fået samlet så meget ammunition, at det lykkedes os at komme igennem den mur af tavshed, som alt for ofte har omgivet EF-vedtagelserne.

»Madsminkedirektivet« er faktisk meget konkret: Der vil nu kunne tilsættes en i princippet ubegrænset mængde nitrit og nitrat til langt de fleste fødevarer og til langt flere, end den danske positivliste tillader. Det farlige ved disse stoffer er, at de kan omdannes til det, der hedder nitrosaminer, som er kræftfremkaldende, og derfor skal deres anvendelse begrænses mest muligt.

Køleskabet er faktisk opfundet!

Den anden kategori af problematiske tilsætningsstoffer er sulfid, som mange mennesker er allergiske over for. Også her øges den mulige anvendelse ganske dramatisk og dermed risikoen for allergiske reaktioner. Og disse dybt problematiske tilsætningsstoffer kan nu efter direktivforslaget anvendes i en sådan udstrækning, at man – som et dagblad har udtrykt det – faktisk kan have maden med i en ørkenkrig!

Desuden kan man ifølge forslaget også tilsætte antibiotika til oste. Det finder vi også helt forkasteligt.

Endelig er jeg i mine studier under debatten nået til at se, at der er en modstrid mellem to svar fra sundhedsministeren om de såkaldte polyolholdige sødemidler. Det kan skyldes, at der er sket en ændring undervejs. Det ville være fint at få opklaret, om de er tilladte eller forbudte i børnemad.

Da SF ved ihærdigt arbejde var nået så langt som til at få afklaret disse ting i vores undersøgelse af direktivforslagets indhold, var det i den grad klart for os, at Levnesmiddelstyrelsens notat til Folketingets Markedsudvalg, som vi så fik den 8. december, kun afspejlede et mat genskær af »madsminkedirektivet«s indhold og problemer. Den 14. december holdt vi derfor et pressemøde med offentliggørelse af en rapport fra Jesper Thoft fra Roskilde Universitetscenter, der udtømmende beskriver direktivets indhold, og den kan stadig væk rekvireres hos SF.

Dagen efter forsøgte den daværende industriminister, Jan Trøjborg, at overbevise verden om, at Danmark dels havde gjort det godt i forhandlingerne i Rådets regi, dels havde alle muligheder for at forbedre resultatet, fordi processen først lige var begyndt.

At ingen af delene var sande, skulle efterhånden blive helt klart, og derfor står vi her i dag.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det har været ret utroligt dels at høre debatten her i dag, dels at høre alle de vedkendelser, som der jo har været af, at skiftende ministre ikke har tacklet denne sag således, at de danske synspunkter blev væsentligt bedre tilgodeset end det, vi har set. Det har ærlig talt været ret utroligt, når man tænker på, at sagen handler om tilsætningsstoffer, som – uanset om man nu kan lide det eller ej – bliver til gift-

[LIII Gyldenkilde]

stoffer, hvis man får for meget af dem, og det er vel det, der er sagens kerne.

Jeg skal heller ikke undlade at sige, at ingen kan være i tvivl om, at der har skullet tages hensyn til den danske eksport af fetaost. Og når Danmark selv har gået efter det, kan det jo være svært også at gå efter at få de bedst mulige regler på områder, hvor andre lande har deres egne små Hassaner, de skal have plejet. Man kan jo ikke både blæse og have mel i munden – det er et godt gammelt udtryk, som stadig væk passer.

Som sagt kan vi se, at ingen har spillet ordentligt sammen. Og er der nogen, som vi i SF synes man slet ikke har spillet sammen med, så er det de folkevalgte i Europa-Parlamentet. Det er jo, som om vi her i Danmark endnu ikke har fundet ud af, at der altså er andre folkevalgte til end os selv, og det er dem, der vælges til Europa-Parlamentet. Om man kan så lide det eller ej, er en anden sag. Vi kunne ikke lide det, da det kom til folkeafstemning i sin tid; vi var imod det dengang. Men det er jo en realitet, og så må man altså også lære at spille sammen med dem – alt andet ville da være tosset: at vi ikke skulle prøve på at få så gode ting igennem for Danmark som overhovedet muligt. Og dér synes vi i SF, at det har været helt uhyrligt at opleve, at man ikke har forsøgt at samarbejde med næstformanden i Europa-Parlamentets miljøudvalg.

Jeg har forståelse for, at energiministeren i en sag, hvor han har nogle problemer med energipolitikken, har rettet henvendelse til samtlige europaparlamentsmedlemmer fra Danmark og i et brev skrevet til dem: Vær opmærksomme på denne sag, for her kan vi få problemer! Kan vi på nogen måde spille sammen, så dette her bliver godt fremover?

Det synes jeg er rigtigt og vigtigt at gøre, og det synes vi i SF at alle ministre bør gøre til gængs praksis og selvfølgelig ikke kun, hvor der er problemer, men i det hele taget spille bedre sammen med de folkevalgte herinde og de folkevalgte dernede. Det synes vi er meget vigtigt.

Vi har med stor interesse lyttet til, hvad statsministeren i dag har sagt om, at der skal indføres nogle nye procedurer. Det er vi meget optaget af, og jeg har vist også gjort det helt klart, at jeg også er meget optaget af, at man skal spille sammen med europaparlaments-

medlemmerne fra Danmark. I den forbindelse vil jeg sige, at hemmelighedskræmmeri jo skader mere, end det gavner, og at åbenhed og kommunikation altså er bedre for demokratiet. Og kan det komme ud af denne ulykkelige »madsminkesag«, synes jeg det peger i retning af, at Danmark ikke igen dummer sig, for det er jo faktisk det, der har ligget i sagen her.

Jeg skal derfor på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

- »Idet Folketinget udtrykker sin kritik af skiftende regeringers håndtering af »madsminkesagen«, opfordrer Folketinget regeringen til
- om nødvendigt at bruge miljøgarantien for at undgå forringelser i forbindelse med vedtagelse af det såkaldte »madsminkedirektiv«,
- i samarbejde med Markedsudvalget at udarbejde et regelsæt, der kan forhindre en gentagelse af forløbet, således at alle relevante parter tidligt inddrages i behandlingen af EF-direktiver,
- at lade udarbejde et faktisk notat til Folketingets Markedsudvalg og de relevante fagudvalg om nye kommissionsforslag, der berører beskyttelsesniveauet i Danmark, samt sikre, at disse foreligger, før Europa-Parlamentet stiller ændringsforslag,
- at alle kommissionsforslag skal sikres en behandling i Folketinget hurtigt efter fremsættelsen – enten ved folketingsdebatter eller ved udvalgsbehandling,
- i øvrigt at fastholde de gældende procedurer for regeringens forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Markedsudvalg forud for rådsmøder.

Den nærmere præcisering af ændringerne henvises til Folketingets Markedsudvalg med henblik på afgivelse af en beretning herom.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 47).

Jeg kan se, at jeg har et minut tilbage – det er lidt svært at bedømme, hvor meget tid der er, når der har været to ordførere på sagen – og derfor skal jeg til sidst lige gøre opmærksom på – atter en gang foranlediget af, hvad hr. Ove Fich tidligere i dag har sagt heroppe – at vi altså i SF har udarbejdet noget dokumentation for, hvad det er, der er kuk i af alt dette her, og

[Lilli Gyldenkilde]

den har jeg i sinde at overrække ikke alene hr. Ove Fich, men også statsministeren, for den kan man kun blive klogere af, og det kan jo altid være godt.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, fru Birgitte Husmarks indlæg var et meget godt eksempel på den aldeles urimelige skrækkampagne, man åbenbart forsøger sig med for at få lidt tilslutning til sin politik. Jeg hørte nemlig fru Birgitte Husmark sige, at det i fremtiden bl.a. bliver tilladt at tilsætte fødevarerne en ubegrænset mængde nitrit. I den forbindelse vil jeg godt spørge fru Birgitte Husmark, om fru Birgitte Husmark ikke hørte, hvad statsministeren sagde i formiddags.

Statsministeren slog nemlig fast, at hvis vi ikke får ændret direktivet, vil Danmark bruge miljøgarantien. Det vil sige, at fru Birgitte Husmark ved, når hun går på talerstolen her, at i Danmark kommer disse regler ikke til at gælde, for enten får vi ændret direktivet, eller også bruger vi miljøgarantien. Derfor er det helt urimeligt over for de sagesløse vælgere at forsøge sig med denne skrækkampagne om, at der nu kan tilsættes hvad som helst i Danmark. Det kan der faktisk ikke.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Fru Birgitte Husmark opregner en række problemer med en del stoffer. Jeg vil gerne sige, at jeg deler den vurdering, at der er en række problemer, hvis det direktiv, der ligger foran os, bliver vedtaget, som det ser ud nu. Jeg deler derimod ikke den opfattelse, der tidligere på dagen kom til udtryk hos Venstres ordfører: at folk nærmest var lidt hysteriske. Jeg synes, det er et reelt problem og noget, man må forholde sig til, sådan som det også blev udtrykt.

Men det er, som om jeg savner en vis kampgejst hos SF's repræsentant. Og jeg vil gerne understrege, at processen jo ikke er afsluttet: Vi er nået gennem førstebehandlingen i Parlamentet og førstebehandlingen i Ministerrådet, og der kommer en andenbehandling i Parla-

mentet og en andenbehandling i Ministerrådet. Hvor er ligesom troen på, at vi kan lave dette her om?

Der er rent faktisk nogle sager, der endnu ikke er færdigbehandlede. Der foreligger f.eks. ændringsforslag fra Europa-Parlamentet. Nu har vi talt meget om, at sagen måske er blevet forsømt lidt, men rent faktisk foreligger der ændringsforslag. Lad mig bare nævne ét af dem: Kun tilsætningsstoffer, der opfylder de krav, Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler har fastsat, må anvendes i levnedsmidler. Hvis det krav bliver gentaget under andenbehandlingen og fastholdt, forsvinder vore problemer jo i vid udstrækning. Desuden foreligger der to rådsprotokoller, én om, at Den Videnskabelige Komité skal undersøge allergieffekten af sulfitter, en anden om, at man igen skal se på nitrit/nitrat-problemet. Og der er givet tilsagn om, at det skal tages op igen i rådsregi. Så jeg mener, at der er noget at slås for endnu, og jeg efterlyser egentlig kampgejsten: at man er klar til at slås til den bitre ende så at sige. Og skulle det til sidst vise sig, at det så ikke er lykkedes, vil jeg gerne tilslutte mig hr. Peter Duetofts ord om, at vi så har miljøgarantien og dermed kan sikre, at danske forbrugere ikke kommer til at stå svagere, end de gør i dag.

Så vil jeg gerne komme med et par enkelte bemærkninger til dagsordenen: Jeg er enig i betragtningerne om brugen af miljøgarantien; det ligger også i det, jeg netop har sagt. Men jeg er helt uenig i, at vi her i Folketinget skulle behandle samtlige kommissionsforslag enten i salen eller i udvalget. Må jeg i al fredsommelighed gøre opmærksom på, at der kommer 800 forslag om året. 800! Vi ville i hvert fald blive nødt til at udskyde grundlovsdagen; det ville være konsekvensen, da vi jo normalt regner med at skulle slutte før grundlovsdagen. Og den ville blive udskudt i mange måneder, for det drejer sig jo simpelt hen om en tredobling af vores arbejdsindsats her i Folketinget. Det er rent faktisk en umulighed, og derfor synes jeg, det er centralt at fastholde, at vi kun skal behandle de vigtige sager, dem, der berører beskyttelsesniveauet.

Til sidst lidt om SF's indsats i øvrigt – der er et par ting, der fortsat undrer mig:

For det første, at man først kommer med denne rapport den 14. december, altså meget sent i forhold til deadline i Ministerrådet. Hvorfor kom man dog ikke med den lidt før?

[Ove Fich]

Det andet er i forlængelse af formiddagens debat. Jeg accepterer, hvad fru Lilli Gyldenkilde sagde i formiddags; jeg kan ikke vurdere, hvad SF's næstformand gjorde i udvalget; men jeg kan konstatere, at hverken SF's repræsentant eller nogen fra den grønne gruppe, som SF tilhører i Europa-Parlamentet, tog ordet i debatten i Europa-Parlamentet.

Formanden:

Korte bemærkninger har en taletid på to minutter. Fru Birgitte Husmark har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

For at der ikke skal foreligge nogen misforståelser, vil jeg sige til hr. Peter Duetoft, at både hr. Peter Duetoft og jeg jo er fuldstændig klar over, at det, der foreligger, er et direktivforslag, og at det direktivforslag, der foreligger, indeholder de ting, som jeg nævnte.

At vi nu har fået lovning på, at miljøgarantien bliver aktiveret, hvis der skulle komme forringelser på disse områder, synes jeg er en meget fin garanti, men det er jo altså også til dels provokeret af vores indsats med denne rapport – som jeg da dybt kan beklage at SF, der ikke har et embedsmandsapparat til sin rådighed, først har kunnet fremskaffe på det absolut sene tidspunkt; men vi er faktisk ret stolte over, at det lykkedes at fremskaffe de facts, som har været årsag til, at debatten overhovedet er kommet i gang.

Hvordan ville vi ellers være kommet i den situation, som vi står i her? Og hvordan ville vi ellers være kommet i den situation, at vi havde fået lovning på en miljøgaranti? Vi er faktisk så tilfredse med det, at det godt må lyse ud over det hele, at vi faktisk tager æren for det.

Og på den led er det da fint, hvis vi kan understøtte hr. Ove Fichs kampgejst i forhold til Parlamentet. Det skal da bestemt ikke mangle, at vi følger de ting op, der er sket. Men selv om Parlamentet altså har fået større muligheder, er Parlamentets mulighed for at samle et absolut flertal og dermed blokere de forslag, der er undervejs, ikke så stor.

Men lad os se! Det vil da være fint, hvis hr. Ove Fich vil være med til at aktivere Parlamentet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg tror, udtrykket »nu må jeg be' om mine himmelblå« godt kan gå an fra Folketingets talerstol.

Når hr. Ove Fich beder om, at SF viser lidt kampgejst, så må jeg sige: Nu må jeg be' om mine himmelblå! Vi har ikke bestilt andet i forbindelse med disse sager. Hvem er det, der gang på gang rejser denne slags sager? Jamen det er da SF!

Så bebrejder hr. Ove Fich os, at vi først har afleveret en rapport i december måned, fordi vi ikke kunne nå det før; den skulle jo udarbejdes først. Må jeg ikke godt spørge: Hvad har Socialdemokratiet gjort? Hvor mange rapporter har Socialdemokratiet udarbejdet? Ingen! Så kom ikke her og snak om manglende kampgejst! Den har vi, stol trygt på det! Og den skal ikke blive mindre fremover!

Må jeg så ikke også lige sige til hr. Ove Fich, som siger, at han er uenig i, at vi skal have alle kommissionsforslag frem i Folketinget, idet der er 800 af dem om året: Det lyder jo som meget, det er jeg fuldstændig enig i; men så meget desto vigtigere er det jo så, at offentligheden, befolkningen, pressen, vi herinde, bliver klar over, hvor meget der egentlig efterhånden bestemmes et andet sted end her, medmindre vi er oppe på dupperne ustandselig og hele tiden ved, hvad der foregår.

Det er baggrunden for, at SF vil have, at dette her skal enten i folketingssalen eller i udvalg. En del af disse ting kan jo klares i udvalg og behøver ikke at komme ned i folketingssalen. Men netop tallet, at der foregår så meget, at der kommer 800 kommissionsforslag, fortæller os jo noget om, hvor vigtigt det er, at vi er vågne, og det er det, dette her handler om.

Og må jeg så ikke lige sige til allersidst: Hr. Ove Fich siger, at vi ikke var til stede i Europa-Parlamentets plenumsal, da man drøftede dette her. Det er korrekt; det var Socialdemokratiets fru Kirsten Jensen. Til gengæld var Socialdemokratiets medlemmer overhovedet ikke til stede, da man udarbejdede ændringsforslag i Europa-Parlamentets miljøudvalg, og dér kunne jeg så med samme ildhu spørge, hvorfor de mon ikke var det. Men skal vi nu ikke lade det ligge og se at komme videre?

Formanden:

Jo, og jeg henstiller til medlemmerne, at

[Formanden]

man også overholder taletiden. Hr. Niels Anker Kofoed har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Det undrer mig faktisk, at man kan bruge 3½ time på at diskutere dette spørgsmål. Det må man meget undskylde, det kan jeg ikke forstå, for der er ingen af de tilstedeværende, der kan finde ud af, hvad årsagen egentlig er. Der er nemlig mange årsager.

Tag bare en lille ting som, at et ændringsforslag i miljøudvalget i Parlamentet gik ud på, at farvestofferne skulle fjernes! Derfor var der en, der stillede et ændringsforslag om, at patent 5 blå skulle udgå. Vedkommende troede, det var et farvestof, der var skadeligt. Derfor udgik det. Og det var måske en af årsagerne til, at Belgien fandt en anledning til at lave et kompromis med Italien og Grækenland, idet disse lande af handelspolitiske grunde var interesserede i at forhindre, at Danmark konkurrerer med Italien og Grækenland med hensyn til eksporten af fetaost.

Derfor var de i stand til at indgå det kompromis, som er af politisk karakter. Så jeg vil sådan umiddelbart sige, at selvfølgelig har ministeren det formelle ansvar, men det er nok svært for en minister at gardere sig imod pludselige politiske initiativer, som faktisk kommer fra et socialdemokratisk medlem af Parlamentsudvalget.

Må jeg sige til sidst om forslaget om, at man skal behandle kommissionsforslagene i Folketinget, at det skal man lade være med. Man skal huske på, at det er regeringernes repræsentanter, der lovgiver, og hvorfor skal man behandle et et kommissionsforslag her, når man ikke har nogen som helst mulighed for at sige: Hvordan er de andres synspunkter? Dette udvalg i Folketinget kan jo ikke indgå noget som helst politisk kompromis. Jeg tror, at hvis disse sager skal løses, skal Folketinget prøve at få mere samarbejde med Europa-Parlamentet, for det er dér, i en åben debat, at afgørelsen træffes.

Jeg synes, jeg ville sige disse ting, for jeg synes, Folketinget må have god tid, når det kan bruge så megen tid på at diskutere en sag, der faktisk er forældet. Og som hr. Ove Fich rigtigt har sagt: Sagen er ikke afsluttet endnu. Der er to runder til. Så tag det bare roligt!

Må jeg lige til sidst sige om nitrit – undskyld hr. formand – at når man nu vil have et højere nitritindhold i de sydlige lande, så er det, fordi man vil undgå at få musetyfus og den slags; det er for at gardere sig imod, at fødevarerne bliver usunde, fordi man har et varmere klima dernede end her. Det skal man også have med ind i overvejelserne.

Formanden:

Det er ikke formanden, man generer, hvis man overskrider taletiden. Det er Folketinget og forretningsordenen.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Der er også bemærkningen fra hr. Ove Fich om, at SF savner kampgejst, der får mig til at tage ordet. Nu er jeg da glad for at se Socialdemokratiets kampgejst i dag. Vi vil bestemt også fremover udnytte, at der er kommet kampgejst i Socialdemokratiet i forbindelse med denne sag.

Men hr. Ove Fich må tilgive mig – jeg har set socialdemokrater med meget lidt kampgejst i denne sag. Jeg har set den tidligere industriminister stå i Markedsudvalget og i virkeligheden bagatellisere denne sag. Jeg har hørt en regering sige, at de ikke engang vil stemme imod forslaget – nej, man kunne nå til, at man ville undlade at stemme. Hvis den kampgejst, som nu er til stede, og som jeg håber vi også får manifesteret her i Folketinget, havde været der da, havde vi selvfølgelig ikke været i den situation, vi er i nu. Det falder bestemt også tilbage på den nuværende regering; sundhedsministeren har heller ikke været på plads i tide. Sådan er det, og det må hr. Ove Fich også tage stilling til. Den nuværende regering har i høj grad været medvirkende til, at vi nu står med disse store problemer.

Må jeg sige til sidst om alle de forslag, der kommer fra Kommissionen: Jamen ville det være så forfærdeligt, at Folketinget kiggede på dem og sagde: Nogle går i udvalg – det gør langt de fleste – man kigger dem igennem, så folketingsmedlemmerne og dermed den danske offentlighed ved, hvad der er på vej. Hovedproblemet er jo, har vi fundet ud af her, at hverken offentligheden, det enkelte folketingsmedlem og ofte desværre heller ikke ministre måske for alvor ved, hvad der er på vej, og

[Gade]

hvad der sker på embedsmandsplan. Det er det, vi skal have løst fremover, så vi får noget »early warning«, som det hedder på udenlandsk, altså at vi bliver advaret tidligt, så vi kan tage hånd om de sager, hvor vi står i en konflikt mellem det indre marked og miljøet.

Formanden:

Formanden må konstatere, at hans advarsler med hensyn til at overholde forretningsordenen tilsyneladende ikke nytter.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Først til hr. Gade: Det er korrekt, at den danske regering undlod at stemme, da man besluttede fællesholdningen i Ministerrådet. Det synes jeg var klogt. Hvis man stemmer imod, melder man sig ud af de videre forhandlinger. Hvis man tager forbehold og siger: Vi er kun med, såfremt vi får de og de og de ændringer, står man i en væsentlig bedre forhandlingssituation, og det tror jeg vi alle har en interesse i. For hvis jeg må tillade mig at gentage det, så er processen ikke slut. Det gælder om at være med i processen også fremover. Men vi har jo samtidig gjort det klart, at opnås der ikke et tilstrækkeligt godt resultat, bliver der dels stemt imod, og dels bruger vi for Danmarks vedkommende miljøgarantien.

Så vil jeg gerne sige til fru Lilli Gyldenkilde om vort medlem af Europa-Parlamentet fru Kirsten Jensens deltagelse, at hun har været med til at udforme de ændringsforslag, som den socialistiske gruppe stillede i Europa-Parlamentet, og det må vel være godt nok. Det behøver vel ikke at være sådan, at man individuelt skal stille ændringsforslag.

Så til SF's dagsorden endnu en gang. 800 kommissionsdokumenter – jeg gentager: 800 kommissionsdokumenter! Nuvel, det kan være, at vi kun skal tage en tiendedel her, men alligevel – det er ganske, ganske mange. Lad mig understrege, at allerede i dag kan alle jo tage kommissionsforslagene op. Alle udvalgsformænd får mig bekendt tilsendt lister over kommissionsforslag inden for deres område. Der kan indkaldes til samråd – det har vi f.eks. gjort i Forskningsudvalget – og alle her kan rejse en forespørgsel eller stille spørgsmål i spørgetiden vedrørende kommissionsforslag. Alle muligheder er i virkeligheden åbne. Det,

SF vil tvinge os ud i, er en automatik, som gør, at vi skal igennem 800 forslag hvert eneste år. Det synes jeg er en helt urimelig procedure.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg kan ikke forstå, man kan blive sur over, at vi foreslår det. Jeg kan måske godt forstå, man vil have en saglig diskussion om problemerne, men lad os så tage den. Men jeg kan ikke forstå, man bliver sur og afviser det på den måde, som jeg synes hr. Ove Fich gjorde lige nu. Jeg tror da ikke, ret mange af de forslag skal førstebehandles i Folketinget, men nogle skal vel. Det Radikale Venstre foreslog engang, at alle skulle – det er nogle år siden – så jeg regner med, der er sympati for tanken andre steder i regeringspartierne.

Problemet er jo, at realiteten er, at der er 800 forslag, som danskerne, som Folketinget på en eller anden måde skal have et forhold til. Det er det, vi har anvist en udvej for, og hvad ville der ske ved, at Folketingets sekretærer, der mødes hver uge og tager stilling til, hvordan vi håndterer de danske forslag, også tog stilling til, hvordan vi håndterer de andre forslag, og at vi sagde: Vi ekspederer dem, så ligger de i udvalgene, og så kan man gå i gang med at behandle dem dér. Så får offentligheden – det er jo i høj grad det, det handler om – adgang til dem.

Jeg kan heller ikke undlade en betragtning i forbindelse med hr. Ove Fichs bemærkning om, at det var en klog beslutning af regeringen ikke at stemme i denne sag. Jeg vil gerne lige så stille sige til hr. Ove Fich, at jeg synes, det var en meget klogere beslutning, da miljøministeren besluttede at stemme imod emballagedirektivet og viste, at han samtidig kunne komme hjem med resultater, og at han ikke var spillet af banen, som det jo var hr. Ove Fichs argument at man ville blive. Det behøver man ikke, hvis man forhandler stærkt og har argumenterne i orden. Problemet var, at den daværende industriminister, hr. Jan Trøjborg, ikke havde argumenterne i orden, fordi han nogle få måneder før havde siddet og varetaget industriinteresser og ikke havde varetaget forbruger- og miljøinteresser.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne starte med at takke statsmini-

[Annette Just]

steren for hans redegørelse. Det er faktisk det, vi er her for, for at høre statsministeren komme med en redegørelse for, hvorledes regeringen vil angribe arbejdet med kommende direktiver, så der ikke sker en gentagelse af det forløb, der var i forbindelse med dette forslag om tilsætningsstoffer.

Når jeg starter med det, er det, fordi jeg flere gange i dagens debat har været i tvivl, om vi diskuterer »madsminkedirektivet«, eller om vi diskuterer, hvordan vi skal behandle direktiver fremover. Det var jo godt at vide, hvad der stod i forespørgslen, og det tror jeg at jeg vil prøve at holde mig til, nemlig: Hvad skal vi gøre fremover? For ellers skal vi have et billede af en lille sulfid eller et billede af, hvordan nitrat og nitrit ser ud, og det vil være fuldstændig urealistisk.

Næ, det, vi taler om, er, som hr. Ove Fich helt klart og tydeligt sagde, de 800 kommissionsforslag, der bliver fremlagt hvert år. Hvordan skal vi fremover sikre os, at de ikke pludselig bare er gledet igennem, uden at vi har opdaget, at der ligger et eller andet eksplosivt i dem? Om de 800 kommissionsforslag har et meget bredt flertal her i Folketinget sagt, at det er helt fint, at man bliver ved med at udvide Unionen på den måde. For det er reelt det, der er tale om. Man laver den mere og mere detaljeret; der er efterhånden så mange forslag, og masser af dem går igennem. Jeg vil også vædde på, at der er nogle af forslagene, der ikke går igennem. Men en uhyggelig stor del af disse forslag går igennem, og nu begynder man allerede – og i særdeleshed fra Socialdemokratiets side – at sige: Men det er jo en uoverkommelig opgave; vi må bare sidde og vente på, at der er nogle, der beslutter, hvilke af dem vi skal diskutere.

Det synes jeg er farligt. Jeg synes, det er uhyggelig farligt, hvis vi når dertil, at det er regeringen, der bestemmer, hvilke forslag vi skal behandle enten i folketings salen, i Markedsudvalget eller i specialudvalgene. Jeg var ellers rimelig positiv, da statsministeren startede sin tale og kom ind på, hvilke tiltag der skulle til. Regeringen erkendte med statsministerens ord, at der var for dårlig kommunikation, at man skulle forenklesystemet og fremskynde proceduren for oversendelse af kommissionsforslag, og at man skulle sende dem ud til udvalgene i større udstrækning, end man

gør i dag – jeg ville mene, at vi skulle sende dem ud til alle de fagudvalg, vi har, men altså o.k., der kan da selvfølgelig ske rettelser – men jeg var meget positiv, indtil det pludselig gik op for mig, hvad det var, Socialdemokratiet ville. Man ville fra regeringens side sige: Men vi skal nok bestemme hvilke forslag. Så blev jeg meget bange, for så er der noget rivende galt i hele denne udvikling. Så kan vi lige så godt opgive at være en suveræn nation, og det mener jeg ikke vi skal gøre.

Det, vi skal gøre, er selvfølgelig at holde fast på, at vi har ens regler for alle forslag. Det må ikke afskrække os, at der kan komme op til 800 forslag, og det må ikke afskrække os, at vi måske godt kan se, at der er nogle af forslagene, som nok ikke bliver til noget. Vi skal have dem læst igennem; der skal være nogle politikere, der i det mindste har en lille smule hånd i hanken med, hvad det er, der sker i denne her Union. Vi skal have det hele forenklet, således at vi kan få det indre marked til at fungere.

Det er uhyggeligt at sidde og høre på en debat som den i dag, hvor markedsordførere for alle partier har været oppe på denne talerstol og tale – og jeg er lige ved at sige – side op og side ned eller spalte op og spalte ned i Folketingstidende; det er jo det, vi har gjort, uden at der er en eneste, der i virkeligheden har talt om, hvordan får vi det indre marked til at fungere. Er det ikke det, det drejer sig om? Er det ikke det, som alle disse kommissionsforslag i virkeligheden burde have som deres primære mål: at få det indre marked til at fungere? Jeg ved godt, hr. Peter Duetoft skal have ordet efter mig; jeg håber, han kommer ind på det indre marked, for det er og bliver det vigtigste.

Men som sagt, vi er enige med statsministeren, når han i sin redegørelse siger, at tingene skal frem i tide, de skal frem så tidligt, at vi kan advare, inden at de kommer i Europa-Parlamentet. Vi skal have god kontakt med vores parlamentarikere i Europa-Parlamentet, ligegyldigt hvilket parti de kommer fra. Dermed mener jeg også – og jeg håber, at statsministeren til sidst vil svare mig, om jeg har forstået statsministeren rigtigt – at det, regeringen lægger op til, er, at man sender disse notater til alle Danmarks repræsentanter, ligegyldigt hvilken farve, om jeg så må sige, de repræsenterer. Det er nemlig vigtigt, at man på den ene side har en politisk holdning, og på den anden

[Annette Just]

side altså også er dansk, når man sidder i Europa-Parlamentet, og derved ved, hvad det er for en linje, man ønsker at køre fra dansk side, og hvor problemerne er. Hvis ikke vi holder vores egne parlamentarikere i Europa-Parlamentet ajour med, hvad det er for en linje, vi kører, går det galt. Så afgiver vi simpelt hen vores indflydelse i det danske Folketing, og jeg vil meget nødig se, at det sker. Derfor håber jeg, at regeringens udspil i statsministerens tale var en udstrakt hånd, der gjaldt alle.

Et samarbejde mellem Europa-Parlamentet, Markedsudvalget og regeringen burde også udvides med et samarbejde mellem regeringen og de andre landes regeringer – i god tid inden man skal træffe de endelige beslutninger! Det siger jeg selvfølgelig også, fordi jeg har lyttet til debatten i dag – og i øvrigt igennem de sidste mange år i Markedsudvalget – og måttet konstatere, at nogle gange er nogle af vores ministre mere energiske og ivrige for at sørge for at få et forlig igennem, og så tager de altså bedre kontakt til de andre – ingen nævnt, ingen glemt. Det er jo sådan, at det er meget personfikseret, og derfor håber jeg, at statsministeren i det mindste vil prøve at presse sine egne ministre til – mere kan han jo ikke gøre på nuværende tidspunkt – at åbne mulighed for at tage kontakt med de relevante ministre i de andre lande, således at vi kan få de ændringsforslag igennem så hurtigt som muligt og så sikkert som muligt.

Det er jo det, der er hele humlen i det, at vi ikke har kunnet overbevise de andre lande om vores ændringsforslag til det fjollede direktiv, der består af 305 forskellige tilsætningsstoffer, som skulle være tilladt, og hvorom ministeren klart og tydeligt har sagt, at de 302 kunne vi til hver en tid have tilladt her i Danmark, men der er altså tre, der vil give lidt problemer. Dette sagt bare for at få det sat lidt i perspektiv, det, vi har talt om hele dagen.

Så vil jeg gerne sige om disse noter, som statsministeren også lovede, at jeg ville være meget glad, hvis de kommer på alle kommissionsforslagene, at de bliver så tydelige, så vi forstår, hvad indholdet er, at vi får dem så hurtigt, så vi kan nå at reagere, inden de bliver behandlet andre steder, og at der ikke bare – som det er tilfældet med masser af de notater, vi får stukket ud i Markedsudvalget – står, at »det får ingen væsentlig betydning for dansk

lovgivning«. Jeg holder meget af det udtryk »ingen væsentlig betydning«. Jeg vil gerne have en – jeg er lige ved at sige – skriftlig forklaring på, hvad »ingen væsentlig betydning« betyder. Det betyder altså, at der er en ændring, og derfor er det ikke op til noget ministerium at forklare mig, om den er væsentlig eller uvæsentlig; det må komme an på en politisk vurdering.

Så til allersidst er jeg nødt til at sige, at en anden vigtig ting med alle disse direktiver, der kommer fra EU, ikke blot er, at de bliver vedtaget – mange gange med kvalificeret flertal, i øvrigt de fleste gange på nuværende tidspunkt – men når de skal implementeres i dansk lovgivning, ville det også være rart, om jeg kunne få statsministerens ord på, at de så i hvert fald ikke blev udbygget til at gælde endnu større områder for lige at klare en eller anden socialistisk tankegang, som statsministeren sikkert har belæg for. Det, der sker i dag, er jo, at i mange af de lovforslag, som bliver fremsat her i Folketinget, står der, at det sker i henhold til et eller andet direktiv. Når man så læser det igennem, viser det sig, at det i øvrigt har fået en drejning eller to ekstra. Det gør ikke så meget, for det betyder, at Markedsudvalgets medlemmer får ekstra arbejde, fordi man skal have fat i alle direktiverne og sammenholde dem.

Det kunne også være, at man kunne få en ordening, så statsministeren pålagde sine ministre, at det, hvorom der stod, at det var i henhold til direktiverne, virkelig var i henhold til direktiverne, og så kunne de andre ændringer komme for sig selv. Det var måske lidt mere ærligt spil over for befolkningen.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Fru Annette Just gentager, at vi bør behandle alle 800 kommissionsforslag om året. Jeg vil også gentage, at jeg mener, at det er en fuldstændig uoverkommelig opgave; det ville også være urimeligt, for der er jo stort og småt mellem hinanden.

Jeg mener, det er meget bedre, at vi koncentrerer os om de væsentlige direktiver. For os er de væsentlige direktiver bl.a. de direktiver, der vedrører det enkelte menneskes beskyttelse, og det vil sige inden for miljøområdet, arbejdsmarkedsområdet, sundhedsområdet og forbrugerområdet.

[Ove Fich]

Det er derfor, vi synes, at det oplæg, som statsministeren er kommet med, hvor man netop pr. automatik laver faktuelle notater inden for disse fire områder, er det helt rigtige. Det kan vi tilslutte os.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil sige til hr. Ove Fich, at vi skal prioritere det væsentlige, men det hindrer jo ikke, at vi også må have en procedure for de andre direktiver.

Det, der får mig til at tage ordet, er fru Annette Justs betragtninger om, at vi bare skal få det indre marked til at fungere. Og jeg gør det, fordi der er mange, også uden for dette hus, der misforstår det og virkelig tror, at de både kan sige, at det er helt galt med de problemer, vi står med her vedrørende madsminken, og samtidig sige: Jamen brug alle kræfterne på det indre marked i stedet for.

Sagen er jo, at det problem, vi står i til halsen her og diskuterer, hvordan vi kan kæmpe os fri af, skyldes, at det indre marked står for stærkt i den beslutning, der blev truffet i 1986, og som fru Annette Just jo synes er det eneste saliggørende. Det er dér, problemet er. Og det, vi mangler, er, at miljøet står lige så stærkt som det indre marked og – som vi ønsker det – står stærkere end det indre marked. Det er derfor, vi skal bruge miljøgarantien. Det er det, jeg håber der kommer ud af denne debat: at Folketinget siger, at vi skal bruge miljøgarantien. Men så skal vi være ærlige og sige til offentligheden og til os selv, at grunden til, at vi vil bruge miljøgarantien, er jo, at vi er utilfredse med et frit indre marked, hvor det er kapitalen og varernes frie bevægelighed, der styrer.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er til hr. Ove Fich, som mener, at det er urimeligt at behandle alle 800 forslag.

Hvis vi kun vil behandle de væsentlige forslag, der kommer fra Kommissionen – ikke alt det store og små – må jeg spørge: Hvem i alverdens riger og lande er det, der skal sætte sig som dommer og bestemme, hvad der er de væsentlige direktiver, og hvad der er de uvæsentlige direktiver? Det er jo dét, det drejer sig om. Små direktiver kan være væsentlige, store di-

rektiver kan være uvæsentlige. Det kan også være omvendt. Det må og skal være i Markedsudvalget, at det bliver bestemt eller bedømt. Det kan ikke være et ministerium, en regering eller lignende, som sætter sig ned og er overherrer over, hvad der er væsentligt, og hvad der er uvæsentligt, for så mister vi kontrollen med, hvilken udvikling Danmark bliver sat i i den Union, som vi nu engang er blevet sat ind i.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu er denne debat selvfølgelig ikke en diskussion om demokratiet her i landet. Det er en diskussion om »madsminkedirektivet«.

Men nu er det bragt frem nogle gange – bl.a. foranlediget af SF's forslag til motiveret dagsorden – at det altså er vigtigt, at dette Folketing diskuterer de mange forslag, der kommer fra EU, og jeg kan ikke forstå, at hr. Ove Fich ikke får problemer med sin demokratiopfattelse, når han giver udtryk for, at alle de forslag kan vi jo ikke diskutere herinde. Jeg siger heller ikke, at det er dem alle. Nogle kan diskuteres i udvalgene, og alle behøver ikke at have tre behandlinger her i folketingsalen. Men det er da vigtigt, at Folketinget ved, hvad der foregår. Jeg kan ikke forstå, at hr. Ove Fich kan komme så let om ved det, som han kan. Jeg vil love hr. Ove Fich og andre, at denne diskussion fortsætter.

Vi lever i et demokrati, hvor vi siger til hinanden: På lov skal land bygges. Nu er vi i et samarbejde, hvor der kommer love, som vi skal leve under. De hedder godt nok noget andet; de hedder direktiver osv. Hvis vi ikke skulle kunne diskutere dem her, ved jeg da ikke, om vi efterhånden er ved at ende dér, hvor vores demokrati virkelig er i fare. Det er der jo mange, mange mennesker uden for dette hus som mener. Det er ærlig talt rystende at høre ordføreren for det største parti herinde sige: Jamen alt det kan vi såmænd ikke diskutere her i Folketinget. Jo, hr. Ove Fich, det kan vi, og vi kommer til at diskutere meget mere, hvordan vi kan gøre det bedre, end vi gør i dag. Denne forholdsvis lille, men væsentlige sag har vist, at der er store problemer her, der skal diskuteres videre.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg er ganske enig i, at vi kan diskutere alle 800 direktivforslag om året. Det, jeg opponerer imod, er, at vi skulle gøre det pr. automatik. Allerede i dag er det jo sådan, at hvert eneste udvalg får tilsendt lister over nye forslag inden for deres områder. Allerede i dag er det sådan, at medlemmerne af disse udvalg kan tage alle disse forslag op og diskutere dem. Der er ingen hindringer. Man kan diskutere samtlige 800, hvis man har lyst. Jeg ved ikke, hvor mange af udvalgene der har gjort det. Jeg har selv taget nogle initiativer i nogle af udvalgene. Jeg ved ikke, hvor mange initiativer fru Lilli Gyldenkilde har taget i sine udvalg, men muligheden er der. Men jeg vil til hver en tid opponere imod, at vi skal give alle 800 forslag en tur gennem maskinen herinde.

Lad mig så sige til fru Annette Just: Jeg nævnte fire områder, hvor vi skal have disse faktuelle notater, som statsministeren har foreslået. Jeg kom i min ordførertale med en tilføjeelse, som jeg gerne vil gentage, og den lød: Derudover kan Markedsudvalget anmode om faktuelle notater på andre områder, fordi vi skønner, at disse direktiver er vigtige. Dermed er jeg ganske enig med fru Annette Just: Vi kan selvfølgelig også tage andre sager op i Markedsudvalget.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Én gang til for hr. Ove Fich: I SF's forslag om motiveret dagsorden står der – og jeg citerer med formandens tilladelse:

» – at alle kommissionsforslag skal sikres en behandling i Folketinget hurtigt efter fremsættelsen enten ved folketingsdebatter eller ved udvalgsbehandling.«

Det er, hvad vi foreslår.

Må jeg så tillade mig at spørge hr. Ove Fich, om han er uenig med statsministeren? For jeg sidder her med statsministerens besvarelse af denne forespørgsel, hvor der på side 15, punkt 7, står:

»Og jeg tror, at alle kan være enige om, at der løbende er behov for at justere den måde, vi arbejder på. En stigende del af vores lovgivning udspringer i dag af EU-samarbejdet. Det

er derfor vigtigt med demokratisk kontrol af denne beslutningsproces.«

Er hr. Ove Fich ikke enig i det? Så må hr. Ove Fich også være enig med SF.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Blot for en ordens skyld synes jeg, at dette spørgsmål bør diskuteres videre i Markedsudvalget, og jeg vil derfor ikke komme med en klar, principiel melding om det på nuværende tidspunkt.

Der er bare én ting, jeg synes SF overser. Et af de største problemer i dagens samfund er overdyngning med informationer, og det vigtigste, det allerallervigtigste i den politiske debat er faktisk at foretage udvælgelsen af de relevante informationer. Det er ikke sikkert, at det sker ved, at man dynger 800 forslag op, som der skal tages stilling til. Det er fint med lister og oversigter, men hvis man skal gennemgå 800 forslag ved udvalgsbehandlinger – og det står der, der står ikke oversigtsbehandling, der står udvalgsbehandling – så tror jeg, det er en selvstændig ødelæggelse af en fornuftig politisk debat. Det ved man udmærket godt, når man er herinde, og det har ikke noget som helst at gøre med, at man skulle have tænkt på det i forbindelse med EU-afstemningen i sin tid, for al politisk diskussion i dette internationale samfund handler faktisk om at foretage fornuftige udvælgelser, og det gør man ikke ved at tage rub og stub.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg er meget interesseret i, at demokratiet videreudvikles, herunder også at Folketinget i stadig stigende grad beskæftiger sig med EF-forslag. Derfor var jeg med til at formulere den beretning, vi lavede i Markedsudvalget for godt et år siden – i februar måned sidste år – hvor vi jo rent faktisk lukkede meget op for, at fagudvalgene i stigende grad kunne inddrages i behandlingen af EU-sager. Det er begrænset, hvad fagudvalgene indtil nu har villet være inddraget i, men vi åbnede døren vidt op ved den lejlighed.

Dermed har jeg sådan set også svaret fru Lilli Gyldenkilde, at jeg er helt indstillet på, at fagudvalgene skal drøfte mange flere af disse

[Ove Fich]

sager. Jeg er dermed også enig i det, som statsministeren har sagt i sin svartale.

Men det, jeg ikke kan lide, er det, der står i SF's dagsordensforslag, hvor der jo lægges op til, at der for alle forslag skal være enten folketingsdebatter eller en udvalgsbehandling, og det er det, jeg mener simpelt hen vil knuse demokratiet, fordi vi vil sidde med 800 forslag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg forstår faktisk godt SF's bekymring i denne sag. Jeg er heller ikke særlig tryk ved, at det således er regeringen, der ifølge dagsordenen afgør, hvilke typer sager vi må få særligt indblik i i Markedsudvalget. Derfor havde vi faktisk også opfattet den dagsorden, der vel kommer fra regeringen på et tidspunkt, som et første skridt i retning af, at vi skulle sørge for pr. automatik at få de forslag, der indebærer ændringer i dansk lov eller danske regler.

Dér vil jeg så sige til hr. Ove Fich, at når hr. Ove Fich bliver ved med at tale om 800 kommissionsforslag, så er det jo ikke alle 800 kommissionsforslag, der indebærer ændringer i Danmark. Det er jo et stærkt begrænset antal forslag ud af disse 800, der indebærer ændringer, og derfor er opgaven ikke så uoverstigelig.

Noget andet er så, at det er klart, at Folketinget, der har det som sin hovedopgave at lovgive om Danmark, selvfølgelig altid vil have svært ved samtidig at lovgive om hele Europa. Vores hovedopgave er dansk politik og danske love; det er jo derfor, det er glædeligt, at vi har et Europa-Parlament, der kan gå i dybden med behandlingen af forslagene.

Derfor er det rigtigt, som det har været nævnt tidligere i debatten, at noget af den kommunikation, vi nok skal have mere fod på, er debatten mellem Folketinget og europaparlamentsmedlemmerne, og så er det da glædeligt, at så mange af de kommende – i hvert fald kandidater – til Europa-Parlamentet har vist stor interesse for sagen i dag.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg har lyst til at sige til fru Lone Dybkjær, som jo i øvrigt selv tidligere har foreslået, at vi skal behandle kommissionsforslagene – alle sammen og hurtigt – at selvfølgelig ved vi da

godt, der foregår en udvælgelse; noget er vigtigere end andet. Men stadig væk vil jeg holde fast i, at hvis vi overhovedet skal have nogen til at tro på, at et demokratisk samfund er muligt, et demokratisk samfund, som vi holder af det, og som vi nu har lært at leve i, hvor de fleste mennesker i Danmark er nogenlunde tilfredse – ikke med alle beslutningerne, men i hvert fald er de ikke i tvivl om, at vi lever i et højtudviklet demokrati. At det skal gå tabt, er der mange uden for disse mure, der er bange for, og derfor bliver jeg bekymret, når det hårdt og brutalt og betonsocialistisk bliver sagt, at vi ikke skal behandle alle de her 800 forslag, det kan aldrig gå an. Det var det, jeg opponerede imod.

Jeg er enig i, at der selvfølgelig vil foregå en udvælgelse. Det er derfor, det skal i udvalg, for det er udvalgene, der skal foretage denne udvælgelse. Vi synes, det er vigtigt, at der dér kan foretages en udvælgelse. Jeg drømmer ikke om, at alle forslag skal herved i salen og have tre behandlinger, men mange af de vigtigste skal efter SF's mening.

Formanden:

Hr. Kent Kirk for en kort bemærkning, og så har vi stadig to ordførere tilbage, der ikke har haft ordet endnu.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må sige med det samme, at vi selvfølgelig ikke kan stemme for SF's dagsorden, men det ændrer ikke noget ved, at jeg gerne vil have lov til at sige her fra talerstolen, at jeg synes, at fru Lilli Gyldenkilde har fat i et vigtigt punkt, og at Socialdemokratiet er alt, alt for afvisende her.

Det er nødvendigt, at Folketinget bliver inddraget mere i behandlingen af kommissionsforslagene – også mere end det, vi har lagt op til i dag. Jeg tror også, at fru Lone Dybkjær har været inde på, at det er noget, vi bør diskutere i Folketingets Markedsudvalg. Vi vil meget gerne deltage i den diskussion med henblik på, at vi forhåbentlig på alle væsentlige områder kan få faktuelle notater fra regeringen, når der foreligger et kommissionsforslag. Og så må det være op til Folketingets Markedsudvalg, i hvilken udstrækning vi eventuelt kan inddrage andre ressortudvalg i arbejdet. Men det er vigtigt,

[Kent Kirk]

som fru Lilli Gyldenkilde lige sagde, at vi får taget fat på det her.

Derfor må jeg sige til hr. Ove Fich: Det hjælper ikke noget at være så afvisende; demokratiet lider under den måde, vi i dag behandler kommissionsforslagene på.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg synes, hr. Ove Fich skal lade være med at bruge et ordvalg som, at »det knuser demokratiet«, at Folketinget bruger kræfter på i hvert fald at kigge alle de forslag igennem, der kommer fra EU.

Jeg kan godt skære det ned til, hvad vores forslag betyder i praksis, og så kan man jo tage stilling til det. Det betyder i praksis, at der er to vigtige møder.

Det ene møde er et møde som det, vi allerede har i dag, hvor man tager stilling til den følgende uges dagsordener, altså: Hvad er der kommet af forslag, hvordan skal de sættes på dagsordenen i Folketinget? Det møde bliver suppleret med, at man til det samme møde også får tilsendt de forslag, der er kommet fra Kommissionen, og så tager man stilling til dér partierne imellem, om man synes, der er nogle af dem, der er så vigtige, at de skal i salen. Det vil nok ikke blive ret mange, for det har vi haft dårlige erfaringer med; så vil man sende dem i udvalg. Det er det første møde.

Det næste møde er i udvalgene, hvor man vil have fået en liste over ting, der er kommet fra Kommissionen. Så vil alle udvalgsmedlemmer have en chance for at vide, at de og de forslag er kommet, og så tager man – hvert forslag for sig – stilling til, hvordan man vil behandle det. Nogle vil man gå grundigt ind i, og andre vil man gå mindre grundigt ind i. Det er, hvad vores forslag betyder, men vi kan jo drøfte det videre, når vores beslutningsforslag, som omhandler andre elementer af mere åbenhed i den danske beslutningsproces, kommer til første behandling.

Men jeg advarer imod at stille det op, som om det er en helt umulig konstruktion, vi har anmeldt. Det er en mulig konstruktion, og for et Folketing, der stort set har besluttet sig for, at fredagen kun skal være for dem, der er medlem af Markedsudvalget, er der jo rent faktisk også ledig arbejdstid i husets almindelige arbejdsfunktionsperiode, sådan at vi kan bruge lidt mere tid.

Formanden:

Hr. Ove Fich for en kort bemærkning, og jeg føler stadig væk længsel efter at kunne lade de næste ordførere komme til.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg var lidt ked af et par bemærkninger om, at jeg nærmest skulle være afvisende over for, at vi udvider demokratiet. Det synes jeg er urimeligt, for det, vi faktisk lægger op til fra Socialdemokratiets side her i dag, er jo, at vi skal engageres mere i tingene. Der skal være faktuelle notater på fire store områder, og fagudvalgene skal inddrages, og vores europaparlamentarikere skal inddrages; det har vi jo sagt mange positive ting om ved starten af debatten. Så det, vi taler om her i dag, er en udvidelse af Folketingets inddragelse. Det vil jeg gerne holde fast i, og den er vi meget positivt indstillet over for.

Lad mig så sige til det sidste, som hr. Gade var oppe med: Det klargjorde jo tingene lidt. Det klargjorde i hvert fald, at det, SF forestiller sig, bl.a. er, at der kommer nogle lister i fagudvalgene, og så kan fagudvalgene beslutte, hvilke af de sager, der nu står på listerne, de vil tage op.

Må jeg meget fredsommeligt erindre om, at det har vi allerede i dag. Alle udvalgene får i dag en liste over de direktiver, der er kommet på deres område. Det er forudset, at udvalgene selv tager de sager op, som de vil behandle, så det forslag, som SF her stiller, er dækket ind af den eksisterende praksis. Skulle det ikke fungere i nogle af fagudvalgene, må fagudvalgene selv tage det op med de pågældende udvalgsformænd.

Der er jo heller ikke noget til hinder for – det er det andet element i, hvad hr. Gade siger – at vi tager sagerne op her i folketingssalen. Det ligger der beslutning om at gøre tilbage fra 1986. Man har endog gjort det nogle gange, så jeg vil gerne sige, at efter den forklaring, hr. Gade her kom med, er der intet i vores nuværende procedure, der forhindrer os i at gøre præcis det, som hr. Gade foreslog.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Stadig væk synes jeg, at det måske ville være

[Lone Dybkjær]

konstruktivt, hvis vi tog denne del af debatten i forbindelse med SF's forslag og i forbindelse med den videre drøftelse i Markedsudvalget. Til drøftelsen her i salen af SF's forslag kunne vi måske så få 800 eksempler på de kommissionsforslag, der kommer, så vi kan se, om vi på den basis overhovedet har en chance for at udvælge fornuftigt bare ved at se på eksemplerne. Så kunne vi måske finde en løsning på det ved at gå konkret til værks.

Mit problem er jo ikke, at der ikke skal være åbenhed. Det er sådan set ikke det, det hele handler om. Det handler om udvælgelsen, og hvis ikke vi foretager en ordentlig udvælgelse, er det nøjagtig lige så udemokratisk som manglende åbenhed. Det lyder måske i nogles ører mærkværdigt, men sådan er informationsfundet de facto. Vi kan få så meget information, at ingen af os overhovedet har en juridisk chance for at forholde os til det. Det er masser af menneskers problem.

Vi har bl.a. politikere til at forholde sig til de relevante ting. Det gør vi ikke altid, men det kunne vi i det mindste gøre os umage for. Og så skal vi erkende, at hvis vi skal have så alvorlig en europæisk debat – hvad jeg er tilhænger af af letforståelige grunde – så betyder det altså også noget for den danske politiske debat, for så er der et par ting, vi ikke længere kan køre på den måde, vi gør.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er mest en bemærkning til hr. Ove Fich, som mener, at de fire områder er rigeligt. Vi kan have åbenhed, når der er tale om sundhed, miljøbeskyttelse, arbejdsmarked og forbrugerområdet – så kan der jo ikke være noget, der interesserer andre mennesker, når de fire områder er dækket!

Det kan godt være, at man kan inddele socialdemokrater på den måde, men så kan jeg da i hvert fald på Fremskridtspartiets vegne sige, at der er andre områder, som interesserer andre slags mennesker end lige socialdemokrater. For vi har forstået, at hr. Ove Fich ikke mener, at der kan være andet af interesse – og slet ikke inden for kommissionsarbejdet.

Men derfor glæder jeg mig også til, at vi i Markedsudvalget kan sidde med alle disse 800 forslag, og så kan det være, at vi i hvert fald kan vise hr. Ove Fich, at der findes andre om-

råder, som måske også vil have interesse for Socialdemokratiet, og i hvert fald have interesse for resten af de partier, der er repræsenteret her i Folketinget. Og se, det er faktisk en del af åbenheden, som jeg troede at Socialdemokratiet gik så utrolig meget ind for – men i hvert fald, har jeg måttet konstatere, ikke hr. Ove Fich.

Formanden:

Hr. Gade for en kort bemærkning, og så mener jeg, at tiden er inde til, at vi går videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne sige til fru Lone Dybkjær, at jeg synes, det var kloge ord, hun sagde her fra talerstolen for lidt siden. Og jeg vil da også sige, at jeg regner med, at vi i dag faktisk udvider parlamentets medvirken i de sager, der har med EU at gøre, og det synes jeg ikke skal overskygges af den diskussion, vi har.

Men jeg er nødt til lige at sige til hr. Ove Fich, at hans fremstilling af vores forslag ikke er korrekt. Jeg har selv været med til at få det fremskridt igennem, at vi nu får sendt tingene til udvalgsformændene i fagudvalgene, men det, der ligger i vores forslag, er, at det udbygges videre, sådan at udvælgelsen af, hvad man vil kaste sig ud i, foregår ved, at alle udvalgsmedlemmerne er med i det, og sådan at man altså tager fat i hvert forslag og vurderer det og kigger på det og siger: Det her gør vi ikke mere ved.

Hvorfor er det nu, det her er vigtigt? Det skal jo ikke glemmes, at i forhold til »madsminkedirektivet« var der nogle, der foretog en udvælgelse for os andre. Det var den daværende regering, som sagde: Nej, det her forslag, det er ikke vigtigt. De puttede det ind på den sidste side blandt de mindre vigtige forslag. Der foretog regeringens embedsmænd udvælgelsen.

Det er udvælgelsen, det handler om. Jeg siger: Det må bringes herind i parlamentet, så det er folketingsmedlemmer, der foretager udvælgelsen af, hvad der er væsentligt og ikke så væsentligt. For jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at det er noget, vi er nødt til at tage højde for.

Peter Duetoft (CD):

»Madsminkedirektivet« er godt for Danmark. Det kan godt være, at vi gerne vil gøre tingene bedre – jeg støtter da også statsministerens ønske om at bruge miljøgarantien – men grundlæggende er det rigtigt i det indre marked at få et direktiv på dette område. Jeg synes, det er tankevækkende, hvad hr. Gade sagde, og jeg er meget enig med hr. Gade, nemlig at det indre marked naturligvis må føre til, at man er nødt til at lave direktiver på dette område.

Jeg synes, at den debat, der har været i dag, har været med til at forplumre vandene i den forstand, at det ude i de tusinde små hjem kan opfattes, som om direktivet generelt er dårligt. Og jeg tror faktisk, at et flertal herinde mener, at det er et nødvendigt direktiv. Derfor synes jeg også, det er synd, hvis den eftersmag, der kommer af denne debat, skulle være, at Den Europæiske Unions miljøpolitik i virkeligheden enten er overflødig eller skadelig, for det er vel stadig væk sådan, at et af de områder, der er allervigtigst for os for at være med i Den Europæiske Union, netop er miljøområdet.

Vi kunne da godt drømme om, at der var ingen regler og ingen regler for Danmark, og dermed kunne vi gøre helt, hvad vi selv ville. Der er jo bare den hage ved det synspunkt, at så kan alle de andre også gøre, hvad de selv vil. Og så har vi altså et problem i det indre marked. Omvendt kan vi så sats på nogle fælles regler. De fælles regler kan måske godt drille os på nogle enkeltområder, men jeg tror stadig væk på, at det i det samlede regnskab er en fordel for det samlede miljø i Europa, at der kommer nogle fælles regler, som alle er nødt til at følge; i alt fald er det forudsætningen for, at det indre marked kan komme til at fungere på en fornuftig måde.

Jeg er også enig i i denne sag at følge regeringen, for så vidt angår miljøgarantien. Men da det nu er en principdiskussion, vi har – selv om man af og til kan tvivle på det – vil jeg bare i stilfærdighed sige, at vi selvfølgelig for hver gang skal overveje, om miljøgarantien skal bruges – for den skal selvfølgelig bruges med omtanke. Hvis den altid bruges, og hvis vi altid presser på for nøjagtig at få den model, som Danmark står for, så ødelægger vi vores troværdighed i EU. Vi kan ikke stille os op som et forurettet barn og sige, at vi vil have det, nøjag-

tig som vi vil, hver eneste gang. Derfor kan det godt være, at vi i situationer, hvor nogle partier måske spiller på dette med, at nu ødelægger vi så og så meget, og nu gør vi det ene og det andet, ret køligt må overveje: Er prisen ved at gå enegang ikke for høj?

Jeg synes, regeringen har valgt den rigtige linje i denne sag. Jeg synes, det har været rigtigt at blive ved bordet, og det har været rigtigt at forsøge at få indflydelse; men jeg tror ikke, der er mange i de andre lande, der ikke er klar over, at når vi kommer frem til målstregen, så er der enten sket ændringer i det direktiv, eller også har vi miljøgarantien.

Nærhedsprincippet har også været nævnt i dag, og jeg skal dér i stilfærdighed bare sige, at den diskussion jo er rimelig farlig. Den er farlig, fordi der findes europæiske lande, der faktisk ønsker at lade miljøet omfatte af nærhedsprincippet. Jeg vil nødigt have englænderne til at sidde og definere nærhedsprincippet. Jeg er ret sikker på, at den miljødiskussion, der ville komme ud af det, er lidt speciel, og derfor tror jeg også, at vi i denne sammenhæng skal passe lidt på, hvor meget vi i argumentationen kobler ting som denne her sammen med nærhed.

Vi skal vel også vænne os til, at Den Europæiske Union faktisk er politik, at man faktisk kan risikere at blive stemt ned, og at man må kæmpe videre. Vi har vel valget mellem et vtopræget fællesskab, der bliver stagnerende, og som ikke kommer til at fungere, eller en europæisk union, der er et politisk selskab, hvor vi ikke vinder hver gang, ligesom vi ikke alle sammen vinder hver gang her i Folketinget.

Jeg vil også gerne sige, at for CD gør det lidt ondt en gang imellem med den undertone, der af og til ligger i debatten, af, at andre nok ikke vil så meget miljø som os, og at de eneste, der i virkeligheden har fundet de vises sten omkring miljøet, det er Danmark og danskerne. Jeg tror faktisk, at Danmark ikke står alene i disse sager, og at vi i en lang række sager har både Europa-Parlamentet og andre lande med os i ønsket om et fælles bedre miljø i Europa; faktisk er de andre lande jo også lidt optaget af, hvordan deres borgere har det, og at sundheden er høj. Og derfor mener jeg nok, vi skal passe lidt på en gang imellem i den selvovervurdering, der er med, at det kun er os, der kan finde ud af tingene.

[Peter Duetoft]

Det har jo i virkeligheden været en fantastisk dag i dag. Jeg kan godt huske i de seneste år – ja, for ikke mange måneder siden – at ville man være helt sikker på, at latteren slog igennem korridorerne her i huset, så skulle man bare nævne Europa-Parlamentet. Så sad der politikere i Markedsudvalget, men da også uden for Markedsudvalget, som egentlig opfattede Europa-Parlamentet som den største vittighed i verdenspolitikken, og i alt fald noget, som kun kunne bruges på vitsiderne.

Og hvad oplever vi nu? Ja, vi oplever den ene ordfører efter den anden gå herop og fortælle om, at nu skal vi snakke med europaparlamentsmedlemmerne, og nu skal vi bruge Europa-Parlamentet, og nu skal Europa-Parlamentet stille ændringsforslag, og nu skal de presse Kommissionen.

Jeg siger tillykke med det! Det lykkedes altså efter 20 års råben op at få – jeg tror alle partier herinde – til at rose Europa-Parlamentet, så CD har da i hvert fald opnået det i den kampagne, vi har kørt.

Så er der selvfølgelig en af vores sager, som andre så åbenbart stjæler, men det er udmærket, for hovedsagen er, at Europa-Parlamentet øjensynlig bliver et meget centralt organ i årene fremover, og så har vi jo fået vores vilje. Jeg håber da ikke, at det er, fordi der er EF-valgkamp, at folk siger sådan, men sådan mistænker jeg jo ikke mine kolleger for at tænke; naturligvis er det ud fra et dybfølt ønske om virkelig at gøre de folkevalgte i Europa til de centrale personer, at man nu har valgt den holdning, og det er jeg glad for, og tak til de partier, der nu endelig bakker op om det fornuftige synspunkt.

Der ligger en række forslag i statsministerens tale vedrørende procedurereglerne. Jeg synes da, det er meget godt med opstramninger, men ærligt og redeligt – og jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg stadig står bag statsministeren: Jeg vil se det her fungere, før jeg tror det. Kigger man forslagene igennem, så er der mange notater og mange papirer, der skal gå på kryds og tværs og op og ned og ind og ud, og jeg ved ikke hvad, for at det system kommer til at fungere. Det kan godt være, at det på skrivebordet og i abstrakt form kan fungere, men jeg vil gerne se det gøre det i praksis. Jeg håber, det gør det. Vi støtter det. Men jeg vil bare gerne i dag anmelde, at det

kan være, det ikke er sidste gang, vi kommer til at diskutere disse procedurer, for det kan jo godt være, at noget af det ikke kommer til at virke.

Det andet synspunkt, at Europa-Parlamentets medlemmer skal inddrages via notaterne, har jeg allerede sagt at jeg er for, i betragtning af at jeg er så glad for, at det parlament bliver centralt placeret i hele vores EU-politik. Så det skal jeg ikke gøre mere ud af.

Det tredje er så det med udvalgene. Der kan jeg ikke lade være med at vende tilbage til en gammel kæphest. Det kan godt være, at man skal sende lister til udvalgsformænd eller udvalgsmedlemmer, og at man på den måde skal forsøge at inddrage fagudvalgene, men jeg tror ikke, det er nok. Jeg tror stadig væk, at det rigtige ville være at lægge mandatgivningen i fagudvalgene. Jeg ved godt, jeg er den eneste herinde, der siger det, men jeg tror stadig væk på, at det ville være rigtigt at gøre det, og så lade Markedsudvalget nøjes med at tage sig af topmøderne.

Men når det nu ikke kan lade sig gøre, fordi der ikke er flertal for det, så mener jeg faktisk, vi bør overveje en anden procedure; det kan jo så være oplæg til næste års diskussion, som måske kommer på baggrund af et SF-forslag, eller hvad det måtte være. Jeg mener faktisk, vi skulle overveje at fjerne stedfortræderne i Markedsudvalget og så lade de aktuelle fagudvalg optræde som stedfortrædere i stedet for. Altså rent på den måde, at vi bruger stedfortræderordningen til at fylde ud med faglige udvalg, efterhånden som ministrene kommer til. Jeg ved godt, at det giver et rend ud og ind, og at der er mange, der skal møde om fredagen, som ikke gør det i dag, men jeg tror, det er den eneste måde, vi kan sikre koordinationen mellem fagudvalgene og Markedsudvalget.

Hvad angår bedre notater, tror jeg stadig væk, at notater i dag er nogenlunde lige så gode, som de altid har været, og det vil sige, at der også er mulighed for fejltagelser. Det er selvfølgelig trist, og det skal man forsøge at undgå, men jeg synes stadig væk, at fru Charlotte Antonsens og andres generelle angreb på, hvad der foregår i Markedsudvalget – fru Annette Justs også – er urimelige i forhold til, hvad der faktisk foregår i de udvalgsmøder.

Det er alt sammen meget godt, og jeg håber som sagt, det kommer til at fungere. Men tilba-

[Peter Duetoft]

ge står altså stadig væk, at vi ikke skal tro, at ændrede procedurer eller ændrede samarbejdsformer i Folketinget betyder, at Danmark direkte får alt igennem, som vi nu render rundt og foreslår, eller som vi ønsker. Jeg håber ikke, at der er en form for nynationalisme i nogle af diskussionerne her, nemlig den nationalisme, der siger, at vi skal i hvert fald have Europa, sådan som vi vil have det. Tænk, hvis de andre også begyndte at sige, at de ville også have Europa, sådan som de vil have det. Så brød Den Europæiske Union jo rent faktisk sammen.

Vi skal vænne os til, at i det samarbejde – der er et demokratisk samarbejde – der kan man vinde, og der kan man tabe. Vi skal arbejde sagligt og seriøst, og vi skal gå ind og få al den indflydelse, vi kan. Men at gå rundt og foregøgle hinanden og den danske befolkning, at vi altid vil vinde og altid vil få direktiverne, ligesom vi vil, og altid få alle vores krav igennem, det er lige stærkt nok. Jeg tror ikke, der er nogen politiske partier, der ville turde love her i dette Ting, at de vil få alting igennem Folketinget. Derfor forlader de vel ikke Folketinget; og det samme er det altså i Den Europæiske Union. Selv om man ikke altid får sin vilje, har man stadig væk mulighed for at blive ved bordet og påvirke. Det håber jeg bliver en grundholdning, der også kommer til at præge dansk Europapolitik i årene fremover.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot en enkelt bemærkning til hr. Peter Duetoft, som nu står her på Folketingets talerstol og siger, at jeg skulle have givet udtryk for mistillid til, hvad der foregik i Markedsudvalget. Det har jeg ikke på noget tidspunkt gjort.

Jeg har til gengæld kritiseret bilagene for deres indhold og sagt, at der nogle gange er et mildest talt meget spinkelt indhold i bilagene. Og jeg har givet nogle enkelte eksempler, såsom at der står: »ingen væsentlige betydning for dansk lovgivning«. Jeg mener, det er utilfredsstillende at få den slags svar i et notat.

Dernæst kan jeg sige til hr. Peter Duetoft, at jeg igennem de sidste seks år som markedsudvalgsmedlem og som ordfører for Fremskridtspartiet har talt for, at vi skal have et bedre samarbejde med europaparlamentsmedlemmerne, og har talt for, at europaparlamentsmedlemmerne skal gives bedre mulighed for at kon-

trollere ikke blot direktiver, men også budgetter.

Så jeg ved ikke rigtig, hvor de påstande er kommet fra, som hr. Peter Duetoft kom med heroppefra, og jeg så gerne, at hr. Peter Duetoft kom og berigtigede det, jeg lige har sagt.

Lysholm Christensen (KRF):

Forespørgslen er stillet på baggrund af det danske nederlag i sagen om det såkaldte »madsminkedirektiv«, hvor det bliver foreslået, at man kan tillade en lang række tilsætningsstoffer, som i dag er forbudt i Danmark. Formålet med forespørgslen er at få undersøgt, om arbejdet med kommende direktiver kan håndteres på en måde, så danske interesser varetages bedst muligt i EU, og i givet fald hvordan det kan ske.

Jeg tror, det er vigtigt at få slået fast til at begynde med, at det ikke kun er denne regering, der har ansvaret for, hvordan »madsminkedirektivet« blev håndteret. Allerede i 1988 vedtog Rådet et rammedirektiv om tilsætningsstoffer, der senere skulle udmøntes i konkret lovgivning. »Madsminkedirektivet« er en del af denne udmøntning. Allerede dengang gjorde den danske regering klart, at man ville gå aktivt ind i forhandlingerne om forslaget, og samtidig gjorde man opmærksom på, at det kunne blive nødvendigt at anvende miljøgarantien for at sikre danske interesser i sagen. Senere, i 1992, blev direktivforslaget rubriceret som et mindre vigtigt kommissionsforslag. Man kan derfor spørge, hvorfor direktivforslaget dengang blev rubriceret som mindre vigtigt, når man under vedtagelsen af rammedirektivet i 1988 sagde, at man ville gå aktivt ind i forhandlingerne.

Men når fru Lilli Gyldenkilde i Information den 29. marts siger, at regeringen har snorksovet i timen helt frem til den 14. december 1993, så kan den udtalelse vel ikke helt bære, for allerede før forslaget blev fremsat den 1. juli 1992, har regeringens embedsmænd været stærkt involveret i sagen. Ifølge et notat fra Markedsudvalget har der været flere møder på embedsmandsniveau om direktivforslaget, og ifølge samme notat fra Markedsudvalget blev et udkast til direktivet sendt til Markedsudvalgets sekretariat umiddelbart efter, at Ministerrådet havde modtaget det den 1. juli 1992.

[Lysholm Christensen]

Alligevel kunne det være hensigtsmæssigt at undersøge, om danske embedsmænd, der arbejder i EU, har haft tilstrækkelig kontrol med, hvordan arbejdet med »madsminkedirektivet« forløb i perioden fra 1. juli 1992 til 15. december 1993. Det er en god idé at undersøge, om procedurerne vedrørende håndteringen af udkast til lovforslag, før Kommissionen fremsætter forslag, kan forbedres.

Desuden kan der sættes spørgsmålstegn ved, om politikere og embedsmænd, der færdes i EU, har tilstrækkelig føling med, hvilke ideer andre EU-landes regeringer har til kommende initiativer. Vi finder det vigtigt, at også danske politikere og embedsmænd deltager i den mere uformelle idéudveksling, der foregår mellem landenes regeringer. Selv om den danske holdning på nogle områder er kritisk over for EU-samarbejdet, må det undgås, at dette fører til, at Danmark ikke er med, når kommende initiativer drøftes i EU på et mere uformelt plan. Er vi ikke det, svækkes vores indflydelse.

Selv om det var en minister fra den nuværende regering, der deltog i ministerrådsmødet den 16. december 1993, hvor direktivet blev forhandlet, finder jeg, at også den tidligere regering har et medansvar.

Det er vanskeligt at konstatere, om der er danske ministre, som i særlig grad er ansvarlige. Jeg finder ikke, at der nødvendigvis behøver at være én ansvarlig for udviklingen. I ethvert samarbejde, også i EU-samarbejdet, kan både små og store lande nedstemmes; det er en del af vilkårene for at indgå i et forpligtende europæisk samarbejde, hvor der bruges kvalificeret flertal. Det betyder, at i nogle sager må Danmark bøje sig – i andre sager er det andre lande, der må bøje sig. Og selv om industriministeren havde stemt imod forslaget i Ministerrådet, var forslaget jo blevet vedtaget alligevel; det ville derfor have været en tom demonstration. I denne sag måtte Danmark derfor bøje sig, og det gjorde industriministeren så ved at undlade at stemme.

Det kan diskuteres, om han dermed satte sig mellem to stole ved at arbejde for at tillade farvestof i danske fetaoste og ved at arbejde for at begrænse positivlisten i »madsminkedirektivet«, men for god ordens skyld må det nævnes, at der er tale om flere direktiver i denne sammenhæng.

Jeg finder det vigtigt, at Danmark prøver den såkaldte miljøgaranti, som er en del af det indre markeds bestemmelser. Miljøgarantien giver et medlemsland mulighed for – når Rådet har truffet beslutningen med kvalificeret flertal – at anvende nationale bestemmelser, der er begrundet i vigtige behov, som bl.a. er nævnt i artikel 36. Den nævner, at på trods af et principielt forbud mod kvantitative indførselsbestemmelser kan medlemslandene indføre restriktioner på import fra andre lande, der bl.a. begrundes i beskyttelsen af menneskers sundhed. Det må siges, at »madsminkedirektivet« klart hører ind under denne bestemmelse. EF-Domstolen må så herefter afgøre, om det er beskyttelsen af danske borgeres sundhed, eller om det er hensynet til det indre marked, der skal veje tungest.

Med Maastricht-Traktaten har Europa-Parlamentet i en del sager fået øget mulighed for at blokere for forslag fra Ministerrådet, og derfor så jeg gerne, at man indledte et mere formelt samarbejde mellem de danske medlemmer af Europa-Parlamentet og den danske regering. Jeg ved, at nogle ministre, f.eks. energiministeren, har haft et tæt samarbejde med danske medlemmer af Parlamentet, når det gælder koncessionsdirektivet. »Madsminkedirektivet« skal netop behandles i Europa-Parlamentet, og det giver Parlamentet mulighed for at blokere forslaget. Når det gælder miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse, er Europa-Parlamentet mere progressivt end Ministerrådet, og Danmark kan derfor i flere sager regne med at have en forbundsfælle i Europa-Parlamentet.

Jeg finder det også vigtigt, at vi gør os klart, at en større del af den lovgivning, der vedtages i EU, får indflydelse på Danmark. Det bør undersøges, hvordan lovgivningsarbejdet i Folketinget kan indrettes efter dette. Det fører til, at Markedsudvalgets placering bliver styrket, fordi regeringen jo netop skal have mandat fra dette udvalg, for at den kan godkende direktivforslag og andre EU-initiativer. Derfor er det vigtigt, at Markedsudvalget på et tidligt tidspunkt får mulighed for at få overblik over, hvilke direktiver og forordninger der er på vej. Det giver mulighed for en grundig behandling i såvel Markedsudvalget som i de enkelte specialudvalg i Folketinget.

[Lysholm Christensen]

I den kommende tid vil der komme flere direktiver, der skal vedtages. Det er derfor vigtigt, at Danmark søger at håndtere sagerne på bedste måde, så dansk indflydelse i EU bliver så stor som muligt. I øjeblikket arbejdes der f.eks. på et nyt direktiv, der vil afskaffe forbrugermærkning, og det kan føre til, at visse gensplejede fødevarer ikke længere kan mærkes, så danske forbrugere ikke kan vide, om de spiser disse fødevarer. Forhåbentlig når den sag ikke så langt, men afvises på et tidligt tidspunkt, men derfor finder jeg det vigtigt, at regeringen som foreslået i forespørgslen fremlægger en redegørelse for, hvordan regeringen vil arbejde med kommende direktiver på bedste måde.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal da udtrykke min glæde over, at hr. Lysholm Christensen har læst min artikel i Information, og jeg kan forstå, at det er faldet ham lidt for brystet, at jeg skrev, at regeringen har snorksovet i for lang tid. Jeg har forhåbentlig skrevet, at skiftende regeringer har snorksovet i for lang tid, for det er faktisk det, vi mener i SF, og det er også det, der står i dagsordensforslaget, hvor vi udtrykker kritik af skiftende regeringer, men det betyder ikke, at den nu siddende regering ikke har snorksovet i timen, for det mener vi den har.

Selv om der ikke bruges det ordvalg – det ville vel også være for meget forlangt – ligger der jo en kritik i selve forespørgslen: »Forespørgsel til statsministeren om arbejdet med kommende direktiver, så der ikke sker en gentagelse af forløbet ved forslaget til det såkaldte madsminkedirektiv.«

Så jeg mener ikke, jeg har udtrykt mig for uklart med det, jeg har skrevet i Information, men har jeg ikke skrevet skiftende regeringer, giver jeg en undskyldning, for det mener jeg, men nu vil jeg lige tjekke efter, om det ikke også er det, jeg har skrevet.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg hørte med interesse, at hr. Lysholm Christensen udtrykte håb om, at den debat, vi har i dag, vil resultere i, at vi nu får lagt en procedure, så vi ikke kommer ud i en lignende

situation, som vi har været i med »madsminkedirektivet«, når vi kommer til målstregen – eller helst meget før – med hensyn til de gensplejede fødevarer eller fødevarer, der er fremstillet ved gensplejsningsteknik.

Jeg vil godt spørge hr. Lysholm Christensen, hvad hr. Lysholm Christensen har tænkt sig at gøre i forhold til sine regeringsfæller på det område, for jeg står her med et referat fra det møde, der var den 10. marts i år, og i det møde besluttede man faktisk følgende: »Efter drøftelsen pålagde Rådet de faste repræsentanters komité at fortsætte arbejdet, således at der på samlingen i Rådet i det indre marked i juni kan vedtages en fælles holdning.« Jeg mener, at man i ministerkredsen har besluttet, at der skal fastlægges en fælles holdning på dette område på trods af, at der er fremsat et forslag af Kommissionen, efter at det har været til høring i Parlamentet, hvor man overhovedet ikke tager hensyn til hverken parlamentsmedlemmernes ændringsforslag eller til de kommentarer, der er kommet fra rådsmedlemmerne om, at man vil have mærkning af disse levnedsmidler. Alligevel forestiller man sig i forsamlingen af ministre, at det skal være den fælles holdning. Jeg synes, det er ganske forskrækkende, og det viser med al uønskelig tydelighed, hvor vigtigt det er, at vi nu får meget oplysning og kraft til at træffe beslutninger.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg er naturligvis glad for at konstatere, at fru Birgitte Husmark deler min bekymring på dette punkt, og der er bestemt grund til at være bekymret over den beslutningssang, der allerede har fundet sted. Derfor er det så meget mere vigtigt, at den debat, vi har haft i dag, bliver fulgt op, og at det, der er kommet til udtryk her fra talerstolen, virkelig får nogle konsekvenser for sagsbehandlingen. Jeg vil naturligvis fremføre over for mine regeringsfæller, at der bliver sat kraft bag de ord, der i dag er blevet sagt fra talerstolen.

Ivar Nørgaard (S):

Siden vi tiltrådte Fællesmarkedet i 1972, har vi løbende søgt at forbedre den procedure, som det danske demokrati har måttet anvende for at komme til at få indflydelse på udviklingen i EF, og det er hovedsagelig kanaliseret

[Ivar Nørgaard]

gennem Folketingets Markedsudvalg, der med skiftende betænkninger og beretninger har fremlagt nye procedureforslag og fået dem accepteret af skiftende regeringer.

Jeg tror heller ikke, det er nogen hemmelighed for offentligheden, at vi i høj grad har drøftet, hvordan man kan undgå, at der sker samme uheldige udvikling, som der skete i forbindelse med behandlingen af »madsminkedirektivet«, og det er slet ikke så let at finde en løsning, som med sikkerhed kan føre til, at vi undgår noget lignende i fremtiden.

Der er i dag brugt en hel del tid på at forsøge at placere ansvar hos regering og embedsmænd. Jeg mener, at vi hver gang, der er begået en fejl, har haft mulighed for at rette op på det, og skiftende regeringer har accepteret, at de så har fået et større ansvar og en større oplysningspligt over for Folketinget, og i dag har vi hørt, at statsministeren helt beredvilligt følger de synspunkter, vi har arbejdet med i Markedsudvalget. Vi har faktisk været så langt i bearbejdelsen af den nye procedure i Markedsudvalget, at vi kunne have skrevet en beretning inden denne drøftelse i dag, men vi fandt, at det var bedre at vente med at afgive beretningen, til vi havde haft denne brede debat og vi også havde hørt, hvor langt regeringen var villig til at acceptere nye fremgangsmåder.

Derfor vil jeg nu forsøge at sammendrage, hvad jeg mener der burde kunne være fuld enighed om i dette Folketing, hvilket jeg så håber, vi senere kan manifestere i Markedsudvalget gennem afgivelse af en beretning, og det vil jeg gøre i form af et forslag om motiveret dagsorden. Det ligner i nogen grad det, SF har fremsat, og det viser jo også, at vi gennem lange drøftelser i Markedsudvalget har sporet os ind på de samme tankebaner, men på enkelte punkter er det noget anderledes. Det er fremsat på vegne af alle fire regeringspartier:

Forslag om motiveret dagsorden.

»På baggrund af forløbet af det såkaldte madsminkedirektiv opfordrer Folketinget til, at der gennemføres en opstramning af proceduren for behandling af kommissionsforslag.

Folketinget skal derfor opfordre til

- at forenkle og fremskynde proceduren for oversendelse af kommissionsforslag til Folketingets Markedsudvalg,

- at regeringen allerede ved oversendelsen eller snarest derefter angiver, hvilke af forslagene der kan berøre beskyttelsesniveauet i dansk lovgivning m.v.,
- fremover hurtigst muligt at udarbejde et faktisk notat til Folketingets Markedsudvalg om nye kommissionsforslag, der berører beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljøbeskyttelses-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet,
- at regeringen og Folketingets Markedsudvalg drager omsorg for, at de faktuelle notater fremsendes til de berørte fagudvalg,
- at de faktuelle notater så vidt muligt er udarbejdet, inden behandlingen i Europa-Parlamentet påbegyndes,
- i øvrigt at fastholde de gældende procedurer for regeringens forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Markedsudvalg forud for rådsmøder.

Den nærmere præcisering af procedurerne – herunder for udarbejdelsen af faktuelle notater og for tidsfrister – vil blive udarbejdet af regeringen og Folketingets Markedsudvalg. Folketingets Markedsudvalg vil afgive en beretning herom.

Endelig skal Folketinget i den konkrete sag om »madsminkedirektivet« opfordre regeringen til om nødvendigt at bruge miljøgarantien.

Folketinget går dermed over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 48).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er jo lidt sent, at vi får det motiverede dagsordensforslag fra regeringen læst op i Folketinget, men lad mig sige det så klart og tydeligt, at jeg ikke håber, der er nogen misforståelse, at Fremskridtspartiet lægger uhyre stor vægt på det næstsidste afsnit, hvor der står: »Den nærmere præcisering af procedurerne – herunder for udarbejdelsen af faktuelle notater og for tidsfrister – vil blive udarbejdet af regeringen og Folketingets Markedsudvalg.« Det tillægger vi så stor en betydning, at vi tror på, at når vi stemmer for dette dagsordensforslag,

[Annette Just]

får vi også mulighed for at udvide det område, der hedder, at det skal berøre beskyttelsesniveauet for Danmark på sundheds-, miljøbeskyttelses-, arbejdsbejdsmarkeds- og forbrugerområdet til også at dække alle de andre områder, som har en uhyre stor betydning for den danske befolkning. Hvis vi får et positivt svar på det, vil Fremskridtspartiet kunne stemme for dette motiverede dagsordensforslag.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

I modsætning til fru Annette Just er jeg godt tilfreds med, at forslaget om motiveret dagsorden kommer lidt henne i forløbet, for det betyder, at der dels er taget hensyn til ikke alene, hvad statsministeren har sagt, men også til, hvad andre har sagt, og der er også – så vidt jeg kan bedømme det – taget hensyn til, hvad SF rent faktisk har givet udtryk for i sit dagsordensforslag. Så ros til formanden for Markedsudvalget; vi synes, det er godt.

Vi synes i SF, at der ligger en erkendelse alene i de ord, der står på tavlen, om, hvad det er, der er foregået her i dag; deri ligger en kritik af, at det, der tidligere er sket, ikke har været godt nok, og det var vi meget optaget af kom med i et dagsordensforslag. Vi er tilfredse med, at der også kommer en opfordring til regeringen om, hvis det er nødvendigt, at bruge miljøgarantien, så vi ikke kommer i en dårligere situation end nødvendigt.

Så har jeg et enkelt problem – for de øvrige ting er vi enige i – som jeg vil spørge hr. Ivar Nørgaard, som fremsætter dagsordensforslaget, om, og det er det punkt, hvor der står, at de faktuelle notater så vidt gørligt er udarbejdet, inden behandlingen i Europa-Parlamentet påbegyndes.

Det betyder vel i realiteten, at de danske Europaparlamentarikere modtager et notat i god tid, inden man begynder behandlingen i Europa-Parlamentet. Det er lidt vigtigt for os, men hvis vi får et bekræftende svar på det, kan vi stemme for det dagsordensforslag, der nu er fremsat.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Som formanden for Markedsudvalget, hr. Ivar Nørgaard, nævnte i forbindelse med frem-

sættelsen af dagsordensforslaget, har vi meget længe drøftet disse ting, og jeg mener også, at med dette motiverede dagsordensforslag rammes mange af de ting, som vi ønsker skal strammes i proceduren.

Vi så gerne, at vi kunne komme lidt længere. Her tænker vi specielt på spørgsmålet om de faktuelle notater til Folketingets Markedsudvalg om kommissionsforslagene.

Det er ganske udmærket, at vi nu får sundheds-, miljøbeskyttelses-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet dækket, men der er jo også andre vigtige områder, og derfor vil vi i den fremtidige behandling i Markedsudvalget prøve at argumentere for, at vi også kan få regeringen til at give os faktuelle notater på andre områder.

Endelig skal jeg om brugen af miljøgaranti sige, at vi selvfølgelig går ud fra, at det vil lykkes for regeringen at få forhandlet disse ting på plads, så der ikke bliver behov for at bruge miljøgarantien, men vi kan godt stemme for dagsordensforslaget, selv om der står »om nødvendigt at bruge miljøgarantien«, for vi regner med, at regeringen vil sætte de nødvendige kræfter ind på at få løst denne sag på en for Danmark tilfredsstillende måde.

Vi kan som sagt stemme for dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Venstre kan støtte dagsordenen. Vedrørende miljøgarantien vil jeg sige, at jeg ikke mener, at der på nuværende tidspunkt er noget som helst, der tyder på, at der bliver brug for miljøgarantien, men da sagen ikke er færdigbehandlet, kan alt ske og alt komme op. Venstre er opmærksom på, at der eksisterer en miljøgaranti, som selvfølgelig gælder og altid kan bruges i relevante sager.

En anden del af dagsordensforslaget, som jeg vil fremhæve, er det med at udarbejde faktuelle notater til Folketingets Markedsudvalg, hvor jeg opfatter de nævnte emner – sundhed, miljøbeskyttelse, arbejdsmarked og forbrugerområdet – som et første skridt i retning af, at vi skal have en mere generel information.

Jeg er bekymret over, at man på den måde udvælger områder, hvor vi så kan få lov at få at vide, hvad der foregår. Jeg mener, ligesom SF lagde lidt op til, at vi har et mere generelt behov for det.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Det er et enkelt spørgsmål til hr. Ivar Nørgaard på grund af indlæggene fra Venstre og De Konservative om miljøgarantien, som måske kunne skabe lidt tvivl om, hvorvidt det er meningen, den skal bruges, hvis der opstår en risiko for, at vi får forringelser.

Betyder betragtningerne i miljøgarantien i dagsordensforslaget det samme som i SF's formulering, nemlig at om nødvendigt skal miljøgarantien bruges for at undgå forringelser i forbindelse med vedtagelse af det såkaldte madsminkedirektiv? Jeg går ud fra, at det er den betydning, der ligger i regeringens formulering.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Først vil jeg takke for den tilslutning, jeg har fået fra alle ordførerne. Man skulle næsten tro, at man kunne have skabt en enighed inden, men det viser sig altså, at sådan en debat kan være med til at skabe større enighed, end vi havde, lige før den begyndte.

Jeg vil gerne svare på det enkelte spørgsmål, der blev stillet. Det er sådan, at regeringen bliver forpligtet til uden undtagelse at aflevere faktuelle notater, hvis man ved den første gennemgang får set, at der er tale om, at niveauet i direktivforslaget er ringere end det danske niveau, og da vi får tilsendt alle direktivforslagene, kan Markedsudvalget derudover selv tage initiativ til at kræve et faktisk notat fra regeringen på alle de andre områder, hvor vi finder det er vigtigt eller nødvendigt, men regeringen skal altså bare ikke gøre det pr. automatik på andre områder end dem, der er nævnt her.

Til fru Lilli Gyldenkilde vil jeg sige, at vi regner med, at den vigtige deadline, det vigtige skæringspunkt, er, som vi så med »madsminkedirektivet«, fristen for aflevering af ændringsforslag i udvalgene i Europa-Parlamentet. Derfor er det vigtigt og nødvendigt, at vi sikrer, at de danske Europaparlamentarikere, men også de, der i øvrigt sidder i det udvalg, der har interesse i en sådan sag, bliver blandet ind i sagen på et så tidligt tidspunkt, at de kender vores synspunkter og altså bl.a. også får det faktuelle notat fra regeringen.

Til de to betragtninger fra hr. Kent Kirk og fru Charlotte Antonsen om miljøgarantien vil jeg sige, at det jo er understreget, at det er »om nødvendigt«. Vi ser selvfølgelig helst, at man forhandler sig frem til et resultat, uden at vi behøver bruge den, for vi vil selvfølgelig også gerne have, at de andre får bedre forhold, som statsministeren også sagde, men skulle det nu ikke kunne lade sig gøre, vil vi altså bruge miljøgarantien. I den forbindelse vil jeg sige til hr. Gade, at det er klart, at vi vil bruge den så meget, vi overhovedet kan, for at hindre en forringelse af »madsminkedirektivet«, men dermed er ikke sagt, at der ikke kan være nogle punkter, hvor ikke engang en miljøgaranti kan forhindre ændringer; men så langt vi overhovedet kan, vil vi bruge miljøgarantien.

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

I dette øjeblik vakler jeg lidt. Jeg havde forberedt et ganske omfattende svar, men efter nu at have oplevet den meget brede enighed mellem Folketingets partier, som jeg ganske deler, tror jeg alligevel, at jeg på en række punkter – for nu at sikre, at enigheden også holder efter mit indlæg – vil modificere det på udvalgte områder og starte med at takke ordførerne for opbakningen til det af hr. Ivar Nørgaard, hr. Peter Duetoft, fru Lone Dybkjær og hr. Lysholm Christensen foreslåede motiverede dagsordensforslag.

Jeg kan bekræfte, som det blev sagt af hr. Ivar Nørgaard, og som fru Annette Just også spurgte om, at hvis Markedsudvalget selv ønsker et direktivforslag belyst med et faktisk notat, vil regeringen være rede til at levere det på samme præmisser som på de i det motiverede dagsordensforslag nævnte områder.

Fru Lone Dybkjær spurgte, om regeringen var indstillet på at levere en tilsvarende procedure, så hurtigt vi nu kan få den igangsat, om de eksisterende direktivforslag, og dertil er svaret, at det vil regeringen bestræbe sig på alt, hvad den kan – jeg tror, at udtrykket lig i lasten blev brugt; men det kan jeg ikke garantere for. I hvert fald vil vi igangsætte en sådan vurdering så hurtigt, det overhovedet er praktisk muligt.

Når jeg siger, at jeg var lidt splittet, var det, fordi jeg havde et lille bilag her; hvis man viser lidt tolerance, kan jeg måske alligevel gøre opmærksom på det. Det er et notat fra Udenrigs-

[Statsministeren]

ministeriet dateret den 6. august 1992 fremsendt til Folketingets Markedsudvalg, og det har ganske små bogstaver – jeg tror, man kan fornemme, hvor små de egentlig er – og i dette notat: »Liste over mindre vigtige direktiver og retsakter«, og de tre retsakter, vi har været inde på, er nævnt, men jeg siger ikke mere om det på nuværende tidspunkt; det gør jeg ikke!

Jeg vil derimod gøre noget andet, og det vil være at bidrage til opklaringen af tempoet i dagene fra begyndelsen af november måned sidste år og frem til rådsmødet, som jeg synes er vigtigt, for det kan i denne fase vise, hvad det egentlig var, der skete. For det er jo rigtigt, som flere ordførere har været inde på, at der skete et voldsomt temposkift i den allersidste fase af det belgiske formandskab. Jeg tror, at alle har kommenteret det, men jeg vil godt benytte lejligheden til at gå lidt tættere på. Jeg tror, man kan sige det sådan, at i et dokument dateret den 10. november 1993, som Sundhedsministeriet modtager den 17. november, anfører formandskabet, at det på baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen og i lyset af Kommissionens ændrede forslag nu har udarbejdet et arbejdsdokument til delegationernes og Kommissionens tjenestegrenes overvejelse. Dette dokument er rensat for alle noter og fodnoter, og jeg kan oplyse, at det af indberetningen fra EF-repræsentationen i Bruxelles fremgår, at den videre procedure må anses for at være uafklaret, og at formanden for det belgiske formandskab lægger op til, at der formentlig skal udarbejdes et nyt kompromisdokument. Så det indtryk, man har så sent som i slutningen af november måned, var, at alt tydede på, at der ville ske en yderligere udtrækning af proceduren, når det gjaldt beslutningen om dette direktivforslag.

Jeg nævner det for at bekræfte det, flere har været inde på – det gælder både hr. Peter Due-toft, fru Lone Dybkjær, hr. Ove Fich og andre – at der sker det i den allersidste fase op til jul, at der pludselig under mere eller mindre hårde forhandlinger – måske også uden for rådslokalet – opnås et kvalificeret flertal, og i det øjeblik det sker, skærer det belgiske formandskab igennem.

Det er den type pludselige beslutningsprocesser, som vi naturligvis skal være ekstremt forberedt på, og derfor vil jeg gerne erklære mig enig i det, jeg blev spurgt om af flere, nem-

lig at vore kontakter til de andre lande på et meget tidligt tidspunkt og hele vejen igennem skal være så intense som overhovedet muligt.

Der var også et andet lille bilag, men det lægger jeg til side og vil i øvrigt til sidst gerne gøre et par bemærkninger af mere præcis karakter, nemlig: Hvad gør vi i den konkrete sag fremover? Jeg skal være meget kortfattet.

For det første vil jeg gerne gøre opmærksom på, at Kommissionen jo fortsat kan ændre sit eget og Rådets forslag. I denne fælles holdning, man har vedtaget, kan Kommissionen til enhver tid gå ind med nye forslag. Jeg skal ikke gentage, hvad der allerede er blevet sagt, men når vi har udtalelserne fra Den Videnskabelige Komité, har Kommissionen med tæt pres fra den danske regering fortsat mulighed for at gå ind og ændre.

Hvad angår den anden behandling i Parlamentet, skal jeg også her blot bekræfte det, hr. Ove Fich og flere var inde på, nemlig at der dels foreligger en række konkrete ændringsforslag fra Parlamentets første behandling, dels indebærer Rådets ændring af Kommissionens eget forslag, at Parlamentet har lidt større frihedsgrader til at gå ind med konkrete ændringsforslag ud over dem, man allerede har foreslået i denne fase.

Endelig er der den sidste fase under kompromisforhandlingerne mellem Parlamentet og Rådet – den såkaldte forligsprocedure.

Til sidst har vi som vores bagstopper og nødbremse det, jeg også gerne vil bekræfte i dag, nemlig den såkaldte miljøgaranti, som regeringen som nævnt er indstillet på at løfte.

Endnu en gang vil jeg gerne sige tak for en god debat – i hvert fald på hovedstrækningerne – og tak for den brede opbakning bag den procedure, som jeg synes det er utrolig vigtigt at alle Folketingets partier kan samles om. For som nævnt af flere andre tror også jeg, at dette her til syvende og sidst gælder den nationale interesse, som i den form for procedure bør kunne samle os alle sammen, og det glæder mig meget i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 48 af Ivar Nørgaard (S), Peter Duetoft (CD), Lone Dybkjær (RV) og Lysholm Christensen (KRF) (se foran)

vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 47 af Lilli Gyldenkilde (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Overførelse af landzonemyndigheden til kommunalbestyrelsen).

Af Aage Brusgaard (FP), Rønholt (KF) og Filt Jensen (V) m.fl.

(Fremsat 22/2 94).

Forhandling

Miljøministeren (Svend Auken):

Da lovforslaget blev fremsat første gang for et år siden af Fremskridtspartiet, afviste jeg det med henvisning til, at jeg ville afvente evalueringen af frikommuneforsøget med overflytning af kompetencen til en række kommuner – en evaluering, som et flertal i Folketinget i 1991 var enige om skulle foretages, når forsøgsordningerne var ført til ende.

I mellemtiden foreligger evalueringen af frikommuneforsøgene med overførelse af landzonekompetencen fra amtsrådene til kommunalbestyrelserne. På baggrund af denne evaluering traf jeg i efteråret 1993 beslutning om, at landzonekompetencen fortsat bør ligge hos amterne, og det var der flere gode grunde til.

Af lovforslaget fremgår det, at det er fremsat for at undgå dobbeltadministration. Ved den nylige revision af lovgivningen på plan- og naturbeskyttelsesområdet blev der fastlagt en klar opdeling af opgaverne mellem amter og kommuner. Denne arbejdsdeling indebærer, at amtsrådene er landzonemyndighed i det åbne land, mens kommunerne er landzonemyndighed i afgrænsede landsbyer og lokalplanlagte

områder i landzonen. På denne måde er amterne ansvarlige for det åbne land og kommunerne for de mere bymæssige områder på landet, hvis de selv ønsker det.

Det er min klare opfattelse, at der ikke kan skabes en meget bedre fordeling af opgaverne. Evalueringen af forsøgene med flytning af landzonekompetencen viste, at ligegyldigt om det er amterne eller kommunerne, der giver landzonetilladelsen, vil den i mange tilfælde involvere begge myndigheder – det hænger sammen med den arbejdsdeling, der også er på andre områder – men den kendsgerning, at nogle opgaver løses af kommuner og andre af amterne, kan vel ikke kaldes dobbeltadministration.

Her i landet har vi valgt at decentralisere mange beslutninger og deres administration, og det er velkendt, at det på en lang række områder kræver, at myndighederne indgår i et tæt samarbejde; det er jo almindelig daglig praksis i alle forvaltninger. Denne arbejdsdeling har også den fordel, at der kan skabes den fornødne ekspertise i de respektive forvaltninger.

For mig at se er der ikke tale om nogen dobbeltadministration, sådan som opgaverne er fordelt mellem amter og kommuner, men om en hensigtsmæssig fordeling af opgaverne, som tjener til, at de løses på den bedst mulige måde; det viste evalueringen af forsøgene med flytning af landzonekompetencen fra amter og kommuner også.

Derfor fastholder jeg min beslutning fra august sidste år om at beholde amtsrådene som landzonemyndighed og må således afvise de tre partiers forslag.

Martin Glerup (S):

Forslaget og navnlig dets begrundelse, dobbeltadministrationen, er ude af trit med virkeligheden. Allerede ved revisionen af planloven i 1991 blev det trukket klart op, at kommunerne har plankompetencen i landsbyerne og sommerhusområderne, mens amterne tager sig af både planlægning og enkeltsagsadministration i det åbne land. Det er en fornuftig arbejdsfordeling, idet der i ca. 40 pct. af landzonestagerne også indgår behandling af tilladelse efter f.eks. naturbeskyttelsesloven.

Kommunerne er jo i forvejen landzonemyndighed i lokalplanlagte områder – dem er der ca. 600 af i Danmark – samt i de knap 1.400